

Prawo własne

Świeckiego Zakonu
Karmelitów Bosych
Prowincji Warszawskiej

Warszawa – Poznań 2016

Imprimi potest:

Jan Piotr Malicki OCD, Prowincjał

Warszawa, dn. 21.03.2016 r.; L. dz. 46/P/2016

Projekt okładki:

Wioletta Święcińska OCDS

Wydawca:

Flos Carmeli Sp. z o.o.

Wydawnictwo Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych

ul. Działowa 25, 61-747 Poznań

tel. 61 856 08 34, faks: 61 856 09 47

wydawnictwo@floscarmeli.pl ; www.floscarmeli.pl

ISBN 978-83-65307-29-3

Spis treści

Wykaz skrótów	7
I. Reguła „pierwotna” Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel.....	9
II. Konstytucje Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych	19
Wprowadzenie	21
Dekret zatwierdzający Konstytucje OCDS.....	22
Dekret zatwierdzający teksty dołączone	23
Dekret zatwierdzający polskie tłumaczenie Konstytucji OCDS....	24
Wstęp	25
Nasza tożsamość, wartości i zaangażowanie	26
Naśladowanie Jezusa w Świeckim Karmelu Tereziańskim	29
Świadkowie doświadczenia Boga.....	32
Komunia braterska.....	35
W służbie Bożego planu	39
Z Maryją, Matką Jezusa.....	41
Formacja w szkole Karmelu	43
Organizacja i władza.....	44
Epilog.....	51

III. Statut wieckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej	53
Dekret zatwierdzający Statut	55
Wstęp	57
Przyjęcie do Świeckiego Zakonu	57
Formacja	59
Życie duchowe	61
Życie bratersko-siostrzane	63
Apostolat	65
Wskazania praktyczne	65
Modlitwy za zmarłych	66
Erygowanie, podział i zamknięcie wspólnoty	66
Wybory we wspólnocie	67
Rada wspólnoty	69
Opuszczenie Świeckiego Zakonu	70
Finanse	71
Sprawozdawczość w Świeckim Zakonie	71
Rada prowincjalna Świeckiego Zakonu	72
Kongres prowincjalny	73
Współpraca ogólnopolska	75
Postanowienia końcowe	76
IV. Rytuał Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych	77
Dekret zatwierdzający polski tekst Rytuału	79
Instrukcja Przełożonego Generalnego Karmelitów Bosych	81
Wprowadzenie	85
Obrzędy przyjęcia, złożenia przyrzeczeń i ślubów	86
Obrzęd przyjęcia jednego kandydata	88
Obrzęd przyjęcia wielu kandydatów	92
Obrzęd przyrzeczenia i ślubów jednego kandydata podczas Eucharystii	96
Obrzęd przyrzeczeń i ślubów wielu kandydatów podczas Eucharystii	101
Obrzęd przyrzeczeń i ślubów podczas Jutrznii lub Nieszporów	106
Obrzęd przyrzeczeń i ślubów podczas liturgii Słowa Bożego	110

Odnowienie przyrzeczeń i ślubów	115
Ceremonia kanonicznego erygowania nowej wspólnoty	117
Dodatek	119

V. Ratio Institutionis – Zasady formacji Świeckiego Zakonu

Karmelitów Bosych.....	125
Dekret zatwierdzający polskie tłumaczenie Ratio Institutionis	127
Słowo wstępne	129
Cel formacji	131
Istota formacji	133
Twórcy formacji	134
Metodyka spotkań	140
Podstawowe źródła	141
Załączniki	143
Wypisy z Konstytucji Świeckiego Zakonu	
Karmelitów Bosych na temat formacji	143
Kryteria służące do rozeznania powołania	150

VI. Program formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

Prowincji Warszawskiej.....	159
Dekret zatwierdzający program formacji OCDS	161
Przedmowa Przełożonego Prowincjalnego Warszawskiej	
Prowincji Karmelitów Bosych	163
Wprowadzenie	165
Zasadnicze elementy powołania Świeckich Karmelitów	
Terezańskich	166
Formacja w szkole Karmelu	166
Okres wstępny	166
Cele ogólne:	166
Cele szczegółowe:	167
Wymagania:	167
Tematy formacyjne:	167
Bibliografia:	168

Okres do pierwszych przyrzeczeń	171
Rok I.....	171
Cel ogólny.....	171
Cele szczegółowe.....	171
Wymagania	171
Tematy formacyjne.....	172
Bibliografia	172
Rok II	176
Cel ogólny.....	176
Cele szczegółowe.....	176
Wymagania	176
Tematy formacyjne.....	177
Bibliografia	177
Okres do przyrzeczeń definitywnych	181
Rok III	181
Cel ogólny.....	181
Cele szczegółowe.....	181
Wymagania	181
Tematy formacyjne.....	182
Bibliografia	183
Rok IV	184
Cel ogólny.....	184
Cele szczegółowe.....	184
Wymagania	185
Tematy formacyjne.....	185
Bibliografia	186
Rok V	187
Cele ogólne	187
Cele szczegółowe.....	187
Wymagania	188
Tematy formacyjne.....	188
Bibliografia	189

Wykaz skrótów

1. Dokumenty Soboru Watykańskiego II

- DA – *Dekret o apostołstwie świeckich (Apostolicam actuositatem)*
- DB – *Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele (Christus Dominus)*
- DZ – *Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego (Perfectae caritatis)*
- KDK – *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym (Gaudium et spes)*
- KK – *Konstytucja dogmatyczna o Kościele (Lumen gentium)*
- KL – *Konstytucja o Świętej Liturgii (Sacrosanctum Concilium)*
- KO – *Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym (Dei verbum)*

2. Dokumenty Stolicy Apostolskiej

- ChL – Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska Christifideles laici o powołaniu i misji świeckich w Kościele i w świecie dwadzieścia lat po Soborze Watykańskim II* (1988)
- CiV – Benedykt XVI, *Encyklika Caritas in veritate o integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie* (2009)
- DCE – Benedykt XVI, *Encyklika Deus caritas est o miłości chrześcijańskiej* (2005)
- KKK – *Katechizm Kościoła Katolickiego* (1992, 1998²)
- KPK – *Kodeks Prawa Kanonicznego* (1983)
- LF – Franciszek, *Encyklika Lumen fidei o wierze* (2013)
- MC – Paweł VI, *Adhortacja apostolska Marialis cultus o należyтым kształtowaniu i rozwijaniu kultu Najświętszej Maryi Panny* (1974)
- NMI – Jan Paweł II, *List apostolski Novo millennio ineunte na zakończenie wielkiego jubileuszu roku 2000* (2001)
- RC – Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska Redemptoris Custos o świętym Józefie i jego posłannictwie w życiu Chrystusa i Kościoła* (1989)
- RM – Jan Paweł II, *Encyklika Redemptoris Mater o błogosławionej Maryi Dziewicy w życiu pielgrzymującego Kościoła* (1987)

- SC – Benedykt XVI, *Posynodalna adhortacja apostolska Sacramentum caritatis o Eucharystii, źródle i szczycie życia i misji Kościoła* (2007)
- VC – Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska Vita Consecrata o życiu konsekrowanym i jego misji w kościele i w świecie* (1996)
- VD – Benedykt XVI, *Posynodalna adhortacja apostolska Verbum Domini o Słowie Bożym w życiu i misji Kościoła* (2010)

3. Dokumenty Zakonu

- K – *Konstytucje Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*
- Reguła – *Reguła pierwotna Zakonu Najświętsze Maryi Panny z Góry Karmel (Reguła św. Alberta)*
- Rytuał – *Rytuał Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*

4. Dzieła św. Teresy od Jezusa

- Dd – *Droga doskonałości* (Es – rękopis eskurialski)
- M – *Zamek wewnętrzny* (np. 7 M 4,6 – VII Mieszkanie, rozdz. 4, pkt 6)
- Mm – *Myśli o miłości Bożej* (w dawniejszych wydaniach: *Podniety miłości Bożej*)
- Ż – *Księga mojego życia*

5. Dzieła św. Jana od Krzyża

- Dg – *Droga na Górę Karmel*
- Nc – *Noc ciemna*
- P – *Przestrogi*
- Sł – *Słowa światła i miłości*
- SD – *Stopnie doskonałości*
- Pm – *Żywy płomień miłości*

6. Inne

- n., nn. – numer, numery
- PL – *Patrologiae Cursus Completus. Series Latina*, Migne Jacques Paul (red.), Paris 1844-1855

Reguła „pierwotna”

Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel

Reguła „pierwotna” Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel

dana
przez św. Alberta
Patriarchę Jerozolimy
a zatwierdzona
przez papieża Innocentego IV¹

Albert, z łaski Bożej powołany na patriarchę Kościoła Jerozolimskiego, umiłowanym synom B[rokardowi]² i pozostałym eremitom, którzy pod jego władzą mieszkają przy źródle [Eliasa]³ na Górze Karmel, pozdrowienie w Panu i błogosławieństwo Ducha Świętego.

¹ *Reguła*, dana karmelitom przez św. Alberta, Patriarchę Jerozolimy, pomiędzy rokiem 1206 a 1214, została najpierw zatwierdzona przez papieża Honoriusza III – dnia 30 stycznia 1226 r. a następnie przez Grzegorza IX – dnia 6 kwietnia 1229 r. i Innocentego IV – dnia 8 czerwca 1245 r. oraz przez tego samego papieża Innocentego IV potwierdzona ponownie dnia 1 października 1247 r. Niniejszy tekst jest tłumaczeniem *Reguły*, która została włączona do bulli *Quae honorem Conditoris* (Reg. Vatic. 21, ff. 465v-466v). Odnośniki do cytatów z Pisma Świętego oraz tytuły rozdziałów są opuszczone. Por. *Reguła, Konstytucje, Przepisy wykonawcze Zakonu Karmelitów Bosych*, Kraków 1998.

² Rejestr watykański oraz starsze odpisy *Reguły* podają tylko literę B, co w późniejszych czasach zaczęto odczytywać jako Brocardo – Brokardowi.

³ Tamże w tym wypadku rejestr watykański ma jedynie „iuxta fontem” – „przy źródle”. Imię Eliaś został dodany później.

Wielokrotnie i na różne sposoby (por. Hbr 1,1) ustanawiali już święci Ojcowie, że w jakimkolwiek ktoś byłby Zakonie lub jakkolwiek wybrałby sobie sposób zakonnego życia, powinien żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi (por. 2Kor 10,5) i Jemu służyć z czystego serca i dobrego sumienia (por. 1Tm 1,5).

Skoro jednak żądacie od nas, abyśmy zgodnie z waszym ideałem określili wam formę życia, której mielibyście się trzymać w przyszłości, dlatego:

[Wybór przeora i trzy składane mu przyrzeczenia]

To najpierw postanawiamy, że jednego spośród siebie macie mieć jako przeora, który na ten urząd powinien być wybierany za jednomyślną zgodą wszystkich braci albo ich większej i rozsądniejszej części. Jemu każdy z pozostałych braci ma przyrzec posłuszeństwo, które ma starać się zachować w całej prawdzie postępowania (por. 1J 3,18), wraz z czystością i wyrzeczeniem się własności.

[Przyjmowanie miejsc na zamieszkanie]

Mieszkać zaś będziecie mogli na miejscach samotnych lub tam, gdzie wam je ofiarują. Mają one być stosowne i odpowiednie do sposobu życia waszego Zakonu, zgodnie z tym, co uznają za właściwe przeor i bracia.

[Cele braci]

Ponadto, zgodnie z położeniem miejsca, gdzie postanowicie zamieszkać, niech poszczególni bracia mają oddzielne cele, które każdemu z nich wyznaczy osobiście przeor, za zgodą reszty braci lub ich rozsądniejszej części.

[Wspólny posiłek]

Tak jednak, abyście we wspólnym refektarzu mogli spożywać to, co otrzymacie w jałmużnie, i wspólnie słuchać jakiegoś czytania Pisma Świętego, gdzie względnie łatwo to można będzie zachować.

[Władza przeora]

Bez pozwolenia aktualnego przeora nie będzie wolno żadnemu z braci zmieniać wyznaczonego sobie miejsca lub zamieniać z innym. Cela przeora powinna znajdować się przy wejściu na miejsce (waszego zamieszkania), tak aby on pierwszy spotykał tych, którzy tam będą przychodzić. Następnie należy wykonać wszystko, co będzie do zrobienia, zgodnie z jego uznaniem i zarządzeniem.

[Ustawiczna modlitwa]

Wszyscy mają przebywać osobno w swoich celach lub przy nich, oddając się w dzień i w nocy rozważaniu Prawa Bożego (por. Ps 1,2; Joz 1,8) i czuwaniu na modlitwach (por. 1P 4,7), chyba że czymś innym słusznym wypadnie się zająć.

[Godziny kanoniczne]

Ci, którzy umieją odmawiać z duchownymi Liturgię godzin, niech ją odmawiają zgodnie z postanowieniem świętych Ojców i według zatwierdzonego przez Kościół zwyczaju. Ci natomiast, którzy tego nie umieją, mają w czasie nocnego czuwania odmówić dwadzieścia pięć razy Ojcze nasz, z wyjątkiem niedziel i dni uroczystych, kiedy to w czasie nocnego czuwania postanawiamy wspomnianą liczbę podwajać, tak że należy Ojcze nasz odmówić pięćdziesiąt razy. Siedem zaś razy należy tę samą modlitwę odmówić w czasie Jutrzní. Podobnie w czasie innych poszczególnych Godzin należy tę samą modlitwę odmówić siedem razy, oprócz Nieszporów, w czasie których powinniście tę modlitwę odmówić piętnaście razy.

[Nieposiadanie własności]

Żaden z braci nie może mówić, że cośkolwiek jest jego własnością, lecz wszystko ma być wspólne (por. Dz 2,44; 4,32). Każdemu zaś według potrzeby ma rozdzielać przeor osobiście lub za pośrednictwem wyznaczonego przez siebie do tego brata, biorąc pod uwagę wiek i potrzeby poszczególnych braci (por. Dz 4,35).

[Co wolno posiadać wspólnie]

Jednakże, skoro zażąda tego potrzeba, będzie wam wolno posiadać wspólnie osły lub muły oraz parę sztuk bydła lub drobiu na pożywienie.

[Kaplica i kult Boży]

Tak jak to będzie najwygodniej, pośrodku cel ma być zbudowana kaplica, gdzie codziennie rano powinniście się zbierać, aby uczestniczyć we Mszy świętej, gdy tylko to będzie możliwe.

[Kapituła i karcenie braci]

Ponadto, jeżeli zajdzie potrzeba, w niedziele lub kiedy indziej macie omawiać sprawy związane z przestrzeganiem życia zakonnego i ze zbawieniem dusz. Wtedy też powinny być z miłością karcone wykroczenia i przewinienia braci, skoro u któregoś zostaną zauważone.

[Post braci]

Od święta Podwyższenia Krzyża Świętego do dnia Zmartwychwstania Pańskiego zachowacie codziennie post, z wyjątkiem niedziel, chyba że choroba lub słabość ciała albo też inna słusza przyczyna zwolni od postu, albowiem konieczność nie podlega prawu.

[Wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych]

Zachowacie wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, chyba że będą one spożywane jako lekarstwo w chorobie lub słabości. Ponieważ jednak będziecie musieli dosyć często chodzić po kweście, przeto, by nie być ciężarem dla gospodarzy, poza waszymi domami będziecie mogli spożywać potrawy gotowane z mięsem. Również na morzu będziecie mogli spożywać mięso.

[Różne zalecenia]

Ponieważ próbą jest życie człowieka na ziemi (por. Hi 7,1-2) i wszystkich, którzy chcą żyć sprawiedliwie w Chrystusie, spotykają prześladowania (por. 2Tm 3,12) oraz *przeciwnik wasz, diabeł, jak lew ryczący krąży, szukając kogo pożreć* (1P 5,8), przeto z wszelką pilnością staraj-

cie się oblec w zbroję Bożą, byście mogli się ostać wobec podstępnych zakusów nieprzyjaciela (por. Ef 6,11).

Przepaszcie swoje biodra pasem czystości (por. Ef 6,14). Serce umacniajcie świętymi rozważaniami, jest bowiem napisane: *święte rozważanie ustrzeże cię* (Prz 2,11 (LXX)). Włóżcie na siebie pancerz sprawiedliwości (por. Ef 6,14), abyście miłowali Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą i całą swoją mocą (por. Pwt 6,5), a swego bliźniego jak siebie samego.

W każdym położeniu bierzcie wiarę jako tarczę, dzięki której zdołacie zgasić wszystkie rozżarzone pociski Złego (por. Ef 6,16). Bez wiary bowiem nie można podobać się Bogu (por. Hbr 11,6). Weźcie też na głowę przyłbicę zbawienia (por. Ef 6,17), abyście oczekiwali zbawienia od samego Zbawiciela, który zbawia swój lud od jego grzechów (por. Mt 1,21).

Miecz zaś Ducha, to jest Słowo Boże (por. Ef 6,17) niech przebywa obficie (por. Kol 3,16) w ustach i sercach waszych (por. Rz 10,8). To zaś wszystko, co będziecie czynić, czyńcie zgodnie ze Słowem Pańskim (por. Kol 3,17; 1Kor 10,31).

[Praca]

Powinniście także wykonywać jakąś pracę, aby szatan znajdował was zawsze zajętych⁴ i nie mógł znaleźć żadnego dostępu do waszych dusz wskutek waszej bezczynności. W tym względzie macie przykład i pouczenie u świętego Pawła Apostoła. Jego bowiem ustami przemawiał Chrystus (por. 2Kor 13,3). On też został wybrany przez Boga na głosiciela Ewangelii i nauczyciela pogan w wierze i w prawdzie (por. 1Tm 2,7). Jeżeli więc będziecie iść za nim, nie możecie pobydlać. Píše on: *W trudzie i zmęczeniu przebywaliśmy wśród was, pracując we dnie i w nocy, aby dla nikogo z was nie być ciężarem. Nie jakobyśmy nie mieli do tego prawa, lecz po to, aby dać wam samych siebie za przykład do naśladowania. Albowiem gdy byliśmy u was, nakazy-*

⁴ Por. św. Hieronim, List do Mnicha Rustyka: *Fac et aliquid operis, ut semper te diabolus inveniat occupatum* PL 22, 1078.

waliśmy wam, że jeśli ktoś nie chce pracować, niech też nie je. Słyszymy bowiem, że niektórzy z was postępują niespokojnie, nic nie robiąc. Tym przeto nakazujemy i napominamy ich w Panu Jezusie Chrystusie, aby pracując w milczeniu, swój chleb jedli (2Tes 3,8-12). To jest dobra i święta droga, idźcie nią (por. Iz 30,21).

[Milczenie]

Poleca Apostoł milczenie, gdy nakazuje zachowywać je przy pracy (por. 2Tes 3,12). Jak zaś twierdzi Prorok: Dziełem sprawiedliwości jest milczenie (por. Iz 32,17). Na innym zaś miejscu: W milczeniu i ufności leży wasza siła (por. Iz 30,15). Przeto postanawiamy, że macie zachowywać milczenie od odrecytowania Kompletu do odmówienia Prymy następnego dnia. W innym zaś czasie, pomimo że milczenie nie będzie obowiązywać tak ściśle, to jednak bardzo pilnie należy unikać wielomówstwa. Jest bowiem napisane i nie mniej poucza doświadczenie, że *nie uniknie się grzechu w gadulstwie* (Prz 10,19) oraz: Kto nierozważny jest w mówieniu, dozna szkody (por. Prz 13,3). Ponadto, kto w mówieniu przebiera miarę, wyrządza szkodę swojej duszy (por. Syr 20,8). Także Chrystus mówi w Ewangelii: *Z każdego bezużytecznego słowa, które wypowiedzą ludzie, zdadzą sprawę w dzień sądu* (Mt 12,36). Niech przeto każdy waży swoje słowa i umiejętnie powstrzymuje swój język, aby przypadkiem nie potknął się i nie upadł w mowie, a upadek jego nie był nie uleczony do śmierci (por. Syr 28,26). Niech zatem pilnuje z Prorokiem dróg swoich, aby nie zgrzeszył językiem (por. Ps 39,2) i niech się stara pilnie i gorliwie zachowywać milczenie, które jest dziełem sprawiedliwości (por. Iz 32,17).

[Zachęta przeora do pokory]

Ty zaś, bracie B[rokardzie]⁵, i każdy kto po tobie zostanie przeorem, to zawsze miejcie w myśli i zachowujcie w uczynkach, co Chrystus mówi w Ewangelii: *Kto by między wami chciał stać się wielkim, niech*

⁵ Także w tym wypadku w rejestrze watykańskim widnieje litera B (por. wyżej przypis nr 2).

będzie waszym sługą, a kto by chciał być pierwszym między wami, niech będzie niewolnikiem waszym (Mt 20,26-27; por. Mk 10,43-44).

[Zachęta braci do okazywania szacunku swemu przeorowi]

Wy także, pozostali bracia, okazujcie z pokorą szacunek swemu przeorowi, dopatrując się w nim raczej Chrystusa, który go ustanowił nad wami (por. Ps 65,12) niż jego samego. On to mówi do przełożonych Kościoła: *Kto was słucha, Mnie słucha, a kto wami gardzi, Mną gardzi* (Łk 10,16). W ten sposób nie będziecie pozwani przed sąd za pogardzanie (nim), lecz posłuszeństwem swoim zasłużycie sobie na nagrodę życia wiecznego.

To wam krótko napisaliśmy, ustanawiając formę waszego życia, według której powinniście postępować. Jeżeli zaś ktoś dokona czegoś więcej, nagrodzi mu za to sam Pan, gdy powróci. Niech to jednak czyni z roztropnością, która jest miarą cnót⁶.

⁶ Prawdopodobnie w tym wypadku św. Albert jest zależny od Jana Kasjana: *Omnium namque virtutum genetrix, custos moderatrixque discretio est. Collationes* 2, 4; PL 49, 528.

Konstytucje

Świeckiego Zakonu
Karmelitów Bosych

Wprowadzenie

Tekst *Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*, który obecnie publikujemy, został zaakceptowany przez Definitorium Generalne OCD, zebrane na sesji XI, w dniu 9 czerwca 2003 r. O. Luis Aróstegui Gamboa OCD, nowy Przełożony Generalny Karmelitów Bosych, posiadając uprzednią aprobatę Definitorium Generalnego, przedstawił Stolicy Apostolskiej tekst *Konstytucji Świeckiego Zakonu*, prosząc o ich zatwierdzenie *ad experimentum* na 5 lat.

Kongregacja ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego zatwierdziła tekst *Konstytucji* w języku hiszpańskim, jednak nie na 5 lat, ale jako tekst definitywny, w dniu 16 czerwca 2003 r. (Prot. n. C. 228 - 1/2003) i odtąd stały się one obowiązującym prawodawstwem OCDS, zastępując tym samym *Regulę życia Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*.

Po okresie refleksji i dialogu, we wrześniu 2013 r. Definitorium Generalne opracowało nowe numery *Konstytucji OCDS* dotyczące komunii braterskiej (24a-e) i św. Józefa (31a; 58j), z zamiarem dołączenia ich do tekstu już zatwierdzonego. Zostały one przedłożone w wersji hiszpańskiej do aprobaty Stolicy Apostolskiej, co nastąpiło 7 stycznia 2014 r. dekretem Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego (Prot. n. C. 228 - 1/2003).

Przełożeni prowincjalni Krakowskiej i Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych, na mocy upoważnienia udzielonego przez Definitorium Generalne OCD, zatwierdzili polskie tłumaczenie *Konstytucji OCDS* (wraz z tekstami dołączonymi) w dniu 17 grudnia 2014 r.

**Kongregacja
ds. Instytutów Życia Konsekrowanego
i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego**
Prot. n. C. 228 - 1/2003

DEKRET

zatwierdzający Konstytucje OCDS

Przełożony Generalny Karmelitów Bosych, posiadając uprzednią aprobatę Definitorium Generalnego, zebranego na sesji XI w dniu 9 czerwca 2003 r., przedstawił Stolicy Apostolskiej tekst Konstytucji Świeckiego Zakonu, prosząc o ich zatwierdzenie.

Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, po uważnym rozważeniu całej przedmiotowej sprawy, aprobuje i zatwierdza niniejszym Dekretem przedłożony tekst, zgodnie z egzemplarzem zredagowanym w języku hiszpańskim, przechowywanym w jej archiwum.

Niechaj nowy tekst Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych będzie prawdziwie skutecznym środkiem, aby jego członkowie mogli coraz bardziej wzmacniać swoją konsekrację chrzcielną w konkretnych sytuacjach życia rodzinnego, społecznego, cywilnego i eklezjalnego.

Bez względu na inne przeciwne zarządzenia.

Watykan, 16 czerwca 2003 r.

kard. Eduardo Martínez Somalo
Prefekt

Piergiorgio Silvano Nesti CP
Sekretarz

Kongregacja
ds. Instytutów Życia Konsekwowanego
i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego
Prot. n. C. 228 - 1/2003

DEKRET
zatwierdzający tekst nn. 24a-e, 31a oraz 58j
Konstytucji OCDS

Przełożony Generalny Karmelitów Bosych, na prośbę Sekretarza Generalnego ds. Zakonu Świeckiego, po uprzedniej konsultacji z prowincjami i wspólnotami tegoż Zakonu Świeckiego oraz za zgodą Definitorium Generalnego, przedstawił do zatwierdzenia Stolicy Apostolskiej tekst nowego rozdziału o braterskiej komunii oraz [fragment] o św. Józefie, które należy dołączyć do *Konstytucji Świeckiego Zakonu*, zatwierdzonych dekretem o tej samej sygnaturze, w dniu 16 czerwca 2003 r.

Kongregacja ds. Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, po uważnym rozważeniu całej przedmiotowej sprawy, aprobuje i zatwierdza niniejszym dekretem przedłożony tekst, zgodnie z egzemplarzem zredagowanym w języku hiszpańskim, przechowywanym w jej archiwum.

Pod troskliwym przewodnictwem św. Józefa i przez jego ojcowskie wstawiennictwo, członkowie Świeckiego Zakonu, zakorzenieni w Chrystusie przez konsekrację chrzcielną i zjednoczeni więzami braterskiej miłości, niechaj hojnie odpowiadają na powszechne powołanie do świętości w konkretnych sytuacjach życia rodzinnego, eklesjalnego, społecznego i cywilnego.

Bez względu na inne przeciwnie zarządzenia.

Watykan, 7 stycznia 2014 r.

kard. João Braz de Aviz
Prefekt

+ *José Rodríguez Carballo OFM*
Arcybiskup Sekretarz

DEKRET
zatwierdzający polskie tłumaczenie
Konstytucji OCDS

Przełożeni prowincjalni Krakowskiej Prowincji OCD i Warszawskiej Prowincji OCD, po zapoznaniu się z polską wersją *Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*, zatwierdzonych przez Kongregację ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego 16 lipca 2003 r. w wersji hiszpańskiej (Prot. n. C. 228 - 1/2003), wraz z tekstem uzupełniającym tychże *Konstytucji* (nn. 24a-e, 31a oraz 58j) zatwierdzonym przez tą samą Kongregację 7 stycznia 2014 r. również w wersji hiszpańskiej (opatrzonym tą samą sygnaturą Prot. n. C. 228 - 1/2003) zatwierdzili – na mocy uprawnienia udzielonego przez Definitorium Generalne OCD – tłumaczenie na język polski całego tekstu tychże *Konstytucji*, uznając je za zgodne z tekstem w języku hiszpańskim.

Warszawa, 17 grudnia 2014 r.

o. Łukasz Kansy OCD
Prowincjał Warszawskiej Prowincji OCD

o. Tadeusz Florek OCD
Prowincjał Krakowskiej Prowincji OCD

Wstęp

Wszyscy ludzie są wezwani do uczestnictwa przez miłość w jedynej świętości Boga: *Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski* (Mt 5,48). Naśladowanie Chrystusa jest drogą do osiągnięcia doskonałości, otwartą dla każdego chrześcijanina przez chrzest. Poprzez chrzest uczestniczy on w potrójnej misji Jezusa: królewskiej, kapłańskiej i prorockiej. Pierwsza jest zaangażowaniem w przemienianie świata zgodnie z zamysłem Bożym. Druga jest ofiarowaniem siebie i całego stworzenia Ojcu wraz z Chrystusem pod natchnieniem Ducha Świętego. Jako prorok głosi plan Boży dla ludzkości i ujawnia wszystko, co mu się sprzeciwia¹.

Wielka rodzina Karmelu Terezańskiego jest obecna w świecie w wielu formach. Rdzeniem tej rodziny jest Zakon Karmelitów Bosych, który tworzą zakonnicy, mniszki klauzurowe i świeccy. Jest to jeden Zakon z tym samym charyzmatem. Zakon karmi się długą tradycją historyczną Karmelu, wyrażoną w Regule św. Alberta i w doktrynie karmelitańskich doktorów Kościoła oraz innych świętych Zakonu.

Obecne Konstytucje OCDS stanowią podstawowe prawo dla jego członków, obecnych w różnych regionach świata. Dlatego charakteryzują się prostotą struktury i umiarem przepisów dotyczących życia. W ten sposób, w ramach podstawowej jedności ustalonej przez to prawodawstwo, zachowują otwartość na pluralizm uściśleń wymaganych przez różne uwarunkowania społeczne, kulturowe i eklesjalne. Można dla nich opracować Statuty partykularne, które uzupełnią i przystosują ogólne normy w sprawach, w których zezwalają na to obecne Konstytucje.

¹ KK 31-35.

I. Nasza tożsamość, wartości i zaangażowanie

1. Karmelici świeccy, razem z zakonnikami i mniszkami, są synami i córkami Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel i św. Teresy od Jezusa. Dlatego uczestniczą w tym samym charyzmacie, co zakonnicy, przeżywają go każdy zgodnie ze swoim szczególnym stanem życia. Jest to jedna rodzina z tymi samymi dobrami duchowymi, z tym samym powołaniem do świętości (por. Ef 1,4; 1P 1,15) i z tą samą misją apostołską. Świeccy członkowie wnoszą do Zakonu bogactwo właściwe swej świeckości².

2. Przynależność do Zakonu wyrasta z relacji, jakie istniały między ludźmi świeckimi a członkami zakonów powstałych w średniowieczu. Stopniowo relacje te otrzymywały oficjalny charakter, umożliwiając uczestniczenie w charyzmacie i duchowości instytutu zakonnego i tworząc jego część. W świetle nowej teologii laikatu świeccy karmelici przeżywają w Kościele tę przynależność z zachowaniem wyraźnej tożsamości świeckiej.

3. Członkowie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych są wiernymi w Kościele³, wezwanymi do życia w *posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi*⁴ poprzez przyjaźń z Tym, o którym wiemy, że nas kocha⁵, w służbie Kościołowi. Pod opieką Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, zgodnie z inspiracjami św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża oraz zgodnie z biblijną tradycją proroka Eliasza starają się pogłębiać swoje chrześcijańskie zobowiązanie wypływające ze chrztu.

4. Dziewica Maryja jest obecna w szczególny sposób przede wszystkim jako wzór wierności w słuchaniu Pana oraz w postawie służby

² KK 31; ChL 9.

³ KPK 204-205.

⁴ *Reguła* 1.

⁵ *Ż* 8,5.

Jemu i innym. Maryja jest Tą, która zachowywała i rozważała w swoim sercu życie i czyny swojego Syna⁶, dając przykład kontemplacji. Ona była Tą, która doradziła na weselu w Kanie, by uczynili to, co Pan im powie⁷. Maryja jest przykładem służby apostolskiej. Również Ona była Tą, która czekała na Zesłanie Ducha Świętego, trwając z Apostołami na modlitwie⁸ i dając świadectwo modlitwy wstawiennej. Ona jest Matką Zakonu. Karmelita świecki cieszy się Jej szczególną opieką i pielęgnuje szczerą pobożność maryjną.

5. Prorok Eliasz reprezentuje tradycję Karmelu i jest inspiratorem życia w obecności Boga, poszukiwania Go w samotności i milczeniu z gorliwością dla Bożej chwały. Karmelita świecki przeżywa prorocki wymiar życia chrześcijańskiego i duchowości karmelitańskiej, szerząc w świecie Boże prawo miłości i prawdy, a przede wszystkim czyniąc się głosem tych, którzy nie mogą sami wyrazić tej miłości i tej prawdy⁹.

6. Reguła św. Alberta jest pierwotnym wyrażeniem duchowości Karmelu. Została napisana dla osób świeckich, które gromadziły się na Górze Karmel, aby prowadzić życie poświęcone rozważaniu Słowa Bożego, pod opieką Maryi Dziewicy. W tej Regule znajdują się zasady, które nadają kierunek życiu karmelitańskiemu:

- a) żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi;
- b) być pilnym w rozważaniu Prawa Bożego;
- c) przeznaczyć czas na czytanie duchowe;
- d) uczestniczyć w liturgii Kościoła, zarówno w Eucharystii, jak i Liturgii godzin;
- e) interesować się potrzebami i dobrem innych we wspólnotcie;
- f) umacniać się poprzez praktykę cnót i jednocześnie żyć intensywnie wiarą, nadzieją i miłością;

⁶ Por. Łk 2,51.

⁷ Por. J 2,5.

⁸ Por. Dz 1,14.

⁹ Por. 1Krl 17-19.

g) szukać wewnętrznej ciszy i samotności w naszym życiu modlitwy;

h) zachowywać roztropną rozagę we wszystkim, co czynimy.

7. Początki Zakonu Karmelitów Bosych związane są z osobą św. Teresy od Jezusa. Żyła ona głęboką wiarą w miłosierdzie Boga¹⁰, który umacniał ją, by wytrwała¹¹ w modlitwie, pokorze, miłości braterskiej i miłości do Kościoła, oraz prowadził ją do łaski duchowego małżeństwa. Jej ewangeliczne zaparcie się siebie, gotowość do służby i wytrwałość w praktykowaniu cnót są codziennym przewodnikiem w życiu duchowym¹². Jej nauczanie o modlitwie i życiu duchowym stanowi podstawę formacji i życia Świeckiego Zakonu.

8. Święty Jan od Krzyża był współpracownikiem św. Teresy w tworzeniu Zakonu Karmelitów Bosych. Inspiruje on karmelitę świeckiego do czujności w praktykowaniu wiary, nadziei i miłości. Prowadzi go poprzez noc ciemną do zjednoczenia z Bogiem. W tym zjednoczeniu z Bogiem świecki karmelita odnajduje prawdziwą wolność dzieci Bożych¹³.

9. Mając na uwadze początki Karmelu i charyzmat terecjański, zasadnicze elementy powołania świeckich karmelitów terecjańskich można ująć następująco:

a) żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi, opierając się na naśladowaniu i opiece Najświętszej Dziewicy, której forma życia stanowi dla Karmelu wzór upodobnienia się do Chrystusa;

b) poszukiwać „mistycznego zjednoczenia z Bogiem” na drodze kontemplacji i działalności apostołskiej nierozzerwalnie połączonych w służbie Kościołowi;

¹⁰ Ż 7,18; 38,16.

¹¹ Dd 21,2.

¹² 5 M 3,11; 7 M 4,6.

¹³ Por. Sł 46; Pm 3, 78; Dg II, 6; 29,6; Modlitwa z Mszy św. wotywniej o św. Janie od Krzyża.

c) nadawać szczególnego znaczenia modlitwie, która, karmiona słuchaniem Słowa Bożego i liturgią, powinna prowadzić do przyjaznego obcowania z Bogiem, nie tylko w czasie modlitwy, lecz także w życiu codziennym. Zaangażowanie w życie modlitwy wymaga karmienia się wiarą, nadzieją i przede wszystkim miłością, aby żyć w obecności i tajemnicy żywego Boga¹⁴;

d) przenikać modlitwę i życie apostołskim zapalem w atmosferze ludzkiej i chrześcijańskiej wspólnoty;

e) przeżywać ewangeliczne zaparcie się siebie, wychodząc z perspektywy teologalnej;

f) uwydatniać w zaangażowaniu ewangelizacyjnym apostołat duchowości jako szczególną współpracę Świeckiego Zakonu, wiernego swojej karmelitańsko-terezjańskiej tożsamości.

II. Naśladowanie Jezusa w Świeckim Karmelu Terezańskim

10. Chrystus jest centrum życia i doświadczenia chrześcijańskiego. Członkowie Świeckiego Zakonu są wezwani do życia wymogami naśladowania Chrystusa w komunii z Nim, przyjmując Jego nauczanie i oddając się Jemu. Pójść za Jezusem oznacza uczestniczenie w Jego zbawczej misji głoszenia Dobrej Nowiny i wprowadzania Królestwa Bożego (Mt 4,18-19). Istnieją różne sposoby naśladowania Jezusa: wszyscy chrześcijanie powinni iść za Nim, uczynić Go zasadą swojego życia i być gotowymi do wypełnienia trzech podstawowych wymagań: stawiać więzy rodzinne po sprawach Królestwa Bożego i Osoby Jezusa (Mt 18,28-29; Łk 14,25-26); żyć w oderwaniu od bogactwa, aby pokazać, że przyjście Królestwa Bożego nie zależy od środków ludzkich, lecz od mocy Boga i dyspozycyjności osoby ludzkiej wobec Niego

¹⁴ Sł 123; List 12 X 1589, 19.

(Łk 14,33); nieść krzyż przyjmowania woli Bożej objawionej w misji, jaką On powierzył każdemu człowiekowi (Łk 14,33; 9,23).

11. Naśladowanie Jezusa przez członków Świeckiego Zakonu wyraża się w przyrzeczeniu dążenia do ewangelicznej doskonałości w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw. Poprzez to przyrzeczenie ulega wzmocnieniu zobowiązanie do służby planowi Bożemu w świecie otrzymane na chrzcie świętym. Przyrzeczenie to jest dążeniem do osobistej świętości, co z konieczności pociąga za sobą zobowiązanie się do służenia Kościołowi w wierności charyzmatowi karmelitańsko-terezjańskiemu. Jest ono składane wobec członków wspólnoty, reprezentujących cały Kościół, oraz w obecności delegata przełożonego Zakonu.

12. Przez przyrzeczenie złożone wspólnocie w obecności przełożonego Zakonu lub jego delegata osoba staje się członkiem Świeckiego Zakonu. Przez to zobowiązanie się dąży do zdobycia formacji koniecznej do poznania motywów, treści i celu ewangelicznego stylu życia, jakie podejmuje. Przyrzeczenie ożywia zobowiązanie chrzcielne i wzbogaca w powołanych do małżeństwa życie małżonków i rodziców. Przyrzeczenie jest odnawiane raz w roku w okresie wielkanocnym.

Zobowiązanie się do podjęcia przyrzeczenia życia w duchu ewangelicznej rady czystości

13. Przyrzeczenie czystości umacnia zobowiązanie do kochania Boga ponad wszystko i do kochania innych tą miłością, jaką Bóg ma wobec wszystkich¹⁵. Przez to przyrzeczenie świecki karmelita poszukuje wolności, aby kochać bezinteresownie Boga i bliźniego¹⁶, świadcząc o Bożej bliskości obiecaniej w błogosławieństwie: *błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą* (Mt 5,8). Przyrzeczenie czystości jest zobowiązaniem się do chrześcijańskiej miłości w jej wymiarze personalnym i społecznym, aby tworzyć w świecie auten-

¹⁵ Por. Dg III, 23, 1.

¹⁶ P 1 i 6.

tyczną wspólnotę. Przez to przyrzeczenie świecki karmelita wyraża również świadome pragnienie poszanowania każdej osoby zgodnie z prawem Bożym i stosownie do własnego stanu życia jako osoby samotnej, żyjącej w związku małżeńskim lub owdowiałej. To przyrzeczenie nie przeszkadza w zmianie stanu życia.

Zobowiązanie się do podjęcia przyrzeczenia życia w duchu ewangelicznej rady ubóstwa

14. Przyrzeczenie ubóstwa wyraża pragnienie życia zgodnego z wartościami Ewangelii. W ewangelicznym ubóstwie znajduje się bogactwo hojności, samozaparcia i wewnętrznej wolności oraz zależności od Tego, który *będąc bogaty, dla nas stał się ubogim, aby nas ubogacić swoim ubóstwem* (2Kor 8,9), i który *ogłosił samego siebie* (Flp 2,7), aby służyć swoim braciom i siostram. Przyrzeczenie ubóstwa poszukuje ewangelicznego używania dóbr tego świata i osobistych talentów oraz wypełniania osobistych obowiązków w społeczeństwie, rodzinie i w pracy, oddając się z ufnością w ręce Boga. Pociąga również za sobą zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości w świecie, aby odpowiadał on zamysłowi Boga. Ubóstwo ewangeliczne jest także ćwiczeniem się w nadziei, która uznaje osobiste ograniczenia i powierza je Bogu z ufnością w Jego dobroć i wierność.

Zobowiązanie się do podjęcia przyrzeczenia życia w duchu ewangelicznej rady posłuszeństwa

15. Przyrzeczenie posłuszeństwa zobowiązuje do życia otwartego na wolę Boga, *w którym żyjemy, poruszamy się i jesteśmy* (Dz 17,28), naśladowując Chrystusa, który pełnił wolę Ojca i był *posłuszny aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej* (Flp 2, 8). Przyrzeczenie posłuszeństwa jest ćwiczeniem się w wierze prowadzącej do poszukiwania woli Bożej w wydarzeniach oraz wyzwaniach życia osobistego i społecznego. Przez nie świecki karmelita dobrowolnie współpracuje z tymi, którzy są odpowiedzialni za prowadzenie wspólnoty i Zakonu w rozeznawaniu i przyjmowaniu Bożych dróg: radą wspólnoty, przełożonym prowincjalnym i przełożonym generalnym.

Zobowiązanie się do podjęcia przyrzeczenia życia w duchu błogosławieństw

16. W Błogosławieństwach zawarty jest program życia i sposób wejścia w relację ze światem, bliźnimi i kolegami z pracy, rodziną i przyjaciółmi. Przyrzekając żyć błogosławieństwami na co dzień, starają się dawać ewangeliczne świadectwo jako członkowie Kościoła i Zakonu, i poprzez to świadectwo zapraszają świat do pójścia za Chrystusem, „Drogą, Prawdą i Życiem” (J 14,6).

III. A. Świadkowie doświadczenia Boga

17. Powołaniem Karmelu Tereziańskiego jest zobowiązanie, aby *żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi, rozmyślając we dnie i w nocy Zakon Pański i czuwając na modlitwach*¹⁷. Wierna tej zasadzie Reguły, św. Teresa umieściła modlitwę jako fundament i podstawowe zadanie swojej rodziny zakonnej. Dlatego świecki karmelita jest wezwany do starania się, by modlitwa przenikała całe jego życie, aby mógł chodzić w obecności żyjącego Boga (por. 1Krl 18,14), poprzez ciągłe ćwiczenie się w wierze, nadziei i miłości w taki sposób, aby całe jego życie było modlitwą, poszukiwaniem jedności z Bogiem. Celem jest osiągnięcie integracji doświadczenia Boga z doświadczeniem życia: być kontemplatykami na modlitwie i w wypełnianiu swojej misji.

18. Modlitwa, dialog przyjaźni z Bogiem, powinna karmić się Jego Słowem, aby ten dialog mógł realizować się, ponieważ *mówimy do Boga, gdy się modlimy; słuchamy Go, gdy czytamy Boże Słowa*¹⁸. Słowo Boże będzie karmić kontemplacyjne doświadczenie świeckiego karmelity i jego misję w świecie. Słuchanie Słowa, oprócz osobistej kontemplacji, powinno prowadzić do dzielenia się doświadczeniem Boga we wspólnocie Świeckiego Zakonu, poprzez którą będzie się wspólnie poszu-

¹⁷ Reguła 2 i 8.

¹⁸ KO 25; Dd 21,4; Mm 1,6.11.

kiwać rozeznawania dróg Bożych, zachowywania dynamizmu ustawicznego nawracania się i odnawiania żywej nadziei. Rzeczywistość stanie się przejrzysta i można będzie we wszystkim odkrywać Boga.

19. Uprzywilejowane miejsce w karmieniu życia modlitwy świeckich karmelitów zajmuje studium i czytanie duchowe Pisma Świętego oraz pism naszych Świętych, szczególnie tych, którzy są Doktorami Kościoła: św. Teresy od Jezusa, św. Jana od Krzyża i św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Również dokumenty Kościoła są pokarmem i natchnieniem do podjęcia zobowiązania pójścia za Jezusem.

20. Świecki karmelita postara się o przeznaczenie szczególnego czasu na modlitwę jako momentu większej świadomości Bożej obecności i wewnętrznej przestrzeni na osobiste i intymne spotkanie z Nim. Prowadzi to do przeżywania modlitwy jako postawy życiowej, która może *zawsze i wszędzie rozpoznać Boga... szukać Jego woli w każdym wydarzeniu, widzieć Chrystusa we wszystkich ludziach, czy bliskich, czy dalekich, wydawać słuszny osąd o prawdziwym znaczeniu i wartości praw doczesnych, tak samych w sobie, jak i w odniesieniu do celu człowieka*¹⁹. Osiągnie w ten sposób kontemplację i działanie, przez zintegrowanie wiary i życia, modlitwy i działania, kontemplacji i chrześcijańskiego zaangażowania.

21. Świecki karmelita zobowiąże się do poświęcenia codziennie określonego czasu na praktykę modlitwy myślniej. Jest to czas przeznaczony na przebywanie z Bogiem i umocnienie relacji z Nim, aby być prawdziwym świadkiem Jego obecności w świecie.

22. Droga modlitwy chrześcijańskiej wymaga, aby żyć ewangelicznym zaparciem się samego siebie (Łk 9,23) w wypełnianiu własnego powołania i misji, ponieważ *modlitwa i życie wygodne nie idą w parze*²⁰. W świetle wiary, nadziei i miłości, świecki karmelita przyjmuje pracę i cierpienia każdego dnia, troski rodzinne, niepewność i ogranicze-

¹⁹ DA 4.

²⁰ Dd 4,2.

nia ludzkiego życia, chorobę, brak zrozumienia i wszystko, co tworzy strukturę naszej ziemskiej egzystencji. Jednocześnie postara się uczynić to wszystko treścią swojego dialogu z Bogiem, aby wzrastać w postawie uwielbienia i wyrażania Panu wdzięczności. Aby autentycznie żyć prostotą, oderwaniem, pokorą i całkowitym zaufaniem Panu, Świecki Zakon zachowuje praktyki ewangelicznego wyrzeczenia zalecane przez Kościół. Szczególne znaczenie mają dni i okresy kalendarza liturgicznego, posiadające charakter pokutny.

23. Życie osobistej modlitwy świeckiego karmelity, rozumiane jako przyjazne obcowanie z Bogiem, karmi się i wyraża w liturgii, niewyczerpalnym źródle życia duchowego. Modlitwa liturgiczna ubogaca modlitwę osobistą, a ta, ze swej strony, wciela liturgię w życie. W Świeckim Zakonie szczególne miejsce jest przeznaczone na liturgię rozumianą jako Słowo Boże celebrowane z żywą nadzieją, po tym jak zostało ono przyjęte w wierze i ze zobowiązaniem się przeżywania go w skutecznej miłości. Sakramenty, szczególnie Eucharystia i Sakrament Pojednania, powinny być przeżywane jako znaki i środki wyzwalającego działania Boga oraz jako spotkanie z Chrystusem Zmartwychwstałym obecnym we wspólnocie kościelnej. Są strukturami łaski w przeciwieństwie do struktur grzechu w społeczeństwie. Świecki karmelita starać się będzie odkrywać w modlitwie liturgicznej obecność Chrystusa i Ducha Świętego, żywą i wymagającą w konkretnym życiu każdego dnia. W roku liturgicznym doświadcza obecnych tajemnic odkupienia, które pobudzają do współpracy w realizacji Bożego planu. Liturgia godzin, ze swojej strony, pomoże mu wejść w komunię z modlitwą Jezusa i modlitwą Kościoła.

24. Wartość życia sakramentalnego i liturgicznego w Świeckim Zakonie prowadzi jego członków, w miarę ich możliwości, do uczestniczenia w celebracji Eucharystii. Postarają się odmawiać Jutrznie i Nieszpory z Liturgii godzin w zjednoczeniu z Kościołem rozsianym na całym świecie. W miarę możliwości odmawiać będą również Kompletę. Ich udział w Sakramencie Pojednania i innych sakramentach Kościoła wspomaga ich proces nawracania się.

III. B. Komunia braterska

24a. Kościół – rodzina Boga, który jest Ojcem, Synem i Duchem Świętym – jest tajemnicą komunii²¹. Jezus bowiem przyszedł do nas, aby objawić nam miłość trynitarną i powołanie do uczestnictwa w komunii miłości z Trójcą Przenajświętszą. Do tej komunii miłości jest powołana każda osoba ludzka, stworzona na obraz i podobieństwo Boże (por. Rdz 1,26-27). W świetle tej tajemnicy objawia się prawdziwa tożsamość i godność każdej osoby, a w szczególności każdego chrześcijanina w Kościele²². Będąc natury duchowej, człowiek realizuje się i dojrzewa jako byt w autentycznej relacji z Bogiem, jak również z innymi osobami²³. Dlatego lokalna wspólnota Świeckiego Zakonu Karmelu Terecjańskiego, widzialny znak Kościoła i Zakonu²⁴, jest środowiskiem przeżywania i upowszechniania osobistej i wspólnotowej więzi z Bogiem w Chrystusie i w Duchu Świętym oraz z innymi braćmi i siostrami (por. Rz 8,29), zgodnie z charyzmatem terecjańskim. Osoba Chrystusa stanowi centrum wspólnoty. Jej członkowie spotykają się regularnie w Jego imię (por. Mt 18,20), wzorując się na grupie utworzonej przez Jezusa i dwunastu Apostołów (por. Mk 3,14-16.34-35)²⁵ a także na pierwszych wspólnotach chrześcijańskich (por. Dz 2,42; 4,32-35). Starają się żyć w jedności, o którą prosił Jezus (por. J 17,20-23) i zgodnie z Jego przykazaniem kochać tak, jak On sam ich miłuje (por. J 13,34). Przysięgają dążyć do ewangelicznej doskonałości²⁶ w duchu rad ewangelicznych, błogosławieństw (Mt 5,1-12) i cnót chrześcijań-

²¹ KO 4; KDK 24; ChL 19; *Zasady i program formacji OCDS*, 25; Kongregacja Instytutów Życia Konsekwowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Życie braterskie we wspólnotocie* (*Congregavit nos in unum Christi amor*; 1994), 8-9.

²² ChL 8.

²³ KDK 23; Papieska Rada Iustitia et Pax, *Kompendium społecznej nauki Kościoła*, 34; por. CiV 54 i 34.

²⁴ Por. K 40.

²⁵ Dd 24,5; 26,1; 27,6; Dd (Es) 20,1.

²⁶ Por. K 11.

skich (por. Kol 3,12-17; Flp 2,15) świadomi, że ta rzeczywistość komunii jest integralnym elementem duchowości karmelitańskiej.

24b. Św. Teresa od Jezusa inicjuje nowy sposób życia we wspólnocie. Jej ideał życia wspólnotowego opiera się na pewności wiary, że Jezus zmartwychwstały jest obecny pośród wspólnoty i że żyje ona pod opieką Dziewicy Maryi²⁷. Święta zdaje sobie sprawę, że ona i jej siostry żyją razem, aby pomagać Kościołowi i współpracować w Jego misji. Ich wzajemne relacje naznaczone są cnotami miłości prawdziwej, darmowej, dobrowolnej i bezinteresownej, oraz oderwaniem i pokorą. Są to podstawowe cnoty w życiu duchowym, przynoszące pokój, zarówno wewnętrzny jak i zewnętrzny²⁸. Teresa ma świadomość, jak ważna jest wzajemna pomoc na drodze modlitwy i przyjaźń z innymi we wspólnym poszukiwaniu Boga²⁹. Za równie ważne dla życia w braterstwie uważa: kulturę, cnoty ludzkie, łagodność, empatię, roztropność, dyskrecję, prostotę, uprzejmość, radość, dyspozycyjność oraz chodzenie „w prawdzie przed Bogiem i ludźmi”³⁰. Doktryna św. Jana od Krzyża wskazuje na zjednoczenie z Bogiem przez pośrednictwo cnót teologalnych³¹. Wychodząc od tej prawdy, Święty dostrzega działanie oczyszczające i jednoczące cnót teologalnych również w życiu braterskim. Chodzi tu zwłaszcza o czynną miłość do innych ludzi: „*Gdzie nie ma miłości, tam położyć miłość, a zdobędziesz miłość*”, ponieważ tak właśnie postępuje z nami Pan – miłuje nas i czyni zdolnymi do miłowania³².

24c. Wierzący chrześcijanin staje się członkiem Świeckiego Zakonu przez przyrzeczenie złożone wspólnocie w obecności przełożonego

²⁷ Por. Ż 32,11; Dd 17,7; 1,5; 3,1.

²⁸ Dd 4,4.11; 6-7; por. 5 M 3,7-12.

²⁹ Por. Ż 15,5; 23,4.

³⁰ Por. 6 M 10,6; Dd 40,3; 41,7.

³¹ Por. Dg II 6,1; P 5.

³² Św. Jan od Krzyża, *List do Marii od Wcielenia*, 6 lipca 1591 r.; por. *List do pewnej karmelitanki bosej w Segowii*, ostatnie miesiące 1591 r.; Dg III, 23,1; Nc I 2,1; 5,2; 7,1; 12;7-8; por. SD 17; Sł 27.

Zakonu³³. Tym samym zobowiązuje się do życia w komunii z Kościołem, Zakonem i prowincją, a szczególnie z tymi, którzy przynależą do wspólnoty, miłując ich i zachęcając do praktykowania cnót³⁴. W mniejszych wspólnotach³⁵ możliwe jest budowanie prawdziwych i głębokich więzi przyjaźni ludzkiej i duchowej, jak również wzajemne wspieranie się w braterskiej miłości i pokorze. Św. Teresa od Jezusa docenia pomoc drugiej osoby w życiu duchowym: miłość wzrasta tam, gdzie prowadzony jest pełen szacunku dialog, zmierzający ku lepszemu poznaniu siebie tak, aby podobać się Bogu³⁶. Spotkania wspólnoty odbywają się w klimacie braterskiego dialogu i dzielenia się³⁷. Modlitwa, formacja i radosna atmosfera są niezbędne do pogłębiania przyjaznych relacji. Zapewniają również wszystkim wzajemne wsparcie w codziennym przeżywaniu powołania do Świeckiego Karmelu Terezańskiego w rodzinie, w pracy oraz w innych wymiarach społecznych. Wymaga to wytrwałego i aktywnego uczestnictwa w życiu i spotkaniach wspólnoty. Nieobecności są dopuszczalne jedynie z ważnych i słuszych powodów, poddawanych ocenie i uzgadnianych z osobami odpowiedzialnymi za wspólnotę. *Statut* prowincjalny określi czas nieobecności nieusprawiedliwionej, po którym dana osoba zostanie uznana za nieaktywną, ze wskazaniem do wykluczenia ze wspólnoty.

24d. Odpowiedzialność za formację – którą ponosi wspólnota jako całość i każdy z jej członków³⁸ – wymaga, aby wszyscy angażowali się w budowanie braterskiej komunii w przekonaniu, że duchowość komunii³⁹ odgrywa kluczową rolę w pogłębianiu życia duchowego i w procesie formowania członków. Życie Eucharystią, życie wiarą⁴⁰

³³ Por. K 12.

³⁴ Por. 7 M 4,14-15.

³⁵ Por. K 58g i *Statut* prowincji o maksymalnej liczbie członków wspólnoty.

³⁶ Por. Ż 7,22; 16,7.

³⁷ Por. K 18.

³⁸ Por. *Zasady i program formacji OCDS*, 28.

³⁹ NMI 43.

⁴⁰ LF 40.

i wsłuchiwanie się w Słowo Boże⁴¹ są źródłem wzrostu i umocnienia komunii. Władze wspólnoty lokalnej winny pełnić swoją posługę w wierze, miłości i pokorze (por. Mt 20,28; Mk 10,43-45; J 13,14), troszczyć się o rodzinną atmosferę, wspierać wszystkich członków w ich rozwoju ludzkim i duchowym oraz przynaglać do dialogu, osobistego poświęcenia, przebaczenia i pojednania. Niech wystrzegają się wszelkiego przywiązania do władzy oraz faworyzowania kogokolwiek w pełnieniu swojej posługi. Modlitwa za siebie nawzajem, troska braterska, także w razie potrzeb materialnych, kontakt z członkami mieszkającymi daleko, odwiedzanie chorych, cierpiących i starszych oraz modlitwa za zmarłych są również znakami braterstwa. Świecki Karmel realizuje i wyraża komunie braterską poprzez spotkania i solidarność z innymi wspólnotami, szczególnie w obrębie tej samej prowincji lub regionu, jak również przez łączność i współpracę z całym Zakonem oraz rodziną Karmelu Terecjańskiego. Dając w ten sposób świadectwo komunii braterskiej według charyzmatu terecjańskiego, wspólnota Świeckiego Karmelu ma swój udział w misji ewangelizacyjnej Kościoła w świecie⁴².

24e. Wspólnota, która z oddaniem szuka Boga, znajdzie równowagę między prawami jednostki a dobrem całej wspólnoty. Dlatego też prawa i potrzeby każdego z członków powinny być respektowane i chronione zgodnie z prawodawstwem Kościoła⁴³. Jednak w ten sam sposób członkowie winni wiernie wypełniać swoje zobowiązania wobec wspólnoty, zgodnie z normami zawartymi w Konstytucjach. W celu usunięcia⁴⁴ członka z przyczyn określonych w Kodeksie Prawa Kanonicznego (publiczne odstąpienie od wiary katolickiej, zerwanie wspólnoty kościelnej lub ekskomunika nałożona wyrokiem lub zadeklaro-

⁴¹ VD 84-85; por. SC 76; 82 i 89.

⁴² DA 13.19; ChL 31-32; por. DCE 20.

⁴³ Por. KPK 208-223; 224-231.

⁴⁴ Por. KPK 308; K 47e.

wana⁴⁵) lub z innych przyczyn określonych w *Statucie* prowincjalnym, rada wspólnoty powinna przestrzegać następującej procedury:

- 1) zweryfikować zaistnienie faktów,
- 2) upomnieć członka pisemnie lub w obecności dwóch świadków,
- 3) pozostawić odpowiedni czas na okazanie skruchy.

Jeśli po tym wszystkim nie nastąpi żadna zmiana, można – po uprzedniej konsultacji z prowincjałem – rozpocząć procedurę usunięcia. W każdym przypadku członek zachowuje prawo do odwołania się do odpowiednich władz kościelnych⁴⁶. W przypadku, gdy członek – po rzetelnym rozważeniu i rozeznaniu rady wspólnoty – podejmie decyzję o dobrowolnym wystąpieniu ze wspólnoty, powinien złożyć pisemną prośbę do kompetentnych władz wspólnoty, wobec której ma zobowiązania poprzez przyrzeczenie⁴⁷. O wszystkim tym należy poinformować prowincjała.

IV. W służbie Bożego planu

25. *Wierni świeccy jako członkowie Kościoła posiadają powołanie i misję głoszenia Ewangelii: Do tej misji upoważniają ich i zobowiązują sakramenty chrześcijańskiej inicjacji i dary Ducha Świętego⁴⁸.* Duchowość Karmelu budzi w świeckim karmelicie pragnienie większego zaangażowania apostolskiego, w uświadamianiu sobie wszystkiego, co zawiera w sobie jego powołanie do Zakonu. Mając świadomość, że świat potrzebuje świadczenia o obecności Boga⁴⁹, odpowiada na zaproszenie Kościoła, skierowane do wszystkich stowarzyszeń wiernych naśladowców Chrystusa, do zaangażowania się w społeczności ludzkiej przez aktywne uczestnictwo w apostolskim celu swej misji

⁴⁵ KPK 316 § 1.

⁴⁶ KPK 316 § 2; por. 312 § 2.

⁴⁷ Por. K 12.

⁴⁸ ChL 33.

⁴⁹ Por. DA 4 i 10; ChL 16-17, 25, 28-29.

w ramach własnego charyzmatu. Owocem uczestnictwa w ewangelizacji jest dla świeckiego karmelity dzielenie się odnowionym umiłowaniem modlitwy, kontemplacji oraz życia liturgicznego i sakramentalnego.

26. Powołanie Świeckiego Zakonu jest prawdziwie eklezjalne. Modlitwa i apostołat, gdy są prawdziwe, są nierozłączne. Spostrzeżenie św. Teresy, że zamiarem modlitwy jest *zrodzenie dobrych czynów*⁵⁰, przypomina Świeckiemu Zakonowi, że otrzymane łaski powinny oddziaływać na tych, którzy je otrzymują⁵¹. Apostolska aktywność, zarówno indywidualna jak i wspólnotowa, a nade wszystko jako członków Kościoła, jest owocem modlitwy. Tam, gdzie jest to możliwe, i we współpracy z Przełożonymi zakonnymi oraz z odpowiednimi pozwoleniami osób odpowiedzialnych, wspólnoty Świeckiego Zakonu uczestniczą w apostołacie Zakonu.

27. Świecki karmelita jest powołany, by żyć i świadczyć o charyzmacie Karmelu Terecjańskiego w Kościele partykularnym, stanowiącym część Ludu Bożego, w którym obecny jest i działa Kościół Chrystusowy⁵¹. Każdy niech usiłuje być żywym świadkiem obecności Boga i weźmie na siebie odpowiedzialność za potrzebę pomagania Kościołowi w całokształcie duszpasterstwa w jego misji ewangelizacyjnej pod przewodnictwem biskupa. Dlatego każdy podejmuje apostołstwo, czy to współpracując z innymi we wspólnocie, czy też indywidualnie.

28. Do swojego apostołskiego zaangażowania wniesie bogactwo swojej duchowości w różnych zakresach ewangelizacji: misjach, parafiach, domach modlitwy, instytucjach duchowości, grupach modlitwy, apostołacie duchowości. Ze swoim szczególnym wkładem jako świeccy karmelici mogą oni dawać Karmelowi Terecjańskiemu *nowy dynamizm duchowy i apostołski*⁵², z twórczą wiernością swojej misji

⁵⁰ 5 M 3,11; por. 7 M 3.

⁵¹ Por. DB 11; DA 26; ChL 25.

⁵² VC 55.

w Kościele. Różne rodzaje działalności apostołskiej Świeckiego Zakonu będą dokładnie określone i ocenione w statutach partykularnych poszczególnych środowisk geograficznych⁵³.

V. Z Maryją, Matką Jezusa

29. W wewnętrznym dynamizmie naśladowania Jezusa Karmel kontempluje Maryję jako Matkę i Siostrę, jako *doskonały wzór ucznia Pana*⁵⁴, i dlatego stanowi Ona wzór życia członków Zakonu. Dziewica Maryja ogłasza w Magnificat zerwanie ze starym światem i zapowiada początek nowego, w którym Bóg zrzuca władców z tronów i wywyższa pokornych. Maryja opowiada się po stronie pokornych i ogłasza sposób działania Boga w historii. Dla świeckich karmelitów Maryja jest wzorem pełnego poświęcenia Królestwu Bożemu. Uczy nas słuchania Słowa Bożego w Piśmie Świętym i w życiu, wierzenia w nie w każdych okolicznościach, aby żyć jego wymaganiami. I to nie rozumiejąc wielu rzeczy, zachowując i rozważając wszystko w swoim sercu (Łk 2,19.50-51), aż przyjdzie światło wraz z modlitwą kontemplacyjną.

30. Maryja jest również wzorem i natchnieniem dla świeckiego karmelity. Żyje blisko ludzi i ich potrzeb, troszcząc się o nich (Łk 1,39-45; J 2,1-12; Dz 1,14). Ona, *najdoskonalszy obraz wolności i wyzwolenia ludzkości i świata*⁵⁵, pomaga zrozumieć znaczenie misji. Ona, Matka i Siostra, która wyprzedza w pielgrzymce wiary i naśladowaniu Pana Jezusa, towarzyszy im, aby mogli naśladować Ją w Jej życiu ukrytym w Chrystusie i oddanym służbie innym.

31. Obecność Maryi ożywia duchowość Karmelu Terezańskiego i zarazem określa jego apostołstwo. Dlatego świecki karmelita postara się, dzień po dniu, coraz lepiej poznawać osobę Maryi przez czytanie

⁵³ Regula Życia OCDS (1979), art. 8.

⁵⁴ MC 37.

⁵⁵ RM 37.

Ewangelii, aby przekazywać innym autentyczną pobożność maryjną, która prowadzi do naśladowania Jej cnót. Prowadzeni światłem wiary członkowie Świeckiego Zakonu będą praktykować i krzewić liturgiczną cześć dla Matki Bożej w świetle tajemnicy Chrystusa i Kościoła oraz będą praktykować, z uczuciami wiary i miłości, nabożeństwa ku Jej czci.

31a. W Karmelu Terezańskim miłość do Maryi, Matki i Królowej, łączy się z miłością do Jej Oblubieńca, Św. Józefa. Bóg Ojciec powierzył również jemu, „człowiekowi *sprawiedliwemu*” (Mt 1,19), opiekę nad tajemnicą Wcielenia swojego Syna Jezusa Chrystusa. Podążając za przykładem św. Teresy, świeccy karmelici odnajdują w osobie św. Józefa wzór do naśladowania i życia w pokornej adoracji i modlitewnej komunii z Jezusem, mistrza modlitwy i milczenia⁵⁶. Jako patron życia wewnętrznego, jest on przykładem wiary i tym, który „*nieustannie słucha Boga, jest otwarty na Jego znaki, gotowy wypełniać nie tyle swój, ile Jego plan*”⁵⁷. Jako czysty i wierny małżonek, jest on wzorem ojca zatroskanego o rodzinę oraz odpowiedzialnego pracownika, który traktuje swoją pracę jako „*wyraz miłości*”⁵⁸. W komunii z Kościołem i Zakonem, który czci św. Józefa jako „*najtroskliwszego Opiekuna*”⁵⁹, członkowie Świeckiego Zakonu znajdują w nim niezrównanego opiekuna, któremu mogą powierzać swoje nadzieje, trudy i zmagania dnia codziennego⁶⁰.

⁵⁶ Por. Ż 6,6-8; 33,12; RC 25 i 27.

⁵⁷ Franciszek, *Homilia na rozpoczęcie pontyfikatu*, 19 marca 2013 r.

⁵⁸ RC 22-23.

⁵⁹ *Konstytucje Braci Bosych Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel*, 52; por. *Konstytucje Mniszek Bosych Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel*, 59.

⁶⁰ Święty Józef dowodzi, że aby być dobrym i autentycznym naśladowcą Chrystusa, nie trzeba dokonywać „wielkich rzeczy”, ale wystarczy osiąść cnoty zwyczajne, ludzkie, proste – byle prawdziwe i autentyczne (Paweł VI, *Przemówienie* z 19 marca 1969 r. cytowane przez Jana Pawła II w RC, 24).

VI. Formacja w szkole Karmelu

32. Głównym celem procesu formacji w Świeckim Zakonie jest przygotowanie osoby do życia charyzmatem i duchowością Karmelu w naśladowaniu Chrystusa, w służbie powołaniu.

33. Szczerze zainteresowani nauczaniem Kościoła i duchowością naszych karmelitańskich Świętych, świeccy karmelici pragną być mężczyznami i kobietami dojrzałymi w swoim życiu, praktykowaniu wiary, nadziei i miłości oraz czci dla Maryi Dziewicy. Zobowiązują się oni do pogłębiania swojego życia chrześcijańskiego, eklezjalnego i karmelitańskiego. Formacja chrześcijańska jest trwałym fundamentem formacji karmelitańskiej i duchowej. Konieczne podstawy teologiczne świeccy karmelici czerpią z Katechizmu Kościoła Katolickiego i dokumentów Kościoła.

34. Formacja terezańsko-sanjuanistyczna, zarówno początkowa, jak i ciągła, pomaga rozwijać u świeckiego karmelity dojrzałość ludzką, chrześcijańską i duchową dla służby Kościołowi. W formacji ludzkiej jest rozwijana zdolność do dialogu międzyosobowego, wzajemny szacunek, tolerancja, zdolność uznawania i poprawiania swoich błędów oraz zwracania uwagi innym z łagodnością i spokojem, a także zdolność do wytrwania w powziętych zobowiązaniach.

35. Karmelitańska tożsamość jest utwierdzana poprzez formację z zakresu Pisma Świętego i *lectio divina*, dowartościowania liturgii Kościoła, w szczególności Eucharystii i Liturgii godzin, oraz poprzez formację z zakresu duchowości Karmelu, jego historii, dzieł Świętych Zakonu, a także modlitwy i medytacji. Formacja do apostołatu opiera się na teologii Kościoła dotyczącej odpowiedzialności laikatu⁶¹, a zrozumienie roli świeckich w apostołacie Zakonu pomaga uświadomić sobie, jakie jest miejsce Świeckiego Zakonu w Kościele i Karmelu oraz

⁶¹ DA 28-29.

umożliwia praktyczne dzielenie się łaskami otrzymanymi przez powołanie do niego.

36. Stopniowe wprowadzanie w życie Świeckiego Zakonu kształtuje się w następujący sposób:

a) wystarczający okres kontaktu ze wspólnotą trwa przynajmniej 6 miesięcy. Celem tego okresu jest umożliwienie kandydatowi zapoznania się ze wspólnotą, jej sposobem życia i służbą Kościołowi właściwą dla Świeckiego Karmelu Terezańskiego oraz umożliwienie wspólnocie właściwego rozeznania. Inne wymagania dotyczące tego okresu określają Statuty prowincjalne.

b) po upływie wstępnego okresu kontaktu rada wspólnoty może dopuścić kandydata do bardziej ścisłego okresu formacji, który trwa zwykle dwa lata i przygotowuje do pierwszych przyrzeczeń. Na początku tego okresu formacji kandydatowi nakłada się szkaplerz. Jest to zewnętrzny znak przynależności do Zakonu i tego, że Maryja jest zarówno Matką jak i wzorem na jego drodze.

c) pod koniec tego okresu, po aprobachji przez radę wspólnoty, zaprasza się kandydata do złożenia pierwszych przyrzeczeń życia w duchu rad ewangelicznych i błogosławieństw przez okres trzech lat.

d) w ostatnich trzech latach formacji początkowej odbywa się bardziej pogłębione studium Pisma Świętego, dokumentów Kościoła, Świętych Zakonu, modlitwy i formacja przygotowująca do uczestniczenia w apostołacie Zakonu. W końcu tego trzyletniego okresu rada może dopuścić kandydata do złożenia przyrzeczeń definitywnych, że będzie żył w duchu rad ewangelicznych i błogosławieństw przez całe życie.

VII. Organizacja i władza

37. Świecki Zakon Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel i świętej Teresy od Jezusa jest stowarzyszeniem wiernych i stanowi integralną część Zakonu Karmelitów Bosych. Jego charakter jest zasadniczo

świecki, ale może również uwzględniać uczestnictwo duchownych diecezjalnych⁶².

38. Zakonnicy i mniszki Karmelu Terezjańskiego traktują wspólnotę Świeckiego Karmelu jako ubogacenie ich życia konsekrowanego. Przez wzajemne oddziaływanie pragną oni uczyć się od świeckich karmelitów i karmelitanek rozpoznawania znaków czasu razem z nimi. Dlatego należy się postarać, aby reprezentanci Świeckiego Zakonu byli obecni, gdy na poziomie lokalnym czy prowincjalnym, przygotowuje się plany apostołskiej służby Zakonu w danym regionie geograficznym lub prowadzi się pogłębioną refleksję nad sytuacją Kościoła i społeczeństwa.

39. Wszyscy wierni mają prawo do złożenia ślubów⁶³. Za zgodą rady wspólnoty i zezwoleniem prowincjała członek Świeckiego Zakonu, jeśli tego pragnie, może złożyć śluby posłuszeństwa i czystości w obecności wspólnoty. Śluby te mają charakter czysto osobisty i nie tworzą innej kategorii członkostwa. Zakładają one większe zaangażowanie się w wierność ewangelicznemu życiu, ale nie przemieniają tych, którzy je składają, w osoby prawnie uznawane jako konsekrowane w znaczeniu osób przynależących do instytutów życia konsekrowanego. Ci, którzy składają śluby w Świeckim Zakonie, są nadal osobami świeckimi ze wszystkimi konsekwencjami prawnymi.

40. Podstawową strukturą Świeckiego Zakonu jest lokalna wspólnota jako widzialny znak Kościoła. Świecki Zakon, zarówno na szczeblu prowincji, jak i wspólnoty lokalnej, posiada osobowość prawną⁶⁴.

41. Świecki Zakon jest prawnie zależny od braci karmelitów bosych⁶⁵. Przełożony generalny ustanawia wspólnoty lokalne i przeprowadza wizytacje pasterskie. W szczególnych sytuacjach może on udzielać dyspensy od Konstytucji i Statutów oraz uznawać wyjątki prawne.

⁶² KPK 298, 301.

⁶³ *Rytuał*, Instrukcja 9; 30-49.

⁶⁴ KPK 301, 303-306, 313.

⁶⁵ KPK 305, 311-315.

Posiada on władzę rozstrzygania przypadków nieprzewidzianych przez niniejsze prawodawstwo i których nie mogą rozwiązać władze lokalne. Przełożonemu generalnemu asystuje delegat generalny, którego obowiązkiem jest ułatwianie relacji między zakonnikami a świeckimi i utrzymywanie kontaktu z delegatami prowincjalnymi i asystentami każdej wspólnoty, aby zapewnić realizację celów i pomyślnego rozwoju Świeckiego Zakonu.

42. Definitorium generalne Zakonu zatwierdza statuty regionalne⁶⁶ i prowincjalne Świeckiego Zakonu⁶⁷.

43. Przełożony prowincjalny, zwykle wspomagany przez delegata prowincjalnego, jest przełożonym Świeckiego Zakonu na własnym terenie⁶⁸. Jest on odpowiedzialny za pomyślny rozwój Świeckiego Zakonu na terenie swojej jurysdykcji. Powinien on przeprowadzać wizytacje wspólnot będących pod jego jurysdykcją i mianować ich asystentów po wysłuchaniu opinii rady⁶⁹. Do niego w pierwszym rzędzie powinny być zgłaszane sprawy sporne.

44. Asystentem duchowym każdej wspólnoty zwykle jest brat z Zakonu. Jego obowiązkiem jest pomoc duchowa wspólnocie i towarzyszenie jej w powołaniu, aby mogła na nie właściwie odpowiadać. Stara się on również ożywiać solidarność między wspólnotą świecką a braćmi i mniszkaami Zakonu. Na zaproszenie rady może on uczestniczyć w spotkaniach rady, ale nie posiada prawa głosu. Będzie do dyspozycji, aby się spotykać z kandydatami na różnych stopniach ich formacji. Rada może zasięgać jego opinii na temat zdolności kandydata do przyjęcia na siebie odpowiedzialności za powołanie do Świeckiego Zakonu. Wspomaga on formację wspólnoty, wspierając odpowiedzialnego za formację. Jednak nie może on być odpowiedzialnym za formację.

⁶⁶ „Regionalny” odnosi się do narodu lub terytorium geograficznego obejmującego więcej niż jedną prowincję zakonną braci.

⁶⁷ KPK 307 §1; 314.

⁶⁸ KPK 328-329; *Konstytucje Braci Bosych Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel* 103, *Przepisy wykonawcze* 56.

⁶⁹ KPK 317.

Asystent duchowy musi znać dobrze duchowość karmelitańską i być dobrze poinformowanym o nauczaniu Kościoła na temat roli świeckich w Kościele.

45. Jedynie przełożony generalny Zakonu na terenach, gdzie nie ma braci lub przełożony prowincjalny w obrębie swojego terytorium, mogą mianować jako asystenta, kogoś, kto nie jest bratem Zakonu, zawsze jednak za zgodą jego właściwego przełożonego. Delegat generalny lub delegat prowincjalny uczestniczą w tym mianowaniu, przeprowadzając rozmowę z kandydatem, aby się dowiedzieć, czy posiada on kwalifikacje wymienione w artykule 44 niniejszych norm.

46. Rada, złożona z przewodniczącego, trzech radnych i odpowiedzialnego za formację, stanowi bezpośrednią władzę wspólnoty. Podstawowym obowiązkiem rady jest formacja oraz kształtowanie chrześcijańskiej i karmelitańskiej dojrzałości członków wspólnoty.

47. Rada ma następujące kompetencje:

- a) dopuszczanie kandydatów do formacji, przyrzeczeń i ślubów;
- b) skracanie, z uzasadnionych powodów, okresu formacji przed przyrzeczeniami czasowymi, za zezwoleniem przełożonego prowincjalnego;
- c) zwoływanie wspólnoty na powtarzające się co trzy lata wybory;
- d) wymienianie, z ważnych przyczyn, członków samej rady⁷⁰;
- e) usuwanie, w razie konieczności, członka ze wspólnoty, po konsultacji z przełożonym prowincjalnym⁷¹;
- f) przyjmowanie członka przenoszącego się z innej wspólnoty;
- g) w przypadku sprawy przekraczającej uprawnienia rady, obowiązkiem przewodniczącego jest przedstawienie tejże sprawy przełożonemu prowincjalnemu.

⁷⁰ KPK 318.

⁷¹ KPK 308 i 316.

Rada zbiera się często i zawsze, gdy jest to konieczne, w związku z dbałością o programy formacji i wzrost własnej wspólnoty.

48. Przełożony generalny, przełożony prowincjalny i rada wspólnoty są prawowitymi przełożonymi Świeckiego Zakonu.

49. W celu założenia nowej wspólnoty konieczne jest przedstawienie sekretariatowi generalnemu Świeckiego Zakonu następujących dokumentów:

a) listy aktualnych członków: wymaganych jest co najmniej 10 członków, aby utworzyć nową wspólnotę; dwóch z nich musi być po przyrzeczeniach definitywnych;

b) listu od delegata prowincjalnego z prośbą o erygowanie wspólnoty;

c) pisemnego pozwolenia ordynariusza diecezji⁷²;

d) tytułacji wspólnoty;

e) miejsca spotkań wspólnoty.

50. Co trzy lata każda wspólnota lokalna Świeckiego Zakonu wybiera przewodniczącego i trzech radnych⁷³. Wybrani czterej przedstawiciele, po konsultacji z asystentem, wybierają odpowiedzialnego za formację spośród członków po przyrzeczeniach definitywnych. Następnie rada wyznacza sekretarza i skarbnika. Procedura wyborcza powinna być określona przez Statuty prowincjalne, przy poszanowaniu całkowitej wolności wyborców i woli większości członków. Aby przewodniczący mógł być wybrany na trzecią kadencję, wymagana jest zgoda przełożonego prowincjalnego.

51. Przewodniczący, wybrany spośród członków po przyrzeczeniach definitywnych, ma obowiązek zwoływania zebrań wspólnoty i przewodniczenia im. Powinien on okazywać zaangażowanie w służbę w stosunku do wszystkich członków wspólnoty; pielęgnować ducha

⁷² KPK 312 § 2.

⁷³ KPK 309.

chrześcijańskiej i karmelitańskiej uprzejmości, zważając, by unikać okazywania wyróżniania niektórych członków w stosunku do innych; koordynować kontakty z członkami wspólnoty, którzy z powodu wieku, choroby, odległości czy z innych powodów nie mogą uczęszczać na spotkania; pomagać w pełnieniu funkcji odpowiedzialnemu za formację i asystentowi duchowemu; w razie ich nieobecności, ale tylko czasowo, może ich zastępować lub wyznaczyć do tego kogoś spośród członków po przyrzeczeniach definitywnych.

52. Zadaniem trzech radnych jest tworzenie, wraz z przewodniczącym, zarządu wspólnoty i wspieranie odpowiedzialnego za formację. Zwykle są oni członkami wspólnoty po przyrzeczeniach definitywnych. W szczególnych okolicznościach członkowie, którzy złożyli pierwsze przyrzeczenia, mogą pełnić funkcje radnych.

53. Odpowiedzialny za formację, wybierany przez radę spośród członków po przyrzeczeniach definitywnych, jest zobowiązany do przygotowania kandydatów do przyrzeczeń czasowych i definitywnych. Odpowiedzialny za formację współpracuje z asystentem duchowym i jest wspierany przez przewodniczącego. W razie nieobecności przewodniczącego odpowiedzialny za formację zastępuje go we wszystkich jego obowiązkach.

54. Sekretarz rady jest odpowiedzialny za prowadzenie na bieżąco księgi wspólnoty, rejestrując wybory, przyjęcia, przyrzeczenia i odejścia. Przedstawia tę księgę radzie podczas jej zebrań i wspólnocie w czasie wyborów. Sekretarz jest obecny na zebraniach rady i protokołuje ich przebieg, ale nie posiada prawa głosu.

55. Zadaniem skarbnika jest przechowywanie i administrowanie funduszami wspólnoty. Powinien on przedstawiać radzie raport ze stanu funduszy co sześć miesięcy, a raz na rok wspólnocie i przełożonemu

provincji lub innego okręgu⁷⁴. Lokalne Statuty powinny określić, w jaki sposób wspólnota troszczy się o potrzeby ubogich.

56. Członkowie Świeckiego Zakonu, którzy z powodu odległości, wieku czy choroby nie mogą uczestniczyć w regularnych spotkaniach wspólnoty, pozostają członkami Świeckiego Zakonu i pod władzą delegata prowincjalnego powinni być złączeni z konkretną wspólnotą. Obowiązkiem przewodniczącego wspólnoty jest utrzymywanie kontaktu z tymi członkami, a obowiązkiem tychże członków jest utrzymywanie kontaktu ze wspólnotą.

57. Tam, gdzie istnieje okręg ze zorganizowaną strukturą braci Zakonu, świeccy karmelici powinni tworzyć radę prowincjalną, aby lepiej wspomagać się w formacji i apostołacie, lecz bez ingerowania w zarządzanie poszczególnymi wspólnotami lokalnymi. Przewodniczącym rady prowincjalnej powinien być członek Świeckiego Zakonu po przyrzeczeniach definitywnych. Rada prowincjalna powinna przedłożyć swoje Statuty definitorium generalnemu do zatwierdzenia.

58. Statuty prowincjalne powinny określać:

- a) całokształt rozwoju odpowiedniego programu formacji;
- b) przyjmowanie i formację nowych członków wspólnoty, którzy mieszkają daleko od założonej wspólnoty; w każdym takim przypadku nowi kandydaci powinni być ściśle utożsamiani z założoną wspólnotą i przez nią formowani oraz są oni uważani za członków tej wspólnoty;
- c) procedurę wyborczą i obowiązki trzech radnych;
- d) modlitwy za zmarłych członków wspólnoty;
- e) okoliczności i warunki składania ślubów;
- f) minimalny i maksymalny wiek przyjmowania nowych członków;
- g) maksymalną liczbę członków wspólnoty przed podziałem wspólnoty w celu utworzenia nowej;

⁷⁴ KPK 319.

h) koordynację zaangażowania apostolskiego we wspólnocie lub w prowincji;

i) formę i używanie zewnętrznych znaków przynależności do Świeckiego Zakonu;

j) formy umartwienia i sposoby oddawania czci Najświętszej Maryi Pannie, św. Józefowi oraz Świętym Zakonu.

59. Jeżeli wspólnota Świeckiego Zakonu nie należy do żadnej określonej prowincji, powinna opracować swoje własne Statuty, zgodnie z powyższymi wskazaniami, i przedłożyć je do zatwierdzenia definitorium generalnemu.

60. Mogą być wprowadzane inne struktury na poziomie krajowym tam, gdzie istnieje więcej niż jedna prowincja, lub na poziomie międzynarodowym, jeżeli uważa się je za użyteczne lub konieczne dla formacji, koordynacji apostolatu Zakonu i organizacji kongresów. Struktury te nie posiadają jednak żadnej władzy jurysdykcyjnej. Rady regionalne powinny przedłożyć swoje Statuty do zatwierdzenia definitorium generalnemu.

Epilog

Konstytucje Świeckiego Zakonu zostały zrehabilitowane, aby umocnić sposób życia jego członków, którzy stanowią część Zakonu Karmelu Terezańskiego. Są oni wezwani do tego, *by świadczyć o tym, jak wiara chrześcijańska daje jedyną pełną odpowiedź [...] na problemy i nadzieje, jakie życie stawia przed każdym człowiekiem i każdym społeczeństwem*⁷⁵. Spełniają oni [to wezwanie] jako świeccy karmelici, jeżeli, wychodząc od zaangażowanej kontemplacji, potrafią dawać codzienne świadectwo w swoim życiu rodzinnym i społecznym *spójności właściwej takiemu życiu, które czerpie natchnienie z Ewangelii i w niej znajduje siłę do*

⁷⁵ ChL 34.

*tego, by w pełni się realizować*⁷⁶. Jako świeccy karmelici, synowie i córki Teresy od Jezusa i Jana od Krzyża, są *powołani, aby* być wobec świata świadkami zmartwychwstania i życia Pana Jezusa i znakiem żyjącego Boga⁷⁷ *poprzez życie modlitwy, służbę ewangelizacji oraz świadectwo chrześcijańskiej i karmelitańskiej wspólnoty*. Wszyscy razem i każdy z osobna, według swoich zdolności, mają żywić świat «duchowymi owocami» (por. Ga 5,22) i napęłniać go takim duchem, jakim są ożywieni owi ubodzy, łagodni i wprowadzający pokój, których Pan nazwał w Ewangelii błogosławionymi (por. Mt 5,3-9). Słowem, czym dusza jest w ciele, tym niech będą w świecie chrześcijanie⁷⁸ [i karmelici].

⁷⁶ Tamże.

⁷⁷ KK 38.

⁷⁸ Tamże.

Statut

Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej

Dekret zatwierdzający Statut

Definitorium Generale O.C.D.

in sessione 101ª diei 11 Junii 2011

APPROBAVIT

Statuta et Rationem Institutionis Propria
Ordinis Carmelitarum Discalceatorum Saecularis
presentati a Provincia Varsaviae

Saverio Cannistrà OCD
Praepositus Generalis

Aloysius Deeney OCD
Delegatus Generalis

I. Wstęp

1. Statut przewidziany przez Konstytucje OCDS z 2003 r. (K 58) dotyczy członków Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej w Polsce, którzy przeżywają swoje powołanie zarówno we wspólnotach kanonicznie erygowanych, jak i nieerygowanych. Statut ten obowiązuje na mocy aprobaty definitorium generalnego Zakonu Karmelitów Bosych (K 42. 57. 60). Razem z Konstytucjami stanowi Prawo własne członków wspólnot Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej w Polsce, które każdy zobowiązuje się zachowywać na mocy przynależności do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych.

2. Świecki Zakon Karmelitów Bosych używa skrótu OCDS – Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis, własnej pieczęci oraz oznak.

II. Przyjęcie do Świeckiego Zakonu

3. Członkiem zwyczajnym Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych, zwanym dalej członkiem wspólnoty OCDS, może zostać osoba praktykująca, należąca do Kościoła katolickiego, w pełni uczestnicząca w życiu sakramentalnym oraz świadomie przyjmująca Prawo własne Świeckiego Zakonu.

4. Warunki przyjęcia.

Kandydat do OCDS powinien spełniać poniższe warunki:

- a) być pomiędzy 18. a 55. rokiem życia,
- b) posiadać odpowiedni stopień dojrzałości duchowej, intelektualnej i emocjonalnej (K 34),

- c) być zrównoważonym psychicznie,
- d) żyć zdrową pobożnością chrześcijańską,
- e) w pełni przynależeć do Kościoła Katolickiego – wykluczona jest przynależność do organizacji i grup, których działalność i cele nie zgadzają się z nauczaniem Magisterium Kościoła,
- f) żyć swoim powołaniem chrzcielnym, ze szczerym pragnieniem dążenia do świętości, w duchu charyzmatu kontemplacyjno-apostolskiego Karmelu,
- g) posiadać świadomość obowiązku regularnego brania udziału w życiu Karmelu i umieć pogodzić ten wymóg z obowiązkami swego stanu,
- h) mieć pełną możliwość korzystania z życia sakramentalnego,
- i) nie być w związku niesakramentalnym,
- j) nie należeć do stanu dziewic, nie być pustelnikiem, nie być wdową lub wdowcem konsekrowanym,
- k) nie być członkiem wspólnoty kościelnej o innej duchowości i formacji,
- l) nie przyjmować kierowniczej funkcji w stowarzyszeniu kościelnym,
- m) odbyć rozmowę z radą wspólnoty OCDS i asystentem,
- n) złożyć pisemną prośbę o przyjęcie do wspólnoty OCDS,
- o) złożyć życiorys uwzględniający życie religijne i stan cywilny,
- p) przedłożyć aktualne świadectwo chrztu świętego z adnotacją o przyjętych sakramentach (w tym sakramentu bierzmowania) i o uzyskanych ewentualnie dyspensach,
- q) w przypadku osób pozostających w związkach małżeńskich wymagana jest pisemna zgoda współmałżonka na przynależność do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych,
- r) rada wspólnoty OCDS, w razie konieczności, może skierować osobę, która pragnie być przyjęta, na konsultacje z psychologiem.

5. W szczególnych okolicznościach, w przypadku artykułu 4, punkt: a, k, l, r, rada wspólnoty, po konsultacji z przełożonym prowincjalnym lub jego delegatem, może uchylić określone w nich warunki.

6. Przyjęcie do OCDS następuje po pewnym czasie kontaktu ze wspólnotą, zwanym okresem wstępnym, który trwa od 6 do 12 miesięcy. Rada wspólnoty OCDS w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć ten okres do dwóch lat (K 36, 58).

7. Przyjęcie do wspólnoty odbywa się, zgodnie z Rytuałem OCDS, poprzez nałożenie kandydatowi poświęconego, brązowego szkaplerza sukiennego, zazwyczaj o wymiarach 15 x 20 cm. Szkaplerz jako „Szata Maryi” stanowi zewnętrzny znak przynależności do Zakonu (K 36b). Przy tej okazji do imienia z chrztu świętego dodaje się predykat (wezwanie).

III. Formacja

8. Wyróżniamy następujące okresy formacji:

a) wstępny – od przyścia do przyjęcia do wspólnoty, trwający od 6 do 12 miesięcy, z zachowaniem art. 6,

b) pierwszy – od przyjęcia do wspólnoty do pierwszych przyrzeczeń, trwający dwa lata, z zachowaniem art. 9,

c) drugi – od pierwszych przyrzeczeń do przyrzeczeń definitywnych, trwający trzy lata, z zachowaniem art. 9,

d) okres formacji ciągłej.

9. Rada wspólnoty w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć pierwszy okres formacji, nie dłużej jednak niż na kolejne dwa lata i drugi okres formacji – nie dłużej niż na kolejne trzy lata. Również sam formowany może wystąpić do rady wspólnoty o przedłużenie pierwszego lub drugiego okresu formacji z zastrzeżeniem jak wyżej.

10. Przyjęcie kandydata do wspólnoty, dopuszczenie do złożenia pierwszych przyrzeczeń oraz złożenia przyrzeczeń definitywnych następuje na pisemną prośbę kandydata i dokonuje się poprzez tajne głosowanie rady wspólnoty.

11. We wstępnym i pierwszym okresie formacji, formator spotyka się z kandydatem, przygotowując go do złożenia pierwszych przyrzeczeń i pomaga mu dążyć do wierności ideałowi Zakonu Karmelitów Bosych zgodnie z powołaniem, którym go Bóg obdarzył. W drugim okresie formacji, formator pomaga kandydatowi pracować nad pogłębianiem tego, co jest szczególnym charyzmatem Zakonu Karmelitów Bosych.

12. Osoba przyjęta do wspólnoty OCDS staje się pełnoprawnym członkiem wspólnoty Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych w momencie złożenia pierwszych przyrzeczeń, z zachowaniem art. 52, 53 i 55.

13. Po złożeniu przyrzeczeń definitywnych, członek wspólnoty OCDS podlega ciągłej formacji według programu zatwierdzonego przez przełożonego prowincjalnego lub jego delegata w porozumieniu z radą prowincjalną OCDS.

14. Po roku od złożenia przyrzeczeń definitywnych lub później, członek wspólnoty OCDS może na własną, pisemną prośbę złożyć śluby czystości i posłuszeństwa (K 39).

15. Program formacji dla członków wspólnoty OCDS opracowuje rada prowincjalna OCDS i zatwierdza przełożony prowincjalny lub jego delegat.

16. Każdy członek wspólnoty OCDS jest zobowiązany do wiernego wypełniania obowiązków stanu i kontynuowania osobistej formacji poprzez pielęgnowanie życia modlitwy indywidualnej i wspólnotowej, kontynuowanie studium oraz pogłębianie nauczania Kościoła i Świętych Zakonu Karmelitów Bosych.

17. Członek wspólnoty OCDS, będący po przyrzeczeniach definitywnych i mieszkający daleko od miejsca spotkań wspólnoty, zobowiązany jest do kontaktu ze wspólnotą. Częstotliwość spotkań zostanie uzgodniona z radą wspólnoty OCDS.

IV. Życie duchowe

18. Członek wspólnoty OCDS jest powołany do przeżywania własnego życia jako świadomej relacji przyjaźni z Panem Bogiem. Z tego względu zobowiązuje się:

- a) żyć w obecności Bożej (1Krl 17,1),
- b) codziennie uczestniczyć, w miarę możliwości, w Eucharystii (K 24),
- c) odprawiać przynajmniej półgodzinną modlitwę myślną lub medytację nad Słowem Bożym w ciągu dnia,
- d) codziennie odmawiać Jutrznie i Nieszpory, a w miarę możliwości i Kompletę,
- e) odprawiać czytanie duchowe, zwłaszcza Pisma Świętego i dzieł autorów karmelitańskich,
- f) brać udział w spotkaniach wspólnoty OCDS,
- g) uczestniczyć w corocznych rekolekcjach wspólnotowych,
- h) codziennie robić rachunek sumienia,
- i) często nawiedzać i adorować Najświętszy Sakrament.

W przypadku uzasadnionej niemożności wypełniania praktyk modlitewnych zalecanych przez przepisy OCDS można podjąć inną formę modlitwy, np. Różaniec, Drogę Krzyżową.

Zalecenia modlitewne nie obowiązują pod grzechem, ale są skutecznym środkiem wzrostu w miłości Bożej.

19. Członek wspólnoty OCDS powinien rozwijać w sobie ducha pokuty i umartwienia według poniższych wskazówek:

a) często przystępować do sakramentu pokuty (przynajmniej raz w miesiącu) oraz w miarę możliwości zadbać o stałe kierownictwo duchowe,

b) ćwiczyć się w cnocie milczenia i pokory,

c) praktykować czyny miłosierdzia i umartwienia według tradycji Zakonu Karmelitów Bosych, zwłaszcza w okresie Adwentu, Wielkiego Postu i przed świętami karmelitańskimi, np. poprzez ofiarowanie swojej pracy jako ofiary miłej Bogu,

d) cierpliwie akceptować przeciwności życia,

e) odwiedzać chorych, zwłaszcza członków wspólnoty OCDS,

f) praktykować dodatkowe, według indywidualnych możliwości, posty i umartwienia, oprócz postów przepisanych przez Kościół,

g) praktykować modlitwy za zmarłych, szczególnie za członków Zakonu Karmelitów Bosych.

20. Oprócz dni postu właściwych dla Kościoła w Polsce członkowie wspólnoty OCDS zachowują wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych (chyba, że nie jest to możliwe z powodu choroby czy innych poważnych racji) w wigilie:

a) uroczystości św. Józefa – 19 marca,

b) uroczystości Matki Bożej z Góry Karmel – 16 lipca,

c) święta św. Teresy od Dzieciątka Jezus – 1 października,

d) uroczystości naszej Świętej Matki, Teresy od Jezusa – 15 października,

e) uroczystości Wszystkich Świętych Zakonu Karmelitańskiego – 14 listopada,

f) uroczystości Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny – 8 grudnia,

g) uroczystości św. Jana od Krzyża – 14 grudnia,

h) święta patrona wspólnoty.

Wskazane jest również zachowanie wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych w środy i soboty według tradycji karmelitańskich.

21. Zaleca się, by każda wspólnota OCDS rozważyła możliwość uroczystego obchodzenia święta patrona wspólnoty.

22. Najświętsza Maryja Panna jest wzorem wierności w służbie i słuchaniu Pana (K 30, 31), dlatego członkowie wspólnoty OCDS powinni naśladować Maryję w jej relacji do Boga oraz braci i siostr. Zalecany jest udział w nabożeństwach majowych i różańcowych (w październiku), udział w nowennie szkaplerznej i innych świętach i uroczystościach maryjnych.

23. Członkowie wspólnoty OCDS w miarę możliwości uczestniczą w triduach, nowennach i uroczystościach ku czci Świętych Zakonu Karmelitów Bosych.

V. Życie bratersko-siostrzane

24. Wspólnota to zgromadzenie osób, które poszukują Boga, modlą się i pełnią dzieła miłości, naśladowując to, co było w Kościele pierwotnym: *jedno serce i jeden duch* (Dz 4,32). Aby to osiągnąć, konieczne jest czynne uczestnictwo w życiu wspólnoty. Dlatego członkowie wspólnot będą się spotykać przynajmniej raz w miesiącu, według ustaleń rady wspólnoty OCDS, na wspólnej modlitwie, wsłuchiwanie się w Słowo Boże i wzajemnym ubogacaniu się w braterskim i siostrzanym dialogu. Spotkania te są obowiązkowe. W wyjątkowych sytuacjach członkowie, po uprzednim uzgodnieniu z przewodniczącym wspólnoty, mogą być przez niego zwolnieni z tychże spotkań. Należy unikać wszystkiego, co mogłoby zakłócić pokój, zgodę i miłość we wspólnocie.

25. Wspólnota OCDS powinna utrzymywać kontakt i zatroszczyć się o tych członków, którzy nie mogą uczestniczyć w spotkaniach, zwłaszcza chorych i w podeszłym wieku (K 51, 56).

26. Członkowie wspólnoty OCDS mają prawo do wnioskowania we wszystkich sprawach dotyczących Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych.

27. W celu głębszego poznania się oraz wzajemnej wymiany doświadczeń wskazane jest organizowanie spotkań wszystkich członków wspólnot prowincji.

28. Mając na uwadze pogłębienie więzi z całym Zakonem karmelitańskim w Prowincji Warszawskiej, poszczególne wspólnoty będą starać się o bliższe relacje z Zakonem Karmelitów Bosych i Karmelitanek Bosych przy okazji różnych uroczystości karmelitańskich oraz kościelnych.

29. Należy pamiętać o członkach wspólnoty OCDS, którzy obchodzą jubileusz 25-lecia i 50-lecia powołania do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych (licząc od daty złożenia pierwszych przyrzeczeń).

30. W miarę możliwości należy zwrócić uwagę na ważne rodzinne uroczystości członków wspólnoty OCDS.

31. Dopuszcza się możliwość przyjmowania do danej wspólnoty OCDS członków nadzwyczajnych: wspierających i honorowych, żyjących zgodnie z nauką Kościoła, którzy nie uczestniczą w formacji i nie składają przyrzeczeń. Status członka nadzwyczajnego nadaje przełożony prowincjalny lub jego delegat na wniosek rady wspólnoty. Wspólnota prowadzi księgę członków nadzwyczajnych.

Członkiem wspierającym jest osoba, która deklaruje na rzecz wspólnoty pomoc modlitewną lub materialną.

Członkiem honorowym jest osoba szczególnie zasłużona dla wspólnoty.

32. Członkowie nadzwyczajni:

- a) mają udział w dobrach duchowych Karmelu,
- b) są zapraszani do udziału w ważniejszych wydarzeniach wspólnoty, np. rekolekcjach, spotkaniach opłatkowych czy wielkanocnych,

- c) nie posiadają prawa czynnego i biernego w wyborach wspólnoty,
- d) mają udział w modlitwach za zmarłych.

VI. Apostolat

33. Członkowie wspólnoty OCDS mają obowiązek dawać świadectwo życia ewangelicznego i służyć drugiemu człowiekowi według własnego powołania (K 26).

34. Członkowie wspólnoty OCDS są wezwani do życia w duchu kontemplacyjnym w świecie, podejmowania i realizowania obowiązków i prac, które są związane z ich życiem osobistym, społecznym i politycznym.

35. Członkowie wspólnoty OCDS mają obowiązek otaczać opieką duchową, a w miarę możliwości także materialną chorych członków wspólnoty i okazywać wrażliwość na cierpienia bliźnich (K 56).

36. Wspólnoty i poszczególni członkowie wspólnoty OCDS powinni brać czynny udział w apostołacie Kościoła i Zakonu.

VII. Wskazania praktyczne

37. W niebezpieczeństwie śmierci, rada wspólnoty OCDS po konsultacji z asystentem może dopuścić kandydata do złożenia przyrzeczeń lub ślubów przed upływem terminu formacji, jeżeli osoba zainteresowana o to poprosi.

38. Jako zewnętrzną oznakę przynależności do OCDS każdy członek wspólnoty Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych powinien nosić szkaplerz karmelitański, który może być zastąpiony medalikiem szkaplerznym (K 36b).

VIII. Modlitwy za zmarłych

39. Każda wspólnota OCDS zamówi Mszę świętą za zmarłego członka wspólnoty i odmówi część Różańca. Również w ciągu roku zamówi przynajmniej jedną Mszę świętą za wszystkich zmarłych członków Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych (K 58d). Wskazany jest udział całej wspólnoty OCDS na tych Mszach świętych.

40. We wspomnienie Wszystkich Zmarłych Zakonu Karmelitańskiego (15 listopada) członkowie wspólnoty OCDS (w miarę możliwości) powinni uczestniczyć we Mszy świętej, którą ofiarują wraz z Komunią św. w intencji zmarłych członków Zakonu Karmelitów Bosych.

41. Kilka razy w roku należy odmówić Liturgię godzin za zmarłych oraz inne modlitwy, które w każdej wspólnocie ustali rada wspólnoty.

IX. Erygowanie, podział i zamknięcie wspólnoty

42. Podstawową strukturą OCDS w Prowincji Warszawskiej jest wspólnota lokalna. Do jej kanonicznego ustanowienia konieczne jest istnienie przynajmniej dziesięciu członków OCDS, którzy złożyli przyrzeczenia, a wśród nich dwóch po przyrzeczeniach definitywnych.

43. Erygowania wspólnoty OCDS dokonuje przełożony generalny Zakonu Karmelitów Bosych za pośrednictwem przełożonego prowincjalnego lub jego delegata na prośbę zainteresowanych osób. Dla wspólnot powstających poza konwentami Karmelitów Bosych i klasztorami Karmelitanek Bosych wymagana jest pisemna zgoda ordynariusza diecezji.

44. Wspólnotami lokalnymi jeszcze nieerygowanymi opiekuje się w sposób szczególny przełożony prowincjalny lub jego delegat. W takich

wspólnotach nie przeprowadza się wyborów, a wszelkie funkcje pochodzą z nominacji przełożonego prowincjalnego lub jego delegata. Grupa może rozpocząć swoją oficjalną działalność, kiedy przełożony prowincjalny mianuje asystenta.

45. Wspólnota nie może przekroczyć 50 członków po przyrzeczeniach o ile nie przystąpi się do wyodrębnienia nowej wspólnoty, po uwzględnieniu wszystkich okoliczności. Decyzje o powstaniu nowej wspólnoty podejmuje przełożony prowincjalny lub jego delegat po wysłuchaniu opinii rady wspólnoty.

46. Jeżeli wspólnota erygowana staje się zbyt małą może zostać zamknięta. Decyduje o tym przełożony generalny Zakonu Karmelitów Bosych za pośrednictwem przełożonego prowincjalnego lub jego delegata, po wysłuchaniu opinii rady wspólnoty.

O zamknięciu wspólnoty nieerygowanej decyduje przełożony prowincjalny. Członkowie tych wspólnot zostają przyłączeni do najbliższych wspólnot OCDS.

47. Księgi zamkniętej wspólnoty OCDS należy przekazać i przechowywać w sekretariacie prowincjalnym OCDS. Finanse należy przekazać do kasy prowincjalnej OCDS.

X. Wybory we wspólnocie

48. Termin wyborów i lista członków, którzy mogą być wybierani na poszczególne funkcje, powinny być podane do wiadomości wspólnoty przynajmniej na dwa miesiące przed planowanymi wyborami przez radę wspólnoty. Datę wyborów należy uzgodnić z przełożonym prowincjalnym lub jego delegatem oraz przewodniczącym rady prowincjalnej OCDS.

49. Do ważności wyborów wymagana jest obecność co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

50. Wyborom przewodniczy i zatwierdza je przełożony prowincjalny bądź jego delegat.

51. Przed przystąpieniem do wyborów przewodniczący wyborom powołuje komisję skrutacyjną składającą się z trzech osób: dwóch skrutatorów i sekretarza.

52. Przewodniczący i radni są wybierani w tajnych wyborach przez wspólnotę na okres trzech lat określanych dalej jako kadencja. Wybierać mogą wszyscy, którzy złożyli przynajmniej pierwsze przyrzeczenia.

53. Na przewodniczącego może zostać wybrany członek wspólnoty OCDS, który złożył przyrzeczenia definitywne (K 51).

54. Przewodniczący wybierany jest absolutną większością ważnie oddanych głosów przez członków obecnych na zebraniu wyborczym. Absolutna większość głosów jest wówczas, gdy kandydat otrzyma co najmniej połowę ważnie oddanych głosów plus jeden głos. Jeżeli w pierwszym i drugim głosowaniu żaden kandydat nie otrzyma wymaganej większości absolutnej, przystąpi się do trzeciego głosowania, w którym głos bierny będą posiadać tylko dwaj kandydaci, którzy w drugim głosowaniu otrzymali więcej głosów niż pozostali; pomiędzy zaś tymi, którzy otrzymali jednakową ilość głosów, młodszy wiekiem. Obydwaj zaś w tym głosowaniu nie posiadają głosu czynnego (nie wybierają). Spośród dwóch kandydatów zostaje wybrany ten, który otrzyma większą liczbę ważnie oddanych głosów, a w przypadku równej liczby głosów – młodszy wiekiem.

55. Na radnych wspólnoty można wybierać wszystkich członków wspólnoty lokalnej, którzy złożyli przyrzeczenia definitywne. W szczególnych wypadkach, np. gdy nie ma odpowiedniej liczby członków, którzy złożyli przyrzeczenia definitywne, przewodniczący wyborom decyduje czy mogą być również wybrani na radnych wspólnoty także ci, którzy złożyli przyrzeczenia czasowe (K 52).

56. Wybór trzech członków rady wspólnoty dokonuje się w jednym tajnym głosowaniu. Każdy głosując podaje trzy imiona i nazwiska.

Kartki na których znajdują się więcej niż trzy imiona i nazwiska należy uważać za nieważne. Do rady wchodzi trzy osoby, które otrzymały największą liczbę głosów. W przypadku równej liczby głosów wybrany zostaje kandydat młodszy wiekiem. Przewodniczący wspólnoty i trzech nowo wybrani radni, po konsultacji z przewodniczącym wyborów i z asystentem wspólnoty w dniu wyborów wybierają osobę odpowiedzialną za formację we wspólnocie, zwaną dalej formatorem spośród członków po przyrzeczeniach definitywnych. W przypadku wyboru na formatora osoby, która została wybrana na radnego wspólnoty, należy od razu przystąpić do wyboru nowego radnego.

57. Po zakończeniu kadencji przewodniczący wspólnoty może być wybrany powtórnie na jeszcze jedną kadencję absolutną większością głosów. W wyjątkowych okolicznościach, może być wybrany na trzecią kadencję, pod warunkiem wyboru większością kwalifikowaną, to jest przez $\frac{2}{3}$ ważnie oddanych głosów, uzyskanych najpóźniej w drugim głosowaniu i po zatwierdzeniu przez przełożonego prowincjalnego (K 50). Zaleca się jednak zmianę na urzędach w celu umożliwienia większej wzajemnej odpowiedzialności i zaangażowania w życie wspólnoty poszczególnych członków.

58. Nazwiska wybranych osób sekretarz wspólnoty powinien przelać do sekretariatu Warszawskiej Prowincji OCDS razem z nazwiskiem osoby odpowiedzialnej za formację.

XI. Rada wspólnoty

59. Przewodniczący, trzech radni i formator stanowią radę wspólnoty.

60. Odpowiedzialność za wspólnotę spoczywa w jednakowym stopniu na całej radzie, która stanowi bezpośrednią władzę wspólnoty. Podstawowym jej obowiązkiem jest formacja członków wspólnoty (K 46).

61. Rada wspólnoty wybiera sekretarza i skarbnika. Mają oni prowadzić księgę wspólnoty i okazywać je do wglądu i podpisania w czasie wizytacji.

62. Za księgę członków wspólnoty, księgę członków nadzwyczajnych i księgę sprawozdań z posiedzeń rady i spotkań wspólnoty odpowiedzialny jest sekretarz (K 54). Za księgę finansową odpowiedzialny jest skarbnik (K 55).

63. Rada wspólnoty powinna zbierać się tak często, jak wymaga tego dobro wspólnoty, nie rzadziej jednak niż co dwa miesiące. Może być zwołana przez przewodniczącego lub na prośbę przynajmniej dwóch członków Rady. Rada nie podejmie żadnej decyzji, jeżeli nie będą obecni przynajmniej dwaj członkowie i przewodniczący (K 46, 47).

64. Do obowiązków radnych należy przede wszystkim:

- a) uczestnictwo w posiedzeniach rady wspólnoty,
- b) pomoc w prowadzeniu wspólnoty, np. przez prowadzenie diakonii,
- c) współpraca z przewodniczącym rady w kierowaniu wspólnotą.

XII. Opuszczenie Świeckiego Zakonu

65. Członkostwo zwyczajne w Świeckim Zakonie ustaje na skutek odejścia, wydalenia lub śmierci członka.

66. Członek wspólnoty OCDS może odejść ze Świeckiego Zakonu. Zwolnienia z przyrzeczeń i ślubów na pisemną prośbę członka udziela przełożony prowincjalny lub jego delegat.

67. Rada wspólnoty, po uprzednim dwukrotnym a bezskutecznym napomnieniu udzielonym na piśmie z podaniem rzeczowych uzasadnień napomnienia i po konsultacji z przełożonym prowincjalnym lub jego delegatem, ma prawo wydalić członka OCDS ze wspólnoty (K 47e). Decyzja o wydaleniu uzyskuje moc prawną po udzieleniu

przez przełożonego prowincjalnego lub jego delegata dyspensy od przyrzeczeń i ślubów.

68. Powodem wydalenia ze wspólnoty jest:

- a) przynależność do grup, których działalność jest niezgodna z nauczaniem Kościoła Katolickiego,
- b) wyraźna i poważna rozbieżność życia z Ewangelią i moralnością chrześcijańską,
- c) trwające dłużej niż rok nieusprawiedliwione opuszczanie spotkań wspólnoty,
- d) stałe przeciwstawianie się zasadom i wymaganiom życia wspólnoty.

69. Członkowi OCDS przysługuje prawo odwołania się od decyzji o wydaleniu do przełożonego prowincjalnego lub jego delegata.

70. Zarówno decyzja o wydaleniu, jak i opuszczeniu wspólnoty ma być przedstawiona pisemnie. Kopie tych dokumentów należy przesłać do sekretariatu prowincji OCDS.

XIII. Finanse

71. Rada wspólnoty OCDS ustala wysokość składki na rzecz wspólnoty, obowiązującej wszystkich jej członków, a rada prowincjalna w porozumieniu z przełożonym prowincjalnym lub jego delegatem ustala składki na rzecz Warszawskiej Prowincji OCDS.

XIV. Sprawozdawczość w Świeckim Zakonie

72. Po zamknięciu roku kalendarzowego, wspólnoty OCDS powinny przesłać do rady prowincjalnej OCDS następujące sprawozdania:

- a) sprawozdanie z działalności wspólnoty,

- b) plan działania na rok następny,
- c) sprawozdanie finansowe (por. kan. 319 KPK).

XV. Rada prowincjalna Świeckiego Zakonu

73. Uczestnicy kongresu prowincjalnego wybierają, spośród członków OCDS po przyrzeczeniach definitywnych, radę prowincjalną, której kompetencje wynikają z Konstytucji (K 57) i niniejszego Statutu.

74. Rada prowincjalna OCDS jest złożona z przewodniczącego i czterech radnych wybranych na kongresie prowincjalnym. Rada prowincjalna jest wybierana na trzy lata. Poszczególni radni pełnią funkcję: zastępcy przewodniczącego, sekretarza, skarbnika i koordynującego formację. Zakres ich obowiązków ustala się w dialogu z delegatem prowincjalnym. Przewodniczący i członkowie rady prowincjalnej OCDS mogą być wybierani na drugą kadencję bezwzględną większością ważnie oddanych głosów, a na trzecią – dwiema trzecimi ważnie oddanych głosów, uzyskanych najpóźniej w drugim głosowaniu i po uzyskaniu zatwierdzenia przez przełożonego prowincjalnego OCD. Ma to zastosowanie także w przypadku pełnienia przez tę samą osobę następujących kolejno po sobie funkcji przewodniczącego i radnego prowincji i odwrotnie. Ta sama osoba może być członkiem rady prowincjalnej OCDS najwyżej przez trzy kolejne pełne kadencje.

75. Przewodniczący rady prowincjalnej OCDS nie może jednocześnie pełnić funkcji przewodniczącego wspólnoty OCDS. Wskazaniem jest, aby osoby wchodzące w skład rady prowincjalnej nie pełniły funkcji przewodniczącego wspólnoty.

76. Rada prowincjalna OCDS zbiera się dwa razy w roku lub częściej, gdy zaistnieje taka potrzeba po zwołaniu przez przewodniczącego lub na prośbę przynajmniej trzech członków rady. W spotka-

niu rady prowincjalnej OCDS bierze udział przełożony prowincjalny lub jego delegat.

77. Kompetencje rady prowincjalnej OCDS:

- a) pomaga delegatowi prowincjała w jego zadaniach,
- b) ożywia i koordynuje wszelką działalność wspólnot OCDS w Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych,
- c) współpracuje ze wspólnotami lokalnymi w utrzymaniu wzajemnej jedności i wierności charyzmatowi Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych,
- d) służy pomocą przełożonemu prowincjalnemu lub jego delegatowi w realizacji zadań określonych przez prawo wobec poszczególnych wspólnot OCDS Prowincji Warszawskiej,
- e) przygotowuje i przedstawia program formacji dla wspólnot OCDS na różne etapy formacji,
- f) dba o należyte prowadzenie we wspólnotach formacji członków OCDS,
- g) organizuje spotkania i zjazdy wspólnot OCDS Prowincji Warszawskiej.

XVI. Kongres prowincjalny

78. Co trzy lata przełożony prowincjalny Warszawskiej Prowincji OCD lub jego delegat zwołuje kongres prowincjalny OCDS.

79. Organizacja kongresu spoczywa na radzie prowincjalnej OCDS.

80. O miejscu i terminie odbywania kongresu należy powiadomić wszystkie wspólnoty OCDS na trzy miesiące przed jego rozpoczęciem. Stosownym czasem będzie bliski okres po kapitule Warszawskiej Prowincji OCD (wrzesień – październik).

81. Na trzy miesiące przed kongresem prowincjalnym OCDS każda wspólnota wybierze delegata i jego zastępcę w odrębnych i tajnych

głosowaniach na kongres prowincjalny, zgodnie z procedurą określoną w art. 54.

82. W kongresie prowincjalnym OCDS uczestniczą:

- a) przełożony prowincjalny Warszawskiej Prowincji OCD,
- b) delegat prowincjała,
- c) rada prowincjalna OCDS, która kończy kadencję,
- d) przewodniczący wspólnot,
- e) formatorzy wspólnot,
- f) delegaci wspólnot,
- g) nowo wybrana rada prowincjalna OCDS,
- h) asystenci wspólnot.

83. Spośród uczestników kongresu OCDS głos czynny posiadają:

- a) członkowie rady prowincjalnej OCDS, która kończy kadencję,
- b) członkowie nowo wybranej rady prowincjalnej OCDS,
- c) przewodniczący wspólnot,
- d) formatorzy wspólnot,
- e) delegaci wspólnot.

84. Kongresowi prowincjalnemu OCDS przewodniczy przełożony prowincjalny lub jego delegat.

85. Ustępująca rada prowincjalna OCDS wraz z delegatem prowincjalnym jest obowiązana dokonać oceny sytuacji w Warszawskiej Prowincji OCDS, mając na uwadze zarówno sprawozdania z poszczególnych wspólnot, przygotowane przez przewodniczących, jak i ocenę delegata prowincjalnego.

86. Uczestnicy kongresu OCDS, posiadający głos czynny, wybierają absolutną większością ważnie oddanych głosów, w osobnych tajnych głosowaniach, przewodniczącego prowincjalnego i czterech radnych świeckich, którzy stanowią radę prowincjalną OCDS. Absolutna większość głosów jest wówczas, gdy kandydat otrzyma co naj-

mniej połowę ważnie oddanych głosów plus jeden głos. Jeżeli w pierwszym i drugim głosowaniu żaden kandydat nie otrzyma wymaganej większości absolutnej, przystąpi się do trzeciego głosowania, w którym głos bierny będą posiadać tylko dwaj kandydaci, którzy w drugim głosowaniu otrzymali więcej głosów niż pozostali; pomiędzy zaś tymi, którzy otrzymali jednakową liczbę głosów, młodszy wiekiem. Obydwaj zaś w tym głosowaniu nie posiadają głosu czynnego (nie wybierają). Spośród dwóch kandydatów zostaje wybrany ten, który otrzyma większą liczbę ważnie oddanych głosów, a w przypadku równej liczby głosów – młodszy wiekiem.

87. Pierwszy z wybranych radnych przez kongres prowincjalny OCDS zostaje zastępcą przewodniczącego. Po zakończeniu wyborów nowa rada wybiera spośród swoich członków sekretarza, skarbnika i koordynatora formacji.

88. Uczestnicy kongresu OCDS posiadający głos czynny podejmą uchwały dla wspólnot OCDS na następne trzy lata.

XVII. Współpraca ogólnopolska

89. Rada prowincjalna Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej w porozumieniu z radą prowincjalną Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Krakowskiej może powołać ogólnopolskie forum współpracy w celu koordynacji działań, współpracy i jedności dążeń na szczeblu ogólnopolskim (K 60).

90. Zakres działania i sposób wyboru przedstawicieli na forum ustala rada prowincjalna Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej w porozumieniu z radą prowincjalną Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Krakowskiej. Szczegóły ustaleń zostaną zapisane w statucie ogólnopolskim, zatwierdzonym przez definitorium generalne OCD. Będzie on normował relacje wzajemnej współpracy Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych ze strukturami

Kościół w Polsce oraz ustanawiał reprezentację OCDS uprawnioną do współpracy z hierarchią kościelną w Polsce.

XVIII. Postanowienia końcowe

91. Propozycje zmian do niniejszego Statutu, o ile zachodzi taka potrzeba, opracowuje rada prowincjalna Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej, w porozumieniu ze wspólnotami i po uzyskaniu zgody przełożonego prowincjalnego lub jego delegata. Przełożony prowincjalny przedstawia definitorium generalnemu Zakonu Karmelitów Bosych propozycje zmian do zatwierdzenia (K 57).

Rytuał

Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

Dekret zatwierdzający polski tekst Rytuału OCDS

Prot. N. 1868/94/L

Zakon Braci Bosych Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel

Na prośbę P.O. Camilo Maccise, Przełożonego Generalnego Braci Bosych Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, wyrażoną w piśmie z dnia 27 września 1994 roku, na mocy władzy udzielonej niniejszej Kongregacji przez papieża Jana Pawła II, z radością zatwierdzamy tekst polski Rytuału do użytku Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych według załączonego egzemplarza.

Publikując tekst należy dołączyć niniejszy dekret udzielający zatwierdzenia, które jest przedmiotem prośby.

Po opublikowaniu tekstu należy dwa egzemplarze przesłać do niniejszej Kongregacji.

Bez względu na jakiegokolwiek przeciwnie zarządzenia.

Dano w siedzibie Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów 18 grudnia 1995 r.

Antonio M. Kard. Javierre
Prefekt

Carmelo Nicolosi
Podsekretarz

Instrukcja Przełożonego Generalnego Karmelitów Bosych

1. Stolica Święta zatwierdziła Rytuał dla Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych. Niniejsza Instrukcja chce być pewną pomocą dla kapłanów asystentów, dla tych, którzy głoszą homilie, dla rady lokalnej wspólnoty i dla tych wszystkich, którzy mają dokładnie przygotować te ceremonie przeznaczone dla karmelitów należących do stanu świeckiego.

2. Rozważając Ewangelię¹ na wzór pierwszych chrześcijan² oraz Świętych Zakonu, karmelici świeccy podejmują błogosławieństwa i rady ewangeliczne, składają formalnie przyrzeczenie w Zakonie, okazując tym samym zdecydowane postanowienie dążenia dzień po dniu w sposób najbardziej skuteczny do pełni miłości.

3. Przyrzeczenie sprawia, że kandydat staje się członkiem Świeckiego Karmelu, ustalając w ten sposób więzy duchowe i prawne z Zakonem Karmelitów Bosych. W zjednoczeniu z Maryją i z całym Zakonem neoprofes zobowiązuje się do dokładniejszego naśladowania Chrystusa, podejmując rady ewangeliczne: ducha ubóstwa, czystości według własnego stanu i posłuszeństwa Zakonowi w warunkach życia świeckiego.

4. Przez przyrzeczenie posłuszeństwa karmelici świeccy zobowiązują się do współpracy i okazywania posłuszeństwa prawowitym przełożonym Zakonu i radzie, która przewodniczy tej wspólnotie w zakresie wyznaczonym przez Konstytucję. Czyni ich to zdolnymi w czystej wierze, aby być bardziej wrażliwymi na wolę Bożą w takiej mierze,

¹ Por. Mt 5-7.

² Por. Dz 2,42-47.

w jakiej upodabniają się do Tego, który stał się posłusznym aż do śmierci.³

5. *Przyrzeczenie czystości* według własnego stanu życia wyraża świadome postanowienie dostosowania się do prawa Bożego w sposób szczególny, charakterystyczny dla stanu celibatu, małżeństwa lub wdowieństwa w zależności od przypadków, w poszukiwaniu zażyłości kontemplacyjnej z Panem oraz błogosławieństwa ludzi *czystego serca*.⁴

6. *Przyrzeczenie ubóstwa* podkreśla szacunek, jaki karmelici świeccy czują względem błogosławieństwa ubóstwa w duchu⁵, naśladowując miłość Chrystusa do ubóstwa. Jednocześnie – dążąc z Kościołem do przyszedłego Królestwa – żyją w wewnętrznej wolności, która pielęgnuje wyrzeczenie się siebie i umiarkowanie w używaniu rzeczy, prostotę życia oraz wspaiałomyślną służbę Bogu i braciom.

7. W jakimkolwiek momencie po upływie roku od przyrzeczenia definitywnego członek, który w sposób wolny i odpowiedzialny oświadczy, że podejmie decyzję, będzie mógł być dopuszczony – za zgodą rady tej wspólnoty – do złożenia ślubów czystości i posłuszeństwa na całe życie. Podczas gdy przyrzeczenie składało się przed Bogiem przełożonym i członkom Zakonu, to śluby składa się bezpośrednio Bogu. W ten sposób śluby jako akt kultu religijnego dodają do zachowania czystości i posłuszeństwa również zasługę cnoty religijności.⁶ Wyrażają one pełniejszą ofiarę z samego siebie i w konsekwencji pociągają za sobą większą odpowiedzialność moralną. Moc wiążąca ślubów złożonych dobrowolnie podkreśla jednoczącą więź miłości, która łączy Chrystusa i Kościół, Jego Oblubienicę.⁷

8. Śluby nadają praktyce rad ewangelicznych nowy wymiar kultu i adoracji. W rzeczywistości czystość według własnego stanu i posłu-

³ Flp 2,8.

⁴ Mt 5,8.

⁵ Mt 5,3.

⁶ Por. św. Tomasz z Akwinu, *Summa Theologica*, II-II q. 88, art. 5 i 6.

⁷ Analogicznie do zasady ustanowionej w KK 44.

szeństwo przełożonym, stają się postawami i aktami kultu Bożego. Śluby te przemieniają bowiem czystość i posłuszeństwo w wyrazy kultu własną konsekracją chrzcielną.⁸ Stanowią świadectwo wspólnaomyślniej odpowiedzi i wewnętrznej ofiary całej osoby⁹ Ojcu, który w Chrystusie pierwszy nas umiłował.¹⁰

9. Związek ślubów z chrztem świętym rozciąga się również na Sakrament Eucharystii, który jest szczytem modlitwy i kultu chrześcijańskiego.¹¹ Śluby czystości i posłuszeństwa łączą ściślej karmelitę świeckiego z misterium modlitwy oddania się i dziękczynienia, jakie są właściwe Jezusowi Chrystusowi.¹² Wobec ludzkiej niestałości śluby zmierzają ponadto do nadania stałości zobowiązaniu zarówno obecnie jak i w przyszłości celem upodobnienia się do stałości Chrystusa w posłusznym i ofiarniczym oddaniu siebie samego Ojcu.¹³

10. Śluby z racji wewnętrznej więzi z sakramentem chrztu i Eucharystii stanowią doskonalszy sposób oddania i adoracji. Ponadto uwypatniają również inne wymiary kościelne i eschatologiczne. Święta wolność, której śluby udzielają, czyni karmelitę świeckiego bardziej dyspozycyjnym celem oddania się służbie potrzebom wspólnoty kościelnej we wszystkich wymiarach.¹⁴ Konkretnie świadectwo rad ewangelicznych, złączone z żarliwością apostołską, jest znakiem obecności Królestwa Bożego pośród nas, podczas gdy świat i jego wartości są przeznaczone na przeminięcie.¹⁵

11. Fakt, że karmelici świeccy mogą dołączyć do swojego przyrzeczenia śluby posłuszeństwa i czystości, nie obniża wartości ubóstwa, które nie zostaje sformalizowane przez ślub. Chrzest chrześcijański

⁸ Zasada teologii „ślubu” analogiczna do zasady z KK 40 i DZ 5.

⁹ Analogicznie jak w KK 44.

¹⁰ Por. 1 J 4,10.

¹¹ Por. KL 2 i 10.

¹² Analogicznie jak w KK 44.

¹³ Analogicznie jak w KK 44.

¹⁴ Por. DA 3.

¹⁵ Analogicznie jak w KK 44.

wymaga ze swej natury pielęgnowania ducha ubóstwa, zwrócenia większej uwagi na potrzeby ubogich, jak również życia na tym świecie w taki sposób, jakby się nic nie posiadało.¹⁶ Ze względów duszpasterskich ubóstwo nie jest przedmiotem ślubu, gdyż nie jest rzeczą łatwą określenie w ogólny sposób jego konkretnych treści i ograniczeń. Przeżywanie błogosławieństwa ubóstwa jest raczej przedmiotem nieustannego poszukiwania wyboru osobistego pod kierownictwem Ducha Świętego. Jednakże jest rzeczą jasną, że składając przyrzeczenie definitywne w Świeckim Zakonie, członek zobowiązuje się w sposób wyraźny do dążenia przez całe życie do doskonałości ewangelicznej według ducha rady ewangelicznej ubóstwa w ten sam sposób jak to dotyczy przypadku czystości i posłuszeństwa poprzez śluby lub bez ślubów.

12. Jest moim gorącym pragnieniem, aby sprawowanie tych obrzędów służyło jako drogocenne narzędzie duszpasterskie celem uwydatnienia w świecie natury i misji Karmelu Terezańskiego.

Rzym, 15 października 1990 r.

o. Felipe Sainz de Baranda
Przełożony Generalny OCD

¹⁶ Por. Mt 19,23; 25,31-46; 1Kor 7,30-31. Por. DA 4.

Wprowadzenie

I. Powołanie świeckich karmelitów bosych

1. Specjalne powołanie świeckich karmelitów bosych¹ winno być ocenione w świetle dwóch podstawowych rzeczywistości: natury osoby ochrzczonej (KK 32) i świeckiego stanu życia (KK 31). Z tej podwójnej rzeczywistości wypływa powołanie do doskonałej miłości i świętości życia, do służby w Kościele i do apostołatu w świecie (KK 39-41; DA 1,3,13). Dokładniejsze naśladowanie Chrystusa dokonuje się w zakresie zwyczajnych spraw rodziny i życia codziennego (DA 4).

2. Wielu katolików świeckich zarówno członków laikatu jak i duchowieństwa, utożsamia się z duchowością i charyzmatem Zakonu Karmelitów Bosych (DA 4). Jako świeccy członkowie rodziny Karmelu Terezańskiego dążą do życia modlitewnego z Chrystusem i Ojcem w Duchu Świętym, oraz do służby kościelnej, na wzór Błogosławionej Dziewicy Maryi. W rzeczywistości zgodnie z duchem karmelitańskim przeżywają oni razem z Maryją Matką Kościoła, Królową i Ozdobą Karmelu, swoją chrześcijańską drogę naśladowania Chrystusa 3 M 1,3).

II. Rytuał

3. Niniejszy rytuał zatwierdzony oficjalnie przez Stolicę Apostolską jest jedynym tekstem autoryzowanym dla ceremonii liturgicznych Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych. Ze względu na swój charakter normatywny, znosi i zastępuje wszystkie elementy ceremonii, statutów regionalnych i lokalnych zatwierdzonych przez definitorium generalne Zakonu.

¹ Aczkolwiek i duchowni mogą być przyjęci do Świeckiego Zakonu, to jednak większość członków stanowią świeccy – mężczyźni i kobiety – którzy nadają Zakonowi jego świecki charakter. Na temat znaczenia „laikatu” por. KK 31.

4. Z należnym rozeznaniem ceremonie mogą być ubogacone pewnymi elementami kulturalnymi według tradycji lokalnej czy zachętami i wprowadzeniem do modlitwy ze strony przewodniczącego liturgii, które mogą być formułowane różnymi słowami w taki jednak sposób, aby zachowywały i przekazywały wierne znaczenie tekstu (por. DZ 38). Jednakże porządek obrzędu, modlitwy przewodniczącego i formuły przyjęcia czy złożenia przyrzeczenia powinny pozostać w pełni nie naruszone.

III. Obrzędy przyjęcia, złożenia przyrzeczeń i ślubów

Obrzęd przyjęcia

5. Kandydat, który spełnia wszystkie warunki do wstąpienia, jest przyjęty zgodnie z obrzędem przyjęcia. Przez tę ceremonię dialogu i modlitwy rozpoczyna się pierwsza faza formacji i procesu rozeznania drogi.

6. Obrzęd przeprowadza się podczas liturgii Słowa Bożego.

Obrzęd złożenia pierwszego przyrzeczenia

7. Po początkowym okresie formacji kandydat składa osobiste przyrzeczenie. Zobowiązuje się przed Bogiem i przed lokalną wspólnotą do zachowania Konstytucji na trzy lata. Obrzęd złożenia pierwszego przyrzeczenia może być sprawowany podczas Liturgii Eucharystycznej, w czasie odmawiania Jutrzni lub Nieszporów albo też podczas liturgii Słowa Bożego.

8. W tym nowym etapie karmelita świecki żyje według Konstytucji, w duchu wierności ustalonemu codziennemu programowi życia modlitwy liturgicznej i myślniej – kontemplacyjnej, uczestnicząc wiernie w spotkaniach braterskich, w ciągłej formacji i rozeznawaniu w celu podjęcia po upływie trzech lat zobowiązania na całe życie.

Obrzęd złożenia przyrzeczenia definitywnego i ślubów

9. Ci, którzy zostali w sposób należyty dopuszczeni do złożenia przyrzeczenia definitywnego – ustanawiającego więź stabilną i permanentną z Zakonem – lub do ślubów, podejmują swoje zobowiązania w czasie sprawowania Liturgii Eucharystycznej, Jutrzni, Nieszporów albo też w czasie liturgii Słowa Bożego.

10. Formuła odnowienia przyrzeczenia jest proponowana jako akt pobożności, a nie jako akt liturgiczny, dlatego też winna być stosowana roztropnie we właściwym momencie podczas wspólnej modlitwy.

Rozdział I

Obrzęd przyjęcia jednego kandydata (kandydatki) do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

1. *Obrzęd przyjęcia, który rozpoczyna okres formacji, odbywa się podczas liturgii Słowa Bożego.*
2. *Obrzęd przebiega w sposób prosty w czasie spotkania wspólnoty z okazji spotkania miesięcznego lub w dniu jakiegoś święta Zakonu.*
3. *Ceremonii przewodniczy asystent lokalny tej wspólnoty lub inny kapłan prawnie delegowany, ubrany w białą stulę.*
4. *W odpowiednim miejscu umieszcza się księgi Ewangelii i Konstytucji oraz szkaplerz, który ma przyjąć kandydat.*
5. *Przy wyborze czytań zob. Dodatek.*
6. *Ceremonia rozpoczyna się odpowiednim śpiewem.*

Obrzędy wstępne

7. *Obrzęd rozpoczyna się znakiem krzyża i pozdrowieniem ze strony celebransa.*
8. *Celebrans wprowadza do liturgii tymi lub podobnymi słowami:*

Pan, który nas powołał jako braci i siostry do życia ewangelicznego w świecie, jednoczy nas, abyśmy przyjęli tego brata (tę siostrę) pragnącego (pragnącą) rozpocząć okres formacji w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych, który z pomocą Bożą zakończy się zobowiązaniem do życia ewangelicznego. Prośmy Pana, aby udzielił mu (jej) łaski Ducha Świętego, by mógł (mogła) wytrwać w swym postanowieniu, a nam byśmy go (ją) wspierali na tej drodze.

9. *Po zachęcie celebrans mówi:*

Módlmy się. Ojcze święty i miłosierny, który w Chrystusie powołujesz wszystkich do świętości, aby uczynić z naszego życia ofiarę duchową, spójrz z miłością na tego sługę Twojego (tę służebnicę Twoją), który (która) chce żyć w świetle Ewangelii według ducha Karmelu Terezańskiego i pod opieką Dziewicy Maryi. Spraw, by doszedł (doszła) do poznania Twojej woli i szedł (szła) za Twoimi natchnieniami z dziecięcą i wielkoduszną miłością. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen

Liturgia Słowa

10. Liturgia Słowa Bożego przebiega według zwykłego porządku celebracji Słowa Bożego podczas Eucharystii, czy też sprawowania innych sakramentów. Można wybrać dwa lub trzy czytania z odpowiednim psalmem responsoryjnym i aklamację do Ewangelii (zob. Dodatek).

Homilia

11. Celebrans wygłasza krótką homilię.

Obrzęd przyjęcia

12. Kandydat wyraża pragnienie wstąpienia do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych. Celebrans przyjmuje prośbę, przeprowadzając z nim dialog tymi lub podobnymi słowami.

Celebrans albo przewodniczący wspólnoty mówi:

Niech się zbliży ten (ta), który (która) pragnie być przyjęty (przyjęta) do wspólnoty, NN.

Kandydat, któremu towarzyszy formator występuje naprzód.

Celebrans mówi:

Bracie (Siostro), o co prosisz tę wspólnotę Świeckiego Karmelu?

Kandydat mówi:

Proszę o przyjęcie mnie na okres formacji we wspólnocie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych.

Albo:

Proszę, ufając w miłosierdzie Boże i waszą pomoc braterską, o przyjęcie mnie na okres formacji we wspólnocie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych. Chcę przeżywać moją konsekrację chrzcielną według ideału życia Karmelu Terezańskiego i współpracować w wypełnianiu jego misji w Kościele.

Celebrans przyjmuje prośbę tymi lub podobnymi słowami:

Kościół i Zakon Karmelitów Bosych przyjmuje i zatwierdza twoją prośbę. Niech Pan da ci łaskę wytrwania w twoim postanowieniu, abyś mógł (mogła) złożyć twoje przyrzeczenie w stosownej chwili na chwałę Boga i dla dobra całego Kościoła.

Wszyscy: Amen.

Obrzędy uzupełniające

13. Celebrans wręcza nowo przyjętemu Ewangelię i Konstytucje Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych, mówiąc:

Bracie (Siostro), reguła i życie świeckiego (świeckiej) karmelity (karmelitanki) polega na życiu w oddaniu się naszemu Panu Jezusowi Chrystusowi w oparciu o naukę i przykład św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża. Słowo Chrystusa niech przebywa obficie w tobie, a wszystko to, co czynisz słowem i czynem, czynź to w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa.

14. Celebrans wspomagany przez formatora nakłada nowo przyjętemu szkaplerz jako „znak habitu” Zakonu Karmelitańskiego mówiąc:

Przyjmij ten szkaplerz, habit Zakonu Karmelitańskiego, noś go godnie, naśladując Maryję w służbie Chrystusowi.

15. Na znak przyjęcia do wspólnoty bracia i siostry przekazują nowo przyjętemu znak pokoju. Następnie wraca on na swoje miejsce.

Modlitwa wiernych i Ojcze nasz

16. Modlitwa wiernych (zob. Dodatek) i Ojcze nasz.

17. Celebrans kończy obrzęd modlitwą:

Módlmy się. Prosimy Cię, Panie, niech nas wspomaga przemożne wstawiennictwo chwalebnej Dziewicy Maryi, Matki i Królowej Karmelu, abyśmy kierowani Jej przykładem i wsparci Jej obroną, mogli dojść na szczyt góry, którą jest Chrystus. Który z Tobą żyje i króluje na wieki wieków.

Wszyscy: Amen.

Rozesłanie

18. Celebrans udziela błogosławieństwa i rozsyła zgromadzenie, używając zwykłej albo specjalnej formuły wziętej z zatwierdzonych tekstów liturgicznych (zob. Dodatek).

19. Ceremonię można zakończyć również pieśnią do Matki Bożej, jak np. Flos Carmeli, Salve Regina, lub inną pieśnią.

Rozdział II

Obrzęd przyjęcia wielu kandydatów (kandydatek) do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

1. *Obrzęd przyjęcia, rozpoczynający okres formacji odbywa się podczas liturgii Słowa Bożego.*
2. *Obrzęd przebiega w sposób prosty w czasie spotkania wspólnoty z okazji spotkania miesięcznego lub w dniu jakiegoś święta Zakonu.*
3. *Ceremonii przewodniczy asystent lokalny tej wspólnoty lub inny kapłan prawnie delegowany, ubrany w białą stulę.*
4. *W odpowiednim miejscu umieszcza się księgi Ewangelii i Konstytucji oraz szkaplerze, które mają przyjąć kandydaci.*
5. *Przy wyborze czytań zob. Dodatek.*
6. *Ceremonia rozpoczyna się odpowiednim śpiewem.*

Obrzędy wstępne

7. *Obrzęd rozpoczyna się znakiem krzyża i pozdrowieniem ze strony celebransa.*
8. *Celebrans wprowadza do liturgii tymi lub podobnymi słowami:*

Pan, który nas powołał jako Braci i Siostry do życia ewangelicznego w świecie, jednoczy nas, abyśmy przyjęli tych (te) proszących (proszące) i pragnących (pragnące) rozpocząć okres formacji w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych, który z pomocą Bożą zakończy się zobowiązaniem do życia ewangelicznego. Prośmy Pana, aby udzielił im łaski Ducha Świętego, by mogli (mogły) wytrwać w swym postanowieniu, a nam byśmy ich (je) wspierali na tej drodze.

9. *Po zachęcie celebrans mówi:*

Módlmy się. Ojcze święty i miłosierny, który w Chrystusie powołujesz wszystkich do świętości, aby uczynić z naszego życia ofiarę duchową, spójrz z miłością na sługi (służebnice) Twoje, którzy (które) chcą żyć w świecie w świetle Ewangelii według ducha Karmelu Terezańskiego i pod opieką Dziewicy Maryi. Spraw, by doszli (doszły) do poznania Twojej woli i szli (szły) za Twoimi natchnieniami z dziecięcą i wielkoduszną miłością. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen

Liturgia Słowa

10. Liturgia Słowa Bożego przebiega według zwykłego porządku celebracji Słowa Bożego podczas Eucharystii, czy też sprawowania innych sakramentów. Można wybrać dwa lub trzy czytania z odpowiednim psalmem responsoryjnym i aklamację do Ewangelii (zob. Dodatek).

Homilia

11. Celebrans wygłasza krótką homilię.

Obrzęd przyjęcia

12. Jeden z kandydatów w imieniu wszystkich albo wszyscy razem wyrażają pragnienie wstąpienia do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych. Celebrans przyjmuje prośby, przeprowadzając z nimi dialog tymi lub podobnymi słowami.

Celebrans albo przewodniczący wspólnoty mówi:

Niech się zbliżą ci (te), którzy (które) pragną być przyjęci (przyjęte), do wspólnoty, NN.

Kandydaci, którym towarzyszy formator występują naprzód.

Celebrans:

Bracia (Siostry), o co prosicie tę wspólnotę Świeckiego Karmelu?

Kandydaci:

Prosimy o przyjęcie nas na okres formacji we wspólnocie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych.

Albo:

Prosimy, ufając w miłosierdzie Boże i waszą pomoc braterską, o przyjęcie nas na okres formacji we wspólnocie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych. Chcemy przeżywać naszą konsekrację chrzcielną według ideału życia Karmelu Terezańskiego i współpracować w wypełnianiu jego misji w Kościele.

Celebrans przyjmuje prośbę tymi lub podobnymi słowami:

Kościół i Zakon Karmelitów Bosych przyjmuje i zatwierdza waszą prośbę. Niech Pan da wam łaskę wytrwania w waszym postanowieniu, abyście mogli (mogły) złożyć wasze przyrzeczenia w stosownej chwili na chwałę Boga i dla dobra całego Kościoła.

Wszyscy: Amen.

Obrzędy uzupełniające

13. Celebrans wręcza każdemu Ewangelię i Konstytucje Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych, mówiąc:

Bracia (Siostry), reguła i życie świeckiego (świeckiej) karmelity (karmelitanki) polega na oddaniu się naszemu Panu Jezusowi Chrystusowi w oparciu o naukę i przykład św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża. Słowo Chrystusa niech przebywa obficie w tobie i wszystko to, co czynisz słowem i czynem, czynź to w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa.

14. Celebrans wspomagany przez formatora nakłada nowo przyjętym szkaplerz, jako „znak habitu” Zakonu Karmelitańskiego mówiąc:

Przyjmij ten szkaplerz, habit Zakonu Karmelitańskiego, noś go godnie, naśladując Maryję w służbie Chrystusowi.

15. Na znak przyjęcia do wspólnoty bracia i siostry przekazują nowo przyjętym znak pokoju. Następnie wracają oni na swoje miejsca.

Modlitwa wiernych i *Ojcze nasz*

16. Modlitwa wiernych (zob. Dodatek) i Ojcze nasz.

17. Celebrans kończy obrzęd modlitwą:

Prosimy Cię, Panie, niech nas wspomaga przemożne wstawiennictwo chwalebnej Dziewicy Maryi, Matki i Królowej Karmelu, abyśmy kierowani Jej przykładem i wsparci Jej obroną, mogli dojść na szczyt góry, którą jest Chrystus. Który z Tobą żyje i króluje na wieki wieków.

Wszyscy: Amen.

Rozesłanie

18. Celebrans udziela błogosławieństwa i rozsyła zgromadzenie, używając zwykłej albo specjalnej formuły wziętej z zatwierdzonych tekstów liturgicznych (zob. Dodatek).

19. Ceremonię można zakończyć również pieśnią do Matki Bożej jak np. Flos Carmeli, Salve Regina, lub inną pieśnią.

Rozdział III

Obrzęd przyrzeczenia i ślubów jednego kandydata (kandydatki) podczas sprawowania Eucharystii

1. *Obrzęd opisany w tym rozdziale sprawowany jest podczas Mszy świętej.*
2. *Przewodniczy asystent lokalny wspólnoty lub inny upoważniony kapłan.*
3. *Na ten akt wybiera się spotkanie miesięczne lub dzień jakiegoś święta Zakonu.*
4. *Formularz Mszy św. bierze się z dnia lub – jeżeli przepisy na to pozwalają – z jakiejś odpowiedniej Mszy św. wotywnej.*

Obrzęd wejścia

5. *Kiedy wszyscy uczestnicy się zbiorą i wszystko, co konieczne zostało już przygotowane, rozpoczyna się procesja do ołtarza. W tym samym czasie śpiewa się pieśń na wejście. Mający składać przyrzeczenie siada na miejscu mu wyznaczonym. Kapłan, po oddaniu czci ołtarzowi, rozpoczyna Mszę św. znakiem krzyża.*
6. *Po pozdrowieniu celebrans wprowadza do liturgii tymi lub podobnymi słowami:*

Drodzy bracia i siostry, zgromadziliśmy się na tę ucztę eucharystyczną, podczas której nasz brat (nasza siostra) złoży przyrzeczenie (śluby) w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych. Dziękujemy Bogu Ojcu, za to, że go (ją) powołał do doskonałego naśladowania Jezusa Chrystusa i prosimy, aby przyjął go (ją) jako ofiarę razem z Chrystusem, który się ofiaruje jako żywa hostia za życie całego świata.

7. *Msza św. przebiega dalej jak zwykle.*

Liturgia Słowa

8. Liturgia Słowa Bożego odbywa się w zwyczajny sposób. Czytania mogą być z dnia albo też można wziąć spośród tekstów zaproponowanych w dodatku. Można opuścić wyznanie wiary.

Prośba

9. Po odczytaniu Ewangelii wszyscy siadają. Formator wywołuje imię kandydata mającego złożyć przyrzeczenie lub śluby przed celebransem.

A. Prosi on o dopuszczenie go do złożenia przyrzeczenia, używając tych lub podobnych słów:

Proszę o dopuszczenie mnie do złożenia przyrzeczenia w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych. Przeżyte doświadczenie w okresie formacji utwierdziło mnie w przekonaniu, że Pan powołuje mnie do życia Ewangelią Jezusa Chrystusa w świecie, w zjednoczeniu z Maryją Matką Bożą i pod Jej opieką jako członka (członkinię) Świeckiego Karmelu.

Celebrans odpowiada:

Wspólnota przyjmuje twoją prośbę i wspiera cię swoją modlitwą, aby Duch Święty utwierdził w tobie to, co zapoczątkował.

Wszyscy: Amen.

B. Ten, który ma złożyć śluby, mówi:

Z pomocą Bożą chcę doskonale naśladować Jezusa Chrystusa czystego i posłusznego i proszę cię, ojcze, abym mógł (mogła) złożyć śluby czystości i posłuszeństwa w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych na chwałę Boga.

Celebrans odpowiada:

Bóg, który rozpoczął w tobie to dobre dzieło, niech je doprowadzi do końca aż do dnia Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Homilia

10. Wszyscy siadają. Następuje homilia, podczas której celebrans wygłasza komentarz do Słowa Bożego i wyjaśnia ewangeliczny sens zaangażowania świeckiego karmelity.

Pytania skierowane do kandydata

11. Po zakończeniu homilii kandydat wstaje, a celebrans zwraca się do niego tymi lub podobnymi słowami:

Drogi bracie (droga siostrzo), w obecności tej wspólnoty (oraz braci i siostr tutaj zebranych w Chrystusie), pytam cię, czy chcesz podjąć formę ewangelicznego życia, które inspiruje się na przykładzie i słowach św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża, a wyrażone jest w Konstytucjach Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych?

Kandydat odpowiada: Tak, chcę.

Celebrans:

Jako powołany (powołana) do dawania świadectwa o Królestwie Bożym, przeżywając w świecie życie ewangeliczne w braterskiej komunii, biorąc za wzór Najświętszą Dziewicę; czy chcesz być wierny (wierna) temu powołaniu?

Kandydat odpowiada: Tak, chcę.

Celebrans pyta:

Stawszy się członkiem (członkinią) Ludu Bożego przez sakrament chrztu i naznaczony (naznaczona) Duchem Świętym w sakramencie bierzmowania, masz dawać świadectwo Chrystusowi w słowach i uczynkach. Czy chcesz związać się

ściślej z Kościołem, aby współpracować z nim w jego misji przez modlitwę kontemplacyjną i działalność apostolską?

Kandydat: **Tak, chcę.**

Celebrans: **Niech Bóg wszechmogący sprawi to swoją łaską.**

Wezwanie Bożej pomocy

12. Następnie celebrans wzywa pomocy Bożej, mówiąc:

Módlmy się. Spójrz z dobrocią, Panie, na tego sługę (tę służebnicę) i wlej w jego (jej) serce Twojego ducha miłości, aby z pomocą Twojej łaski pozostał(a) wierny (wierna) temu, do czego zobowiązuje się w życiu. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: **Amen.**

Przyrzeczenie i śluby

13. Po zakończeniu modlitwy kandydat staje przed celebransem i odczytuje formułę przyrzeczenia albo – w zależności od sytuacji – ślubów.

A. Tekst przyrzeczenia:

Ja NN., idąc za łaską Ducha Świętego, w odpowiedzi na powołanie Boże, szczerym sercem przyrzekam przełożonym Zakonu Karmelu Terecjańskiego i wam moi bracia i siostry, dążyć do doskonałości ewangelicznej w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na trzy lata (na całe życie). Moje przyrzeczenie z dziecięcą ufnością zawierzam Najświętszej Dziewicy Maryi Matce i Królowej Karmelu.

B. Tekst ślubów:

Ja NN., aby wiernie żyć z Maryją Dziewicą w oddaniu się Jezusowi Chrystusowi, ślubuję Bogu czystość i posłuszeń-

stwo na ręce przełożonego Zakonu Karmelu Tereziańskiego, według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na całe życie.

Przyjęcie

14. Po złożeniu przez kandydata przyrzeczenia lub ślubów celebrans przyjmuje go słowami:

Bracie (siostro), w imieniu Karmelu Tereziańskiego stwierdzam twoje nowe zobowiązanie. Przyjmuję cię z wielką radością i wraz ze wszystkimi tu obecnymi życzę ci pokoju i łaski w naszym Panu.

15. Jeśli tradycja lub kultura lokalna tego wymagają, można w tym momencie wręczyć jakiś znak przynależności do Karmelu, nie dublując jednak tych, które zostały już podane podczas obrzędu przyjęcia.

16. Obecni bracia i siostry wyrażają przyjęcie odpowiednim gestem.

17. Następuje Liturgia Eucharystyczna jak zwykle.

18. Podczas pieśni na przygotowanie darów ten, który złożył przyrzeczenie lub śluby, może przynieść do ołtarza w procesji dary ofiarne: chleb, wino, wodę wraz z innymi darami.

19. Komunii św. można udzielić pod dwiema postaciami.

20. Po zakończeniu modlitwy końcowej celebrans udziela błogosławieństwa i rozsyła zgromadzenie jak zwykle, używając formuły uroczystej z Mszału Rzymskiego albo z Dodatku do niniejszego Rytuału.

Rozdział IV

Obrzęd przyrzeczeń i ślubów wielu kandydatów (kandydatek) podczas sprawowania Eucharystii

- 1. Obrzęd opisany w tym rozdziale sprawowany jest podczas Mszy świętej.*
- 2. Przewodniczy asystent lokalny wspólnoty lub inny upoważniony kapłan.*
- 3. Na ten akt wybiera się spotkanie miesięczne lub dzień jakiegoś święta Zakonu.*
- 4. Formularz Mszy św. bierze się z dnia lub – jeżeli przepisy na to pozwalają – z jakiejś odpowiedniej Mszy św. wotywniej.*

Obrzęd wejścia

- 5. Kiedy wszyscy uczestnicy się zbiorą i wszystko, co konieczne zostało już przygotowane, rozpoczyna się procesja do ołtarza. W tym samym czasie śpiewa się pieśń na wejście. Mający składać przyrzeczenia siadają na miejscu im wyznaczonym. Kapłan, po oddaniu czci ołtarzowi, rozpoczyna Mszę św. znakiem krzyża.*
- 6. Po pozdrowieniu celebrans czyni wprowadzenie do liturgii tymi lub podobnymi słowami:*

Drodzy bracia i siostry, zgromadziliśmy się na tę ucztę eucharystyczną, podczas której nasi bracia (nasze siostry) złożą przyrzeczenia (śluby) w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych. Dziękujemy Bogu Ojcu, za to, że ich (je) powołał do doskonalszego naśladowania Jezusa Chrystusa i prosimy, aby przyjął ich (je) jako ofiarę razem z Chrystusem, który się ofiaruje jako żywa hostia za życie całego świata.

7. *Msza św. przebiega dalej jak zwykle.*

Liturgia Słowa

8. *Liturgia Słowa Bożego odbywa się w zwyczajny sposób. Czytania mogą być z dnia albo też można wziąć spośród tekstów zaproponowanych w Dodatku. Można opuścić wyznanie wiary.*

Prośba

9. *Po odczytaniu Ewangelii wszyscy siadają. Formator wywołuje imiennie każdego z kandydatów mających złożyć przyrzeczenie przed celebransem. Jeden z nich w imieniu wszystkich albo wszyscy razem proszą o dopuszczenie ich do złożenia przyrzeczeń, używając tych lub podobnych słów.*

A. *Ci, którzy mają złożyć przyrzeczenia, mówią wspólnie:*

Prosimy o dopuszczenie nas do złożenia przyrzeczeń w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych. Przeżyte doświadczenie w okresie formacji utwierdziło nas w przekonaniu, że Pan powołuje nas do życia Ewangelią Jezusa Chrystusa w świecie, w zjednoczeniu z Maryją Matką Bożą i pod Jej opieką jako członków Świeckiego Karmelu.

Celebrans odpowiada:

Wspólnota przyjmuje waszą prośbę i wspiera was swoją modlitwą, aby Duch Święty utwierdził w was to, co zapoczątkował.

Wszyscy: Amen.

B. *Ci, którzy mają złożyć śluby, mówią:*

Z pomocą Bożą chcemy doskonale naśladować Jezusa Chrystusa czystego i posłusznego i prosimy cię, ojcze, abyśmy

mogli złożyć śluby czystości i posłuszeństwa w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych na chwałę Boga.

Celebrans odpowiada:

Bóg, który rozpoczął w was to dobre dzieło, niech je doprowadzi do końca aż do dnia Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Homilia

10. Wszyscy siadają. Następuje homilia, podczas której celebrans wygłasza komentarz do Słowa Bożego i wyjaśnia ewangeliczny sens zaangażowania świeckiego karmelity.

Pytania skierowane do kandydatów

11. Po zakończeniu homilii kandydaci wstają, a celebrans zwraca się do nich w tymi lub podobnymi słowami:

Drodzy bracia (siostry), w obecności tej wspólnoty (oraz braci i sióstr tutaj zebranych w Chrystusie), pytam was, czy chcecie podjąć formę ewangelicznego życia, które inspiruje się na przykładzie i słowach św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża, a wyrażone jest w Konstytucjach Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych?

Kandydaci odpowiadają: Tak, chcę.

Celebrans:

Jako powołani (powołane) do dawania świadectwa o Królestwie Bożym, przeżywając w świecie życie ewangeliczne w braterskiej komunii, biorąc za wzór Najświętszą Dziewicę, czy chcecie być wierni (wierne) temu powołaniu?

Kandydaci odpowiadają: Tak, chcę.

Celebrans pyta:

Stawszy się członkami (członkiniami) Ludu Bożego przez sakrament chrztu i naznaczeni (naznaczone) Duchem Świętym w sakramencie bierzmowania, macie dawać świadectwo Chrystusowi w słowach i uczynkach. Czy chcecie związać się ściślej z Kościołem, aby współpracować z nim w jego misji przez modlitwę kontemplacyjną i działalność apostolską?

Kandydaci odpowiadają: Tak, chcę.

Celebrans mówi: Niech Bóg wszechmogący sprawi to swoją łaską.

Wezwanie Bożej pomocy

12. Następnie celebrans wzywa pomocy Bożej, mówiąc:

Módlmy się. Spójrz z dobrocią, Panie, na te sługi (służebnice) i wlej w ich serca Twojego ducha miłości, aby z pomocą Twojej łaski pozostali wierni (pozostały wierne) temu, do czego zobowiązują się w życiu. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Przyrzeczenia i śluby

13. Po zakończeniu modlitwy poszczególni kandydaci stają kolejno przed celebransem i odczytują formułę przyrzeczenia albo – w zależności od sytuacji – ślubów.

A. Tekst przyrzeczenia:

Ja NN., idąc za łaską Ducha Świętego, w odpowiedzi na powołanie Boże, szczerym sercem przyrzekam przełożonym Zakonu Karmelu Tereziańskiego i wam moi bracia i siostry, dążyć do doskonałości ewangelicznej w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw

według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na trzy lata (na całe życie). Moje przyrzeczenie z dziecięcą ufnością zawierzam Najświętszej Dziewicy Maryi Matce i Królowej Karmelu.

B. Tekst ślubów:

Ja NN., aby wiernie żyć z Maryją Dziewicą w oddaniu się Jezusowi Chrystusowi, ślubuję Bogu czystość i posłuszeństwo na ręce przełożonego Zakonu Karmelu Terezańskiego, według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na całe życie.

Przyjęcie

14. Po złożeniu przez wszystkich kandydatów przyrzeczeń lub ślubów celebrans przyjmuje ich słowami:

Bracia (siostry), w imieniu Karmelu Terezańskiego zaświadczam wasze nowe zobowiązanie. Przyjmuję was z wielką radością i wraz ze wszystkimi tu obecnymi życzę wam pokoju i łaski w naszym Panu.

15. Jeśli tradycja lub kultura lokalna tego wymagają, można w tym momencie wręczyć jakiś znak przynależności do Karmelu, nie dublując jednak tych, które zostały już podane podczas obrzędu przyjęcia.

16. Obecni bracia i siostry wyrażają przyjęcie odpowiednim gestem.

17. Następuje Liturgia Eucharystyczna jak zwykle.

18. Podczas pieśni na przygotowanie darów ci, którzy złożyli przyrzeczenia lub śluby, mogą przynieść do ołtarza w procesji dary ofiarne: chleb, wino, wodę wraz z innymi darami.

19. Komunii św. można udzielić pod dwiema postaciami.

20. Po zakończeniu modlitwy końcowej celebrans udziela błogosławieństwa i rozsyła zgromadzenie jak zwykle, używając formuły uroczystej z Mszału Rzymskiego albo z Dodatku do niniejszego Rytuału.

Rozdział V

Obrzęd przyrzeczeń i ślubów podczas Jutrzni lub Nieszporów

1. *Obrzęd opisany w tym rozdziale jest sprawowany podczas Jutrzni lub Nieszporów.*
2. *Przewodniczy asystent lokalny wspólnoty lub inny upoważniony kapłan.*
3. *Na tę ceremonię wybiera się dzień miesięcznego skupienia lub dzień jakiegoś święta Zakonu.*
4. *W celebracji Liturgii godzin recytuje się Jutrznię lub Nieszpory z dnia, albo jeśli przepisy na to pozwalają można wziąć oficjum wotywnie. Postępuje się jak zwykle, uświetniając śpiewem ważniejsze części liturgii.*
5. *Przewodniczący albo lektor wygłasza krótkie wprowadzenie, wyjaśniając sens ceremonii, która ma być sprawowana, zachęcając wszystkich do aktywnego, czynnego i pobożnego uczestnictwa.*
6. *Następuje hymn i psalmy.*

Prośba

7. *Wszyscy siadają. Formator wywołuje kolejno każdego z kandydatów do przyrzeczeń, którzy stają przed celebransem. Jeden z nich w imieniu wszystkich albo wszyscy razem proszą o dopuszczenie do złożenia przyrzeczeń tymi lub podobnymi słowami:*

A. *Ci, którzy mają złożyć przyrzeczenia, mówią:*

Prosimy o dopuszczenie nas do złożenia przyrzeczeń w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych. Przeżyte doświadczenie w okresie formacji utwierdziło nas w przekonaniu, że Pan powołuje nas do życia Ewangelią Jezusa Chrystusa w świecie, w zjednoczeniu z Maryją Matką Bożą i pod Jej opieką jako członków Świeckiego Karmelu.

Celebrans:

Wspólnota przyjmuje waszą prośbę i wspiera was swoją modlitwą, aby Duch Święty utwierdził w was to, co zapoczątkował.

Wszyscy: Amen.

B. Ci, którzy mają złożyć śluby, mówią:

Z pomocą Bożą chcemy doskonale naśladować Jezusa Chrystusa czystego i posłusznego i prosimy cię, ojcze, abyśmy mogli złożyć śluby czystości i posłuszeństwa w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych na chwałę Boga.

Celebrans odpowiada:

Bóg, który zapoczątkował w was to dobre dzieło, niech je doprowadzi do końca aż do dnia Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Liturgia Słowa

8. Następuje czytanie Słowa Bożego wybranego według norm (zob. Dodatek albo oficjum z dnia).

Homilia

9. Wszyscy siadają. Następuje homilia, w której celebrans komentuje teksty Słowa Bożego. Wyjaśnia ewangeliczny sens zaangażowania świeckiego karmelity.

10. Opuszcza się pytania skierowane do kandydatów i wezwania.

Przyrzeczenia i śluby

11. Po zakończeniu homilii kandydaci kolejno stają przed celebransem i czytają formułę przyrzeczenia albo – w zależności od przypadku – ślubów.

A. Tekst przysiężenia:

Ja NN., idąc za łaską Ducha Świętego, w odpowiedzi na powołanie Boże, szczerym sercem przysięgam przełożonym Zakonu Karmelu Terezańskiego i wam moi bracia i siostry, dążyć do doskonałości ewangelicznej w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na trzy lata (na całe życie). Moje przysiężenie z dziecięcą ufnością zawierzam Najświętszej Dziewicy Maryi Matce i Królowej Karmelu.

B. Tekst ślubów:

Ja NN., aby wiernie żyć z Maryją Dziewicą w oddaniu się Jezusowi Chrystusowi, ślubuję Bogu czystość i posłuszeństwo na ręce przełożonego Zakonu Karmelu Terezańskiego, według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na całe życie.

Przyjęcie

12. Po złożeniu przez wszystkich kandydatów przysiężeń lub ślubów celebrans przyjmuje ich tymi lub podobnymi słowami:

Bracia i siostry, w imieniu Karmelu Terezańskiego zatwierdzam wasze nowe zobowiązanie. Przyjmuje was z wielką radością i wraz ze wszystkimi tu obecnymi życzę wam pokoju i łaski w naszym Panu.

13. Jeśli tradycja lub kultura lokalna tego wymagają, można w tym momencie wręczyć jakiś znak przynależności do Karmelu, nie dublując jednak tych, które zostały już podane podczas obrzędu przyjęcia.

14. Obecni bracia i siostry wyrażają przyjęcie tych nowych składających przysiężenia lub śluby odpowiednim gestem.

15. Następnie intonuje się pieśń Zachariasza „Błogosławiony Pan Bóg Izraela...” lub pieśń Maryi: „Wielbi dusza moja Pana...” (w zależności od tego, czy jest to Jutrznia czy Nieszpory) z właściwą antyfoną. Następują potem wezwania i modlitwa Ojcze nasz. W prośbach można wspomnieć w szczególności tych, którzy złożyli przyrzeczenia bądź śluby zgodnie z tym obrzędem.

Rozdział VI

Obrzęd przyrzeczeń i ślubów podczas liturgii Słowa Bożego

1. *Obrzęd opisany w tym rozdziale odbywa się podczas liturgii Słowa Bożego.*

2. *Przewodniczy asystent lokalny wspólnoty albo inny upoważniony kapłan.*

3. *Na ten akt wybiera się miesięczny dzień skupienia albo dzień jakiegogoś święta Zakonu.*

4. *Czytania, psalm responsoryjny i aklamacje wybiera się według przypadającego okresu liturgicznego, biorąc jednocześnie pod uwagę naturę zobowiązań osób świeckich.*

Obrzędy wstępne

5. *Obrzęd rozpoczyna się jak zwykle odpowiednią pieśnią, znakiem krzyża, pozdrowieniem uczynionym przez celebransa, który wygłasza krótką zachętę do zgromadzenia, wyjaśniając znaczenie ceremonii i zachęcając wszystkich do pełnego uczestnictwa.*

6. *Celebrans wzywa do modlitwy:*

Módlmy się. Ojcze święty i miłosierny, który w Chrystusie powołujesz wszystkich do świętości, spojrzij z miłością na te Twoje sługi (służebnice) i spraw, aby naśladując oddanie się Najświętszej Dziewicy Maryi, mogli (mogły) przyjąć i żyć zawsze Twoim Słowem. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Liturgia Słowa

7. *Następuje liturgia Słowa Bożego. Czytanie Słowa Bożego odbywa się jak zwykle.*

Prośba

8. *Po odczytaniu Ewangelii wszyscy siadają. Formator wywołuje kolejno każdego z kandydatów do przyrzeczeń, a oni stają przed celebransem. Jeden z nich w imieniu wszystkich albo wszyscy razem proszą o dopuszczenie ich do złożenia przyrzeczeń tymi lub podobnymi słowami:*

A. *Ci, którzy mają złożyć przyrzeczenia, mówią:*

Prosimy o dopuszczenie nas do złożenia przyrzeczeń w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych. Przeżyte doświadczenie w okresie formacji utwierdziło nas w przekonaniu, że Pan powołuje nas do życia Ewangelią Jezusa Chrystusa w świecie, w zjednoczeniu z Maryją Matką Bożą i pod Jej opieką jako członków Świeckiego Karmelu.

Celebrans odpowiada:

Wspólnota przyjmuje waszą prośbę i wspiera was swoją modlitwą, aby Duch Święty utwierdził w was to, co zapoczątkował.

Wszyscy: Amen.

B. *Ci, którzy mają złożyć śluby, mówią:*

Z pomocą Bożą chcemy doskonale naśladować Jezusa Chrystusa czystego i posłusznego i prosimy cię, ojcze, abyśmy mogli złożyć śluby czystości i posłuszeństwa w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych na chwałę Boga.

Celebrans odpowiada:

Bóg, który zapoczątkował w was to dobre dzieło, niech je doprowadzi do końca aż do dnia Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Homilia

9. Wszyscy siadają i następuje homilia, w której celebrans komentuje teksty Słowa Bożego i wyjaśnia ewangeliczny sens zaangażowania świeckiego karmelity.

Pytania skierowane do kandydatów

10. Po zakończeniu homilii kandydaci wstają, a celebrans kieruje do nich pytania tymi lub podobnymi słowami:

Drodzy bracia i siostry, w obecności tej wspólnoty (oraz zebranych tutaj braci i sióstr w Chrystusie), pytam was: Czy chcecie podjąć formę ewangelicznego życia, które inspirowane jest na przykładzie i słowach św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża, a wyrażone jest w Konstytucjach Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych?

Kandydaci odpowiadają: Tak, chcę.

Celebrans pyta:

Jako powołani do dawania świadectwa o Królestwie Bożym, przeżywając w świecie życie ewangeliczne w braterskiej komunii, biorąc za wzór Najświętszą Dziewicę Maryję; czy chcecie być wierni temu powołaniu?

Kandydaci odpowiadają: Tak, chcę.

Celebrans pyta:

Stawszy się członkami Ludu Bożego przez sakrament chrztu i naznaczeni Duchem Świętym w sakramencie bierzmowania, macie dawać świadectwo Chrystusowi w słowach i uczynkach. Czy chcecie wiązać się ściślej z Kościołem i współpracować z nim w jego misji przez modlitwę kontemplacyjną i działalność apostołską?

Kandydaci: **Tak, chcę.**

Celebrans: **Niech Bóg wszechmogący sprawi to swoją łaską.**

Wezwanie Bożej pomocy

11. Następnie celebrans wzywa pomocy Bożej, mówiąc:

Módlmy się. Spójrz z dobrocią, Panie, na te sługi (służebnice) i wlej w ich serca Twojego ducha miłości, aby z pomocą Twojej łaski pozostali wierni temu, do czego zobowiązują się w życiu. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

Przyrzeczenia i śluby

12. Po zakończeniu modlitwy kandydaci stoją kolejno przed celebransem i odczytują formułę przyrzeczenia albo – w zależności od sytuacji – ślubów.

A. Tekst przyrzeczenia:

Ja NN., idąc za łaską Ducha Świętego, w odpowiedzi na powołanie Boże, szczerym sercem przyrzekam przełożonym Zakonu Karmelu Tereziańskiego i wam moi bracia i siostry, dążyć do doskonałości ewangelicznej w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na trzy lata (na całe życie). Moje przyrzeczenie z dziecięcą ufnością zawierzam Najświętszej Dziewicy Maryi Matce i Królowej Karmelu.

B. Tekst ślubów:

Ja NN., aby wiernie żyć z Maryją Dziewicą w oddaniu się Jezusowi Chrystusowi, ślubuję Bogu czystość i posłuszeństwo na ręce przełożonego Zakonu Karmelu Tereziańskiego,

według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na całe życie.

Przyjęcie

13. Po złożeniu przez wszystkich kandydatów przyrzeczeń lub ślubów celebrans przyjmuje ich tymi lub podobnymi słowami:

Bracia i siostry, w imieniu Karmelu Terecjańskiego zatwierdzam wasze nowe zobowiązanie. Przyjmuję was z wielką radością i wraz ze wszystkimi tu obecnymi życzę wam pokoju i łaski w naszym Panu.

14. Jeśli tradycja lub kultura lokalna tego wymagają, można w tym momencie wręczyć jakiś znak przynależności do Karmelu, nie dublując jednak tych, które zostały już podane podczas obrzędu przyjęcia.

15. Obecni bracia i siostry wyrażają przyjęcie składającym przyrzeczenia i śluby jakimś odpowiednim gestem.

Obrzędy końcowe

*16. Celebrans wzywa wszystkich obecnych do odmówienia modlitwy **Ojcze nasz**. Następnie mówi:*

Prosimy cię, Panie, niech nas wspomaga przemożne wstawiennictwo Najświętszej Dziewicy Maryi, Matki i Królowej Karmelu, abyśmy kierowani Jej przykładem i wsparci Jej opieką, mogli dojść na szczyt góry, którą jest Chrystus. Który żyje i króluje na wieki wieków.

Wszyscy: Amen.

17. Celebracja kończy się błogosławieństwem celebransa i rozesłaniem. Można użyć również stosownych tekstów zawartych w Mszałe Rzymskim dla błogosławieństwa i rozesłania albo tekstu załączonego w Dodatku. Można zakończyć jakimś odpowiednim śpiewem ku czci Matki Bożej.

Rozdział VII

Odnowienie przyrzeczeń i ślubów

1. *Odnowienie przyrzeczeń lub ślubów z pobożności może mieć miejsce w odpowiednim momencie podczas modlitwy wspólnotowej zgodnie z tym, co tutaj jest zaproponowane.*

A. *Dla tych, którzy odnawiają przyrzeczenia:*

Celebrans lub ten, który przewodniczy modlitwie, mówi:

Bracia i siostry, poruszeni wewnątrznie przez uczestnictwo w Misterium Paschalnym i wsparci wiarą w miłość Pana, który nas powołał, odnowicie teraz przyrzeczenia, które złożyliście w dniu waszego włączenia do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych.

Bracia i siostry odmawiają następującą formułę:

Ja NN., idąc za łaską Ducha Świętego, w odpowiedzi na powołanie Boże, szczerym sercem odnawiam przyrzeczenie złożone przełożonym Zakonu Karmelu Terecjańskiego i wam moi bracia i siostry, aby dążyć do doskonałości ewangelicznej w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na trzy lata (na całe życie). Moje przyrzeczenie z dziecięcą ufnością zawierzam Najświętszej Dziewicy Maryi, Matce i Królowej Karmelu

B. *Dla tych zaś, którzy odnawiają śluby:*

Celebrans lub ten, który przewodniczy modlitwie, mówi:

Bracia i siostry, poruszeni wewnątrznie przez uczestnictwo w Misterium Paschalnym i wsparci wiarą w miłość Pana, który nas powołał, odnówcie teraz śluby, które złożyliście w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych.

Bracia i siostry odmawiają następującą formułę:

Ja NN., aby wiernie żyć z Maryją Dziewicą w oddaniu się Jezusowi Chrystusowi, odnawiam Bogu ślub czystości i posłuszeństwa, na ręce przełożonego Zakonu Karmelu Tereziańskiego, według Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych, na całe życie.

Rozdział VIII

Ceremonia kanonicznego erygowania nowej wspólnoty

1. *Ceremonia kanonicznego erygowania nowej wspólnoty odbywa się w stosownym miejscu.*
2. *Przewodniczy ten, który ma władzę erygować wspólnotę.*

Wprowadzenie

3. *Po początkowym pozdrowieniu i krótkim wprowadzeniu przez tego, który przewodniczy, można przeczytać wybrane fragmenty z Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych (Nr 1, 3, 4, 5, 6, 9)*
4. *Następuje modlitwa odmówiona przez tego, który przewodniczy:*

Módlmy się. Prosimy Cię, Panie, daj nam, którzy tu jesteśmy zjednoczeni w miłości Chrystusa Twojego Syna, byśmy trwali jednym sercem zjednoczeni z Maryją na modlitwie i w dobrych czynach dla budowania w ten sposób Twojego Kościoła. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy odpowiadają: Amen.

5. *Następnie odczytuje się fragment Pisma Świętego, np. Rz 12,4-13.*

Promulgacja dokumentu kanonicznego erygowania wspólnoty

6. *Po ukończeniu czytania Pisma Świętego zostaje odczytany wspólnie w sposób odpowiedni dokument kanonicznego erygowania wspólnoty.*
7. *Można w kilku słowach wyjaśnić przeżywane wydarzenie.*

Wspólna modlitwa i zakończenie

8. *Można odmówić modlitwę wspólnotową według schematu modlitwy wiernych w czasie Mszy świętej, kończąc modlitwą **Ojcze nasz** i następującą modlitwą:*

Wszzechmogący Boże, Ojcze naszego Pana Jezusa Chrystusa, daj tej nowej wspólnotcie karmelitańskiej, zjednoczonej i ożywianej przez Ducha Świętego, aby zawsze przyjmowała Twoje Słowo i kontemplowała je, by w ten sposób w świecie przynosiła owoce Odkupienia. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen.

9. *Ceremonia kończy się śpiewem pieśni Maryjnej, np. Salve Regina, Rosa Carmeli lub innej.*

DODATEK

A. Czytania

1. Ze Starego Testamentu

- 1Sam 3,1-10 Powołanie Samuela
1Krl 19,4-19 Prorok Eliasza przed obliczem Boga
Pnp 2,8-14 „*Cicho! Ukochany mój!*”
Pnp 8,6-7 „*Położ mnie jak pieczęć na Twoim sercu*”
Iz 61,9-11 „*Ogromnie weselę się w Panu*”
Mdr 7,7-14 „*Modliłem się i przyszedł na mnie duch Mądrości*”

2. Psalmi responsoryjne

- Ps 23(22),1-2.3-4ab.5-6
Ps 27(26),4.5.8b-9abc.9d.11
Ps 33(32),2-3.4-5.11-12.13-14.18-19.20-21
Ps 34(33),2-3.4-5.6-7.8-9
Ps 45(44),11-12.14-15.16-17
Ps 63(62),2.3-4.5-6.8-9
Ps 100(99),2-3.4-5

3. Z Nowego Testamentu

- Dz 2,42-47 Życie pierwotnego Kościoła
Dz 4,32-35 Miłość zespala Kościół pierwotny
Rz 6,3-11 Chrzest to śmierć grzechowi
Rz 8,5-17 Życie według Ducha
Rz 12,1-13 Życie ludzkie składaniem ofiary Bogu
1Kor 1,22-31 „*Przypatrzcie się, bracia, powołaniu waszemu!*”
Ef 1,3-14 Tajemniczy plan zbawienia
Flp 2,1-4 Zachęta do jedności i pokory

Flp 3,8-14	Chrystus najwyższą wartością
Ga 4,4-7	<i>„Gdy jednak nadeszła pełnia czasów”</i>
Kol 3,1-4	Chwalebny Chrystus zasadą nowego życia
Kol 3,12-17	<i>„Jako więc wybrańcy Boży obleczcie się”</i>
1P 1,3-9	Nadzieja i jej podstawa
1J 4,7-17	<i>„Umiłowani, miłujmy się wzajemnie”</i>

4. Aklamacje do Ewangelii:

Mt 11,25	<i>„Wysławiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że tajemnice Królestwa objawiłeś dzieciom”</i>
Łk 11,28	<i>„Błogosławieni, którzy słuchają Słowa Bożego i zachowują je z miłością”</i>
J 14,23	<i>„Kto Mnie miłuje i będzie zachowywał moją naukę, Ojciec Mój umiłuje go i przyjdziemy do niego”</i>
J 15,5	<i>„Ja jestem krzewem winnym, wy latoroślami. Kto trwa we Mnie, przyniesie owoc obfity”</i>
J 15,8	<i>„Ojciec mój przez to dozna chwały, że owoc obfity przyniesiecie i będziecie moimi uczniami”</i>
Ga 2,19b-20	<i>„Razem z Chrystusem zostałem przybity do krzyża, teraz zaś już nie ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus”</i>

5. Ewangelie

Mt 5,1-12	Osiem błogosławieństw
Mt 5,13-16	<i>„Wy jesteście solą ziemi”</i>
Mt 11,25-30	Objawienie Ojca i Syna
Mt 18,1-4	<i>„Jeśli się nie odmienicie i nie staniecie jak dzieci, nie wejdziecie do Królestwa niebieskiego”</i>
Mk 3,31-35	Prawdziwi krewni Jezusa
Łk 9,28-36	Przemienienie Jezusa
Łk 10,38-42	Marta i Maria
Łk 11,27-28	Błogosławieni słuchający Słowa Bożego

J 4,5-18	Jezus i Samarytanka
J 7,37-39	Źródło wody żywej
J 12,24-26	„Jeśli kto Mi służy, uczci go Mój Ojciec”
J 14,22-26	„Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, Ojciec mój umiłuje go i przyjdziemy do niego”
J 15,1-8	„Ja jestem winnym krzewem”
J 15,9-17	„To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali”
J 17,20-26	Prośba za przyszły Kościół
J 19,25-27	Testament z krzyża

B. Schematy modlitwy wiernych

1. Dla ceremonii przyjęcia

Celebrans zaczyna modlitwę następującymi słowami:

Przez wstawiennictwo Najświętszej Dziewicy Maryi, Matki i Królowej Karmelu, wnieśmy naszą modlitwę do Boga, naszego Ojca:

- za Kościół święty, aby wzrastał w miłości Chrystusa i współdziałał w dziele odkupienia wszystkich ludzi.
- za wszystkich ochrzczonych, aby dawali świadectwo Chrystusowi i Ewangelii w życiu codziennym, rodzinnym, zawodowym i społecznym.
- za cały Karmel Terezański, aby różnorodnością powołań, które obejmuje, był zawsze wierny ideałowi kontemplacyjnemu, apostołskiemu i maryjnemu.

Można dołączyć jeszcze inne prośby.

*Celebrans wzywa wszystkich do odmówienia **Ojcze nasz** tymi lub podobnymi słowami:*

Módlmy się teraz do Ojca słowami modlitwy, której nauczył nas Jezus Chrystus:

Następuje modlitwa Ojcze nasz.

2 Dla ceremonii przyrzeczenia i ślubów

Celebrans:

Módlmy się do Boga, naszego Ojca, aby pobłogosławił naszych braci i siostry, których powołał do naśladowania Chrystusa w świecie w zjednoczeniu z Dziewicą Maryją na drodze do świętości:

- za cały Kościół, aby pod kierownictwem Ojca świętego, biskupów i kapłanów, wszyscy ochrzczeni wytrwali w modlitwie i w działalności apostoelskiej oraz uwielbiali Chrystusa w życiu codziennym.
- za wszystkich naszych braci i siostry (podaje imiona), którzy dzisiaj zobowiązują się do ściślejszego związania swego życia ze świecką rodziną Karmelu, aby postępowali na drodze doskonałości, aż do całkowitego zjednoczenia się z Chrystusem.
- za całą rodzinę karmelitańską, aby zjednoczona w różnorodności i bogactwie swoich powołań, dawała świadectwo miłości, którą Bóg ma dla nas
- za wszystkich świeckich, aby praktyka rad ewangelicznych umocniła w nich więzy rodzinne i uczyniła każdy dom ogniskiem pokoju i miłości Chrystusa.
- za nas wszystkich tutaj zebranych na tej ceremonii, abyśmy mogli służyć Panu zdrowiem duszy i ciała.

Można dołączyć również inne modlitwy.

Celebrans kończy modlitwę wstawienniczą, mówiąc:

Wysłuchaj, Ojcze Święty, modlitwy Twojej rodziny i spójrz z dobrocią na te Twoje sługi i służebnice, które powołałeś do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych, aby mogli osiągnąć doskonałość miłości i doszli w ten sposób do życia wiecznego. Przez Chrystusa Pana naszego.

Wszyscy: Amen

C. Uroczyste błogosławieństwo na zakończenie ceremonii przyrzeczeń i ślubów

Ta formuła może być stosowana jako zamienna z innymi formułami przedstawionymi w Mszałe Rzymskim.

– Pan z wami.

– *I z duchem twoim.*

– Bóg, który wzbudził w was święte pragnienia, niech was oświeci i umocni, abyście mogli przeżywać wiernie wszystkie obowiązki waszego powołania.

– *Amen.*

– Niech Pan udzieli łaski, abyście w radości Chrystusa, przemierzali drogę doskonałości, służąc z oddaniem braciom i siostram.

– *Amen.*

– Niech Bóg sprawi, abyście w nocy tego świata jaśnili płomieniem żywej miłości.

– *Amen.*

– Błogosławieństwo Boga Wszechmogącego, Ojca † i Syna i Ducha Świętego niech zstąpi na was i pozostanie z wami na zawsze.

– *Amen.*

Ratio Institutionis

Zasady formacji
Świeckiego Zakonu
Karmelitów Bosych

Prot. N. 178/2013 DF

DEFINITORIUM GENERALE O.C.D.

In sessione diei 25 Novembris 2013

APPROBAVIT

translationem in linguam Poloniae

Rationem Institutionis

Ordinis Carmelitarum

Discalceatorum Saecularis

presentati a Provincia Varsaviae.

p. Saverio Cannistrà

Saverio Cannistrà OCD

Praepositus generalis

p. Alzimir F. Debastiani ocd.

Fr. Alzinir F. Debastiani OCD

Delegatus Generalis

Słowo wstępne

Przełożonego Generalnego

Zakonu Karmelitów Bosych

17 września 2009 r.

św. Alberta Jerozolimskiego

Do Przełożonych Prowincjalnych,
Delegatów Prowincjalnych i Członków
Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

Drodzy Bracia i Siostry,

Definitorium Generalne przedstawia z radością *Ratio Institutionis Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*. Jego tekst został wypracowany w poprzednim sześcioleciu przez Sekretariat Generalny ds. Świeckiego Zakonu. Istotną treść *Ratio* przedstawiono Kapitulie Generalnej w Fatimie w kwietniu 2009 r. Jej uczestnicy wnieśli wówczas kilka sugestii. Po uwzględnieniu zgłoszonych uwag, tekst skierowano do Definitorium Generalnego. Także Definitorium wprowadziło kilka poprawek i zaaprobowало końcową wersję w języku angielskim w czerwcu tegoż roku. Latem 2009 r. poświęcono wiele uwagi przekładowi na język włoski, hiszpański i francuski. Wszystkie te wersje zostały właśnie ukończone.

Ściśle rzecz biorąc *Ratio Institutionis* nie jest samo w sobie programem formacyjnym. Odpowiedzialność za opracowanie i wdrożenie w życie własnego Programu formacji spoczywa na regionalnych władzach jurysdykcyjnych Zakonu. Niniejsze *Ratio* jest dokumentem, w którym pragniemy przedstawić podstawowe zasady, które kierują procesem formacji i pewien zamysł, stojący u podstaw formacji naszych

członków. Formację prowadzi się – w imieniu Zakonu – w każdym regionie objętym odpowiednią władzą jurysdykcyjną, a to oznacza, że jakiś lokalny wkład do tej formacji, prowadzonej w konkretnej wspólnocie, winien być zawsze obecny. Podobnie, zawsze musi być zachowany jakiś ogólny kierunek, który przewodzi procesowi formacyjnemu. Ten dokument przedstawia takie właśnie zasady przewodnie.

Dokument składa się z dwóch głównych części. Część pierwsza, od numeru 1 do 93 stanowi właściwe *Ratio*, z dwoma załącznikami. Jeden z nich zawiera wypisy z Konstytucji, które bezpośrednio dotyczą formacji. Drugi zaś prezentuje kryteria pomocne w rozeznaniu powołania do Świeckiego Karmelu.

Część druga niniejszej publikacji przedstawia model programu formacyjnego [opracowanego na Filipinach]. Jest on zaproponowany tutaj jako pewien wzorzec. Niemniej jednak wszystkie okręgi jurysdykcyjne Zakonu są odpowiedzialne za wypracowanie własnego programu formacji. Każda prowincja – która już opracowała taki własny program i przedłożyła go do aprobaty Definitorium Generalnemu – zastąpi ten wzorzec własnym programem.

Przedkładałam więc *Ratio Institutionis* w imieniu Definitorium Generalnego z głęboką nadzieją, że poprowadzi członków naszego Świeckiego Zakonu do głębszego docenienia swojego powołania do świętości, w umiłowaniu Boga i w służbie dla Kościoła.

o. Saverio Cannistrà OCD
Przełożony Generalny

I. Cel formacji

1. *Ratio Institutionis* określa cel programu formacji członków Świeckiego Zakonu Karmelitańskiego i oferuje ogólny zarys wytycznych do jego osiągnięcia.

2. Artykuł 46 Konstytucji podaje w pierwszym zdaniu skład „pośredniej władzy” wspólnoty Świeckiego Zakonu. Jako „podstawowy obowiązek” tej władzy wymienia, w drugim zdaniu, „formację oraz kształtowanie chrześcijańskiej i karmelitańskiej dojrzałości członków wspólnoty”. Podstawowym obowiązkiem rady wspólnoty jest – według Konstytucji OCDS – formacja całej wspólnoty.

3. Zapis ten ukazuje cel istnienia wspólnot Świeckiego Karmelu. Nasze wspólnoty pojmują w sposób swoisty swoją karmelitańską tożsamość we współczesnym świecie oraz swoją służbę – której domaga się ta tożsamość – wobec Boga, Kościoła, Zakonu i świata. Zarządzanie wspólnotą, w znaczeniu kontrolowania lub organizowania, jest wtórne i pełni rolę pomocniczą dla osiągnięcia celu podstawowego. W gruncie rzeczy zarządzanie ogranicza się do minimum, jeśli formacja jest właściwa.

4. Numer 32 Konstytucji stanowi, że celem formacji jest „przygotowanie osoby do życia charyzmatem i duchowością Karmelu”. To zdanie Konstytucji kładzie bardzo silny nacisk na cel formacji, pomijając zarazem elementy, które nie są priorytetami w programie formacyjnym. Celem tego programu nie jest bowiem ukształtowanie ekspertów duchowości karmelitańskiej, ani uzyskanie stopni uniwersyteckich w dziedzinie duchowości bądź teologii życia wewnętrznego.

5. Tym celem jest „przygotowanie osoby”. Akcent położony na osobę, która podejmuje „przygotowanie się”, pomaga zrozumieć wspólnocie formującej, że ten proces musi uwzględniać poszczególne osoby w sposób konkretny. Ludzie wstępujący do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych są z nielicznymi wyjątkami osobami posiadającymi

wiele zobowiązań, szczególnie rodzinnych i zawodowych. Z tej racji program formacyjny winien być wystarczająco elastyczny, aby go było można dostosować do sytuacji życiowych poszczególnych osób.

6. Celem formacji jest przygotowanie poszczególnych osób, zainspirowanych przez Ducha Świętego, do prowadzenia życia duchowego zgodnie z zasadami duchowości Zakonu Karmelitów Bosych. Rada wspólnoty będzie w stanie dopomóc w formacji – zarówno osobom kandydującym, jak i członkom wspólnoty – tylko wówczas, gdy ten cel będzie dobrze zrozumiany. To stwierdzenie wyczuła także na potrzebę właściwego rozeznawania powołania do Karmelu.

7. Dobra formacja zależy od dobrej informacji. Jednocześnie niech będzie jasne, że formacja jest czymś innym niż informacja. Podstawową rolę osób odpowiedzialnych za formację we wspólnocie Świeckiego Karmelu jest towarzyszenie osobom formującym się i pomoc we wprowadzeniu w życie tego, co przyswoili sobie w procesie formacji. Celem informacji przekazywanych podczas zajęć i pozyskiwanych z czytanych lektur jest pomoc w duchowym wzrastaniu osób.

8. Wielką pomocą w przerobieniu programu formacyjnego będzie utworzenie – w imieniu wspólnoty przez formatora – zespołu, który przedstawi wymagany materiał. Mogą go tworzyć członkowie wspólnoty, którzy potrafią zaprezentować dane tematy czy zagadnienia, bądź też inne osoby, zdolne omówić pozostałe treści. Razem będą oni mogli przerobić program bardziej efektywnie. Takie rozwiązanie pozwoli ulżyć brzemieniu ciężacemu na formatorze.

9. Okres wprowadzający do życia w Świeckim Karmelu trwa sześć lat. Jest to proces, który Konstytucje w punkcie 36 określają jako „stopniowy”. Obie strony, tzn. zarówno początkujący, jak i wspólnota, winni – oprócz zachowania pewnej elastyczności – okazać wiele cierpliwości w procesie formacji i postępować krok po kroku. Osoby, które wstępują do Świeckiego Karmelu zazwyczaj szczerze kochają Pana Boga i pragną prowadzić głębsze życie duchowe. Często darzą miłością Najświętszą Maryję Pannę i Jej szkaplerz. Wstępując do Karmelu,

są przekonane o potrzebie modlitwy. Jednak ich przekonania i pragnienia wymagają zwykle ukierunkowania przy pomocy zdrowych zasad teologicznych, liturgicznych i duchowych.

10. Wspólnota, rada wspólnoty, formator, osoby prowadzące zajęcia i asystent duchowy powinni chętnie wspomagać nowych członków własnym przykładem i kierownictwem. Nowi zaś członkowie winni być intelektualnie i osobowo otwarci na nowe drogi życia duchowego, jakie znajdują w Karmelu.

11. Program formacji zarysowany w Konstytucjach stanowi, że rada wspólnoty ma prawo i obowiązek oceny postępu kandydatów. Ona przeto posiada prawo dopuszczania kandydatów do kolejnych etapów formacji. Z tego powodu rada powinna zainteresować się przebiegiem procesu formacji i wspierać formatora w jego zadaniach.

12. Konstytucje ukazują ponadto podstawowe i najbardziej konieczne elementy formacji. Wytyczne przedstawione poniżej są pomyślane jako pewnego rodzaju instrukcja dla Świeckiego Karmelu na całym świecie. Przedstawiają procedurę przerobienia materiału formacyjnego w sposób uporządkowany. Najistotniejsze elementy, które tu przedstawiono, należy włączyć do wszystkich programów formacji. Muszą być wszakże zaadaptowane z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań każdego narodu i regionu.

II. Istota formacji

13. Formacja ludzka rozwija:

- naszą zdolność do międzyosobowego dialogu, wzajemnego szacunku i tolerancji;
- gotowość przyjmowania uwag i korygowania innych w duchu łagodności;
- zdolność wytrwania w swoich zobowiązaniach.

14. Formacja chrześcijańska *zwiększa*:

- naszą zdolność przyjmowania niezbędnych podstaw teologicznych zawartych w Katechizmie Kościoła katolickiego i dokumentach Kościoła;
- dowartościowanie konsekracji chrzcielnej;
- gorliwość w nawracaniu się, chrześcijańskie zaangażowanie i świętość życia;
- zapal życia w naśladowaniu Jezusa i udział w Jego misji zbawczej poprzez rozwijanie swego powołania w wymiarze prorockim, kapłańskim i królewskim.

15. Formacja karmelitańska umacnia naszą karmelitańską tożsamość poprzez:

- studiowanie i czytanie duchowe Pisma Świętego oraz praktykę *lectio divina*;
- docenienie liturgii Kościoła, szczególnie Eucharystii i Liturgii godzin;
- duchowość Karmelu, jego historię i pisma Świętych Zakonu;
- formację do modlitwy i medytacji;
- formację do apostołatu opartą na nauczaniu Kościoła i rozumieniu roli świeckich w apostołacie Zakonu.

III. Twórcy formacji

Główny wychowawca: Duch Święty

16. Duch Święty, posłany przez Ojca i Syna, jest głównym nauczycielem Kościoła. Osoba, powołana do życia w Karmelu i świadoma działania łaski Ducha Świętego w swoim wnętrzu, powinna uzmysławiać sobie coraz bardziej Jego niewysłowioną obecność. Prowadzi to do poznania prawdy, zwłaszcza o swoim osobistym powołaniu. Duch Święty – wylany na nas, aby dokonać w nas nowego narodzenia w sa-

kramencie Chrztu świętego – pobudza powołane osoby do coraz głębszego przeżywania tajemnicy Trójcy Świętej i przynoszenia obfitych owoców poprzez złożenie daru z siebie samego, który urzeczywistnia się w dobrych czynach.

Najświętsza Dziewica Maryja

17. Z działaniem Ducha Świętego łączy się ściśle działanie Dziewicy Maryi. Matka Chrystusa i nasza Matka jest obecna w życiu duchowym ludzi wierzących, a szczególnie w życiu osób powołanych do Karmelu. Pod Jej opieką – symbolizowaną w Karmelu przez szkaplerz – wszyscy formujący się doznają Jej duchowej obrony i są przez Nią duchowo kształtowani. Maryja, Matka wierzących, jest dla nas wzorem zaangażowania się i profetycznej kontemplacji. Rozeznała wyraźnie Dobrą Nowinę, przyjęła ją i niezwłocznie zaczęła ją wypełniać.

Ona strzegła Słowa jak skarbu, rozważała je modlitewnie w swoim sercu oraz obwieściła je otwarcie i odważnie w swoim Magnificat. Jej kontemplacyjno-apostolski przykład należy mocno wyeksponować w trakcie formacji, gdyż pomaga on zrozumieć i podjąć to wszystko, co oznacza rzeczywiste pójście za Chrystusem. Maryja stanowi tu doskonały wzór ucznia Pańskiego.

Kościół

18. Kościół jest nierozłącznie związany z Chrystusem. On ustanowił go znakiem i narzędziem Bożego planu zbawienia. Kościół to Lud Boży pielgrzymujący poprzez wieki na spotkanie z Panem. Działalność Jezusa i Jego ewangelizująca obecność w Kościele jest kontynuowana na ziemi przez głoszenie Słowa i sakramenty, które są środkami łaski dla przeciwdziałania różnym przejawom grzechu w społeczeństwie. Świecki karmelita, podążając za Chrystusem, znajduje w Kościele umocnienie i pokarm. Przez swoje przyrzeczenia ukazuje bardziej niż kiedykolwiek wewnętrzną moc sakramentów, szczególnie Chrztu, Eucharystii i Sakramentu Pojednania. Każdy kandydat powinien zatem wejść w rzeczywistość Kościoła, który wzywa go do walki o świętość. W odpowiedzi na to wezwanie osoba powołana będzie

odczuwać coraz większą potrzebę ofiarowania się w jakiś sposób na służbę Kościołowi.

Zakon Karmelitański

19. Zakon Karmelitów Bosych stanowi specyficzną, charyzmatyczną i prawnie ustanowioną rodzinę zakonną. Wspólnoty Świeckiego Zakonu są prawnie zależne od Braci (zakonników) Karmelitów Bosych i dlatego mają odmienny charakter aniżeli inne stowarzyszenia wiernych. Przełożeni zakonni ponoszą odpowiedzialność za te wspólnoty zgodnie z Konstytucjami każdej z gałęzi. Konstytucje, które regulują funkcjonowanie wspólnot Świeckiego Karmelu, przyznają im swoistą i uprawnioną autonomię.

20. Pan, który powołał do istnienia karmelitańską rodzinę zakonną i obdarzył ją własnym charyzmatem, nadal nią kieruje za pośrednictwem Ducha Świętego. Świecki Zakon przyjmuje nowe powołania z radością, a zarazem z poczuciem odpowiedzialności, tak, aby charyzmat mógł być codziennie coraz głębiej rozumiany przez powołanych, przynosił owoce i rozszerzał się. Nowi kandydaci są łaską, która nas ubogaca i prawdziwą dźwignią duchowej odnowy wspólnoty lokalnej.

21. Zakon Karmelitów Bosych – kierując się przykładem swoich Założycieli – posiada własny program formacyjny. Posiada własny styl, wyrastający z doświadczenia osób, które były na tyle dojrzałe w wierze, że zostały ogłoszone świętymi i uznane za autorytet dla całego Kościoła. Są to doktorzy Kościoła: Teresa od Jezusa, Jan od Krzyża i Teresa od Dzieciątka Jezus. Tradycja, która rozwinęła się w następstwie doświadczenia przeżywanego przez św. Teresę i św. Jana od Krzyża, stanowi dla nas dziedzictwo o charakterze formacyjnym, które dziś przepaja Karmel. Dzisiaj zadaniem Zakonu jest przedłużanie owej nieprzerwanej linii wychowawców, którzy przygotowują na obecne czasy takich mężczyzn i kobiety dla Kościoła, jakimi byli choćby Elżbieta od Trójcy, Edyta Stein czy Rafał Kalinowski.

Kandydat

22. Kandydat jest osobą, która ponosi główną odpowiedzialność za swoje „tak”, wypowiedziane w odpowiedzi na głos powołania, i osobą, która akceptuje konsekwencje tej osobistej odpowiedzi. To nie oznacza, że kandydat miałby być sędzią w swej własnej sprawie lub osobą samoformującą się. Wręcz przeciwnie, w głębi swego sumienia dostrzega on potrzebę Boskiej i ludzkiej pomocy i towarzyszenia. Kandydat powinien być otwarty na nieustanne wzrastanie w mądrości ewangelicznej, która różni się bardzo od mądrości tego świata.

23. Kandydat jest powołany do pogłębionego dialogu z Bogiem w modlitwie. Dialog ten utraciłby jednak swoje znaczenie w przypadku braku relacji, nacechowanych wzajemnym zaufaniem, ze wszystkimi członkami wspólnoty, a zwłaszcza z osobami formującymi. Wraz z postępem, właściwym dla kolejnych etapów formacji, kandydat powinien pojmować coraz jaśniej jak ważny, wręcz konieczny, jest nasz charakter w życiu osobistym. Aby osiągnąć ten cel, kandydat powinien czerpać z przykładu doświadczonych osób świeckich, które żyją duchowością karmelitańską i dzielą się nią z osobami formowanymi. Ponadto powinien oprzeć się na ważnych dokumentach naszej rodziny zakonnej: na Konstytucjach i Pismach naszych świętych.

Wspólnota

24. Wspólnota Świeckiego Karmelu jest stowarzyszeniem wiernych, którzy inspirowani są ideałem pierwotnego Kościoła mającego „jedno serce i jednego ducha” (Dz 4,32). Jej członkowie kierują się duchowością Zakonu Karmelitów Bosych.

25. Świecka wspólnota wyraża tajemnicę Kościoła – komunii. W istocie rzeczy wyłania się ona z komunii Ojca, Syna i Ducha Świętego, przez którą jest podtrzymywana. Uczestniczy ona także w posłannictwie Kościoła zapraszającego wszystkie narody do tejże komunii (por. KK 1 i 19).

26. Życie braterskie we wspólnocie inspirowane jest Regułą „pierwotną” Braci Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, nadaną przez św. Alberta, patriarchę Jerozolimy, i potwierdzoną przez papieża Innocentego IV. Członkowie – wierni nauczaniu naszej św. Matki Teresy – zdają sobie sprawę, że nie udźwigną swoich zobowiązań w pojedynkę; wszak właśnie życie braterskie we wspólnocie jest uprzywilejowanym miejscem, w którym oni się formują, pogłębiają i dojrzewają.

27. Wzorem i duszą życia braterskiego jest Chrystus w swej tajemnicy paschalnej. Życie to wytycza ewangeliczną drogę nawrócenia, która wymaga odwagi zaparcia się siebie po to, ażeby zaakceptować innych i zestroić się z nimi we wspólnocie. Takie wyrzeczenie się staje się sposobem życia na wzór samego Jezusa.

28. Właściwym miejscem formacji kandydatów jest wspólnota Świeckiego Zakonu z uwagi na swoją karmelitańską tożsamość. Wspólnota powinna dawać dobry przykład przeżywania świeckiego życia karmelitańskiego, nawet wtedy, gdy nie uda się jej osiągnąć ideału. Jedynie w drodze wyjątku, z uwagi na nadzwyczajne okoliczności, kandydat może wstąpić do Zakonu jako odosobniony członek. Odpowiedzialność za formację – która winna być prowadzona w określony sposób we współpracy z kierującym formacją i radą – ponosi wspólnota Świeckiego Zakonu jako całość i każdy z jej członków z osobna.

29. Do zespołu formującego rada wspólnoty powinna starannie dobrać odpowiednie osoby: ludzi świeckich cechujących się duchem modlitwy i kulturą osobistą, otwartych i pragnących dzielić się swoim karmelitańskim doświadczeniem z kandydatami. Edukacja kandydatów będzie tym bardziej skuteczna, im bardziej członkowie zespołu formującego będą zgodni co do celów i metod; im wyższe – a nawet zróżnicowane – kwalifikacje będą oni posiadali. Ważną rolę formacyjną we wspólnocie pełnią członkowie starsi, chorzy lub posiadający inne ograniczenia, którzy, utrzymując stały kontakt z kandydatami,

mogą stać się dla nich wspianiałym przykładem z uwagi na swoje doświadczenie.

Przewodniczący rady wspólnoty

30. Przewodniczący, który jest pierwszym wśród braci i sióstr – razem z radą – kieruje wspólnotą w duchu wiary i w tym samym duchu wiary winien on być słuchany w atmosferze dialogu. Przewodniczący, pełniąc posługę władzy, nie może uchylać się od jej zastosowania, mimo że jej istotą jest raczej służenie aniżeli kontrolowanie. Jego główną troską niech będzie ugruntowywanie komunii w duchu miłości.

31. Do zadań przewodniczącego należy dopilnowanie, aby rada wspólnoty wypracowała odpowiedni harmonogram oraz pokierowanie jego wdrażaniem w życie. Przewodniczący organizuje spotkanie rady celem przejrzenia harmonogramu i rozważenia propozycji wprowadzenia zmian. To wszystko winno być czynione z troskliwością i rozwagą oraz poszanowaniem kompetencji i niezależności formatora i jego współpracowników.

Formator

32. Formatorem jest świecki karmelita, któremu bezpośrednio powierzono obowiązek formowania. Powinna go cechować dojrzała wiara i głębsze doświadczenie w życiu karmelizańskim. Na wszystkich etapach formacji jest on odpowiedzialny za kandydatów, tak zresztą jak każdy członek wspólnoty.

33. To wszystko, o czym przypominamy tutaj, odnosi się do każdego członka zespołu formacyjnego i dotyczy kluczowych punktów na wszystkich etapach formacji. Natomiast cechy, którymi powinien charakteryzować się kandydat na tychże etapach podamy poniżej.

34. Zasadniczym zadaniem formatora jest towarzyszenie i uważne obserwowanie postępów każdego z kandydatów. Towarzysząc im, posiada zasadniczy wpływ na przebieg ich formacji. Odpowiedzialny za

formację pełni funkcję uprzywilejowaną, dla której nigdy nie zabraknie łaski. Z tego powodu niech uważa się za pokornego ucznia i służy jedyne go Mistrza, Jezusa Chrystusa. Jednocześnie niech uświadomi sobie, że wypełnia ważną rolę pośrednika pomiędzy kandydatem a Kościołem i Zakonem. Rada wspólnoty może wyznaczyć mu do bezpośredniej pomocy w formacji jednego lub kilku asystentów. Niech ten niewielki zespół, który tworzą wraz z prowadzącym formację, pracuje w zgodzie i harmonii.

35. Rada wspólnoty zachowuje odpowiedzialność i uprawnienia w sprawach, które zostały określone w Konstytucjach, to znaczy w sprawie oceny kandydatów, przyjęcia do formacji, dopuszczenia do przyrzeczeń pierwszych, przyrzeczeń definitywnych i ślubów. Szczegółne znaczenie należy przypisywać opinii formatora i jego asystentów z uwagi na zajmowane przez nich stanowisko.

IV. Metodyka spotkań

36. Propozycja przebiegu i metodyki spotkania:

- spotkanie formacyjne rozpoczynamy i kończymy modlitwą,
- Jutrznia lub Nieszpory oraz czas na modlitwę w milczeniu,
- wykłady i dyskusje,
- podawanie zagadnień do przemyślenia,
- podawanie zagadnień do przestudiowania i dyskusji,
- ewentualnie: prezentacja filmów lub innych programów audio-wizualnych,
- ponadto: rekolekcje, kursy o charakterze pogłębiającym i doświadczenie pustyni.

V. Podstawowe źródła

37. Podstawowymi źródłami Programu formacji są:

- a) Pismo Święte,
- b) Liturgia godzin,
- c) Katechizm Kościoła katolickiego,
- d) Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*,
- e) Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei Verbum*,
- f) Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*,
- g) Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*,
- h) Jan Paweł II, Adhortacja apostolska o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie *Christifideles laici*,
- i) Paweł VI, Adhortacja apostolska o kulcie NMP *Marialis cultus*,
- j) Jan Paweł II, Encyklika o Najświętszej Maryi Dziewicy *Redemptoris Mater*,
- k) Ogólne wprowadzenie do Liturgii godzin (t. I, s. 23-97),
- l) Reguła pierwotna Zakonu NMP z Góry Karmel, dana przez św. Alberta, Patriarchę Jerozolimskiego,
- m) Konstytucje Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych,
- n) Statut Warszawskiej Prowincji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych,
- o) Dzieła św. Teresy od Jezusa,
- p) Dzieła św. Jana od Krzyża,
- q) Pisma św. Teresy od Dzieciątka Jezus,
- r) Pisma św. Edyty Stein,
- s) Pisma św. Rafała Kalinowskiego,
- t) Pisma bł. Elżbiety od Trójcy Świętej,
- u) Duchowa spuścizna służebnicy Bożej Kunegundy Siwiec.

Oprócz tego, jest rzeczą niezbędną, aby każdy region poszerzył powyższą listę o dodatkowe źródła dostępne w językach miejscowych¹.

¹ Do listy źródeł zostały tutaj dodane punkty s) i u).

Załączniki

ZAŁĄCZNIK NR 1

Wypisy z Konstytucji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych na temat formacji¹

38. „Karmelici świeccy, razem z zakonnikami i mniszkami, są synami i córkami Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel i św. Teresy od Jezusa. Dlatego uczestniczą w tym samym charyzmacie, co zakonnicy, przeżywają go – każdy zgodnie ze swoim szczególnym stanem życia. Jest to jedna rodzina z tymi samymi dobrami duchowymi, z tym samym powołaniem do świętości (por. Ef 1,4; 1P 1,15) i z tą samą misją apostolską. Świeccy członkowie wnoszą do Zakonu bogactwo właściwe swej świeckości" (K 1).

39. „Członkowie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych są wiernymi w Kościele, wezwanymi do życia „w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi” poprzez „przyjaźń z Tym, o którym wiemy, że nas kocha", w służbie Kościołowi. Pod opieką Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, zgodnie z inspiracjami św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża oraz zgodnie z biblijną tradycją proroka Eliasza starają się pogłębiać swoje chrześcijańskie zobowiązanie wypływające ze chrztu” (K 3).

40. „Dziewica Maryja jest obecna w szczególnie sposób przede wszystkim jako wzór wierności w słuchaniu Pana oraz w postawie służby Jemu i innym. Maryja jest Tą, która „zachowywała i rozważała w swoim sercu życie i czyny swojego Syna", dając przykład kon-

¹ Cytaty pochodzą z pierwszego wydania *Konstytucji*, Kraków 2004.

templacji. Ona była Tą, która doradziła na weselu w Kanie, by uczynili to, co Pan im powie. Maryja jest przykładem służby apostołskiej. Również Ona była Tą, która czekała na Zesłanie Ducha Świętego, trwając z Apostołami na modlitwie i dając świadectwo modlitwy wstawiennej. Ona jest Matką Zakonu. Karmelita świecki cieszy się Jej szczególną opieką i pielęgnuje szczerą pobożność maryjną” (K 4).

41. „Prorok Eliasz reprezentuje tradycję Karmelu i jest inspiratorem życia w obecności Boga, poszukiwania Go w samotności i milczeniu z gorliwością dla Bożej chwały. Karmelita świecki przeżywa prorocki wymiar życia chrześcijańskiego i duchowości karmelitańskiej, szerząc w świecie Boże prawo miłości i prawdy, a przede wszystkim czyniąc się głosem tych, którzy nie mogą sami wyrazić tej miłości i tej prawdy” (K 5).

42. „Początki Zakonu Karmelitów Bosych związane są z osobą świętej Teresy od Jezusa. Żyła ona głęboką wiarą w miłosierdzie Boga, który umacniał ją, by wytrwała w modlitwie, pokorze, miłości braterskiej i miłości do Kościoła, oraz prowadził ją do łaski duchowego małżeństwa. Jej ewangeliczne zaparcie się siebie, gotowość do służby i wytrwałość w praktykowaniu cnót są codziennym przewodnikiem w życiu duchowym. Jej nauczanie o modlitwie i życiu duchowym stanowi podstawę formacji i życia Świeckiego Zakonu” (K 7).

43. „Św. Jan od Krzyża był współpracownikiem św. Teresy w tworzeniu Zakonu Karmelitów Bosych. Inspiruje on karmelitę świeckiego do czujności w praktykowaniu wiary, nadziei i miłości. Prowadzi go poprzez noc ciemną do zjednoczenia z Bogiem. W tym zjednoczeniu z Bogiem świecki karmelita odnajduje prawdziwą wolność dzieci Bożych” (K 8).

44. „Mając na uwadze początki Karmelu i charyzmat terezyjański, zasadnicze elementy powołania świeckich karmelitów terezyjańskich można ująć następująco:

- żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi, opierając się na naśladowaniu i opiece Najświętszej Dziewicy, której forma życia stanowi dla Karmelu wzór upodobnienia się do Chrystusa;
- poszukiwać «mistycznego zjednoczenia z Bogiem» na drodze kontemplacji i działalności apostołskiej nierozzerwalnie połączonych w służbie Kościołowi;
- nadawać szczególnego znaczenia modlitwie, która, karmiona słuchaniem Słowa Bożego i liturgią, powinna prowadzić do przyjaznego obcowania z Bogiem, nie tylko w czasie modlitwy, lecz także w życiu codziennym. Zaangażowanie w życie modlitwy wymaga karmienia się wiarą, nadzieją i przede wszystkim miłością, aby żyć w obecności i tajemnicy żywego Boga;
- przenikać modlitwę i życie apostołskim zapalem w atmosferze ludzkiej i chrześcijańskiej wspólnoty;
- przeżywać ewangeliczne zaparcie się siebie, wychodząc z perspektywy teologicznej;
- uwydatniać w zaangażowaniu ewangelizacyjnym apostołat duchowości jako szczególną współpracę Świeckiego Zakonu, wiernej swojej karmelitańsko-terezjańskiej tożsamości” (K 9).

45. „Naśladowanie Jezusa przez członków Świeckiego Zakonu wyraża się w przyrzeczeniu dążenia do ewangelicznej doskonałości w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw. Poprzez to przyrzeczenie ulega wzmocnieniu zobowiązanie do służby planowi Bożemu w świecie otrzymane na chrzcie świętym. Przyrzeczenie to jest dążeniem do osobistej świętości, co z konieczności pociąga za sobą zobowiązanie się do służenia Kościołowi w wierności charyzmatowi karmelitańsko-terezjańskiemu. Jest ono składane wobec członków wspólnoty, reprezentujących cały Kościół, oraz w obecności delegata przełożonego Zakonu” (K 11).

46. „Przez przyrzeczenie złożone wspólnocie w obecności przełożonego Zakonu lub jego delegata osoba staje się członkiem Świeckiego Zakonu. Przez to zobowiązanie się dąży do zdobycia formacji

koniecznej do poznania motywów, treści i celu ewangelicznego stylu życia, jakie podejmuje. Przyrzeczenie ożywia zobowiązanie chrzcielne i wzbogaca w powołanych do małżeństwa życie małżonków i rodziców. Przyrzeczenie jest odnawiane raz w roku w okresie wielkanocnym” (K 12).

47. Powołaniem Karmelu Terecjańskiego jest zobowiązanie, aby «żyć w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi, rozmyślając we dnie i w nocy Zakon Pański i czuwając na modlitwach. Wierna tej zasadzie Reguły, św. Teresa umieściła modlitwę jako fundament i podstawowe zadanie swojej rodziny zakonnej. Dlatego świecki karmelita jest wezwany do starania się, by modlitwa przenikała całe jego życie, aby mógł chodzić w obecności żyjącego Boga (por. 1Krl 18,14), poprzez ciągłe ćwiczenie się w wierze, nadziei i miłości w taki sposób, aby całe jego życie było modlitwą, poszukiwaniem jedności z Bogiem. Celem jest osiągnięcie integracji doświadczenia Boga z doświadczeniem życia: być kontemplatykami na modlitwie i w wypełnianiu swojej misji” (K 17).

48. „Wierni świeccy jako członkowie Kościoła posiadają powołanie i misję głoszenia Ewangelii: Do tej misji upoważniają ich i zobowiązują sakramenty chrześcijańskiej inicjacji i dary Ducha Świętego”. Duchowość Karmelu budzi w świeckim karmelicie pragnienie większego zaangażowania apostolskiego, w uświadamianiu sobie wszystkiego, co zawiera w sobie jego powołanie do Zakonu. Mając świadomość, że świat potrzebuje świadczenia o obecności Boga, odpowiada na zaproszenie Kościoła, skierowane do wszystkich stowarzyszeń wiernych naśladowców Chrystusa, do zaangażowania się w społeczności ludzkiej przez aktywne uczestnictwo w apostolskim celu swej misji w ramach własnego charyzmatu. Owocem uczestnictwa w ewangelizacji jest dla świeckiego karmelity dzielenie się odnowionym umiłowaniem modlitwy, kontemplacji oraz życia liturgicznego i sakramentalnego” (K 25).

49. „Powołanie Świeckiego Zakonu jest prawdziwie eklezjalne. Modlitwa i apostolat, gdy są prawdziwe, są nierozłączne. Spostrzeżenie

św. Teresy, że zamiarem modlitwy jest «zrodzenie dobrych czynów», przypomina Świeckiemu Zakonowi, że otrzymane łaski powinny oddziaływać na tych, którzy je otrzymują. Apostolska aktywność, zarówno indywidualna jak i wspólnotowa, a nade wszystko jako członków Kościoła, jest owocem modlitwy. Tam, gdzie jest to możliwe, i we współpracy z przełożonymi zakonnymi oraz z odpowiednimi pozwoleniami osób odpowiedzialnych, wspólnoty Świeckiego Zakonu uczestniczą w apostołacie Zakonu” (K 26).

50. „Świecki karmelita jest powołany, by żyć i świadczyć o charyzmacie Karmelu Terezjańskiego w Kościele partykularnym, stanowiącym część Ludu Bożego, w którym obecny jest i działa Kościół Chrystusowy. Każdy niech usiłuje być żywym świadkiem obecności Boga i weźmie na siebie odpowiedzialność za potrzebę pomagania Kościołowi w całokształcie duszpasterstwa w jego misji ewangelizacyjnej pod przewodnictwem biskupa. Dlatego każdy podejmuje apostołstwo, czy to współpracując z innymi we wspólnocie, czy też indywidualnie” (nr 27).

51. „Do swojego apostolskiego zaangażowania wniesie bogactwo swojej duchowości w różnych zakresach ewangelizacji: misjach, parafiach, domach modlitwy, instytutach duchowości, grupach modlitwy, apostołacie duchowości. Ze swoim szczególnym wkładem jako świeccy karmelici mogą oni dawać Karmelowi Terezjańskiemu «nowy dynamizm duchowy i apostolski», z twórczą wiernością swojej misji w Kościele. Różne rodzaje działalności apostolskiej Świeckiego Zakonu będą dokładnie określone i ocenione w statutach partykularnych poszczególnych środowisk geograficznych” (K 28).

52. „Głównym celem procesu formacji w Świeckim Zakonie jest przygotowanie osoby do życia charyzmatem i duchowością Karmelu w naśladowaniu Chrystusa, w służbie powołaniu” (K 32).

53. „Szczerze zainteresowani nauczaniem Kościoła i duchowością naszych karmelitańskich Świętych, świeccy karmelici pragną być mężczyznami i kobietami dojrzałymi w swoim życiu, praktykowaniu wiary,

nadziei i miłości oraz czci dla Maryi Dziewicy. Zobowiązują się oni do pogłębiania swojego życia chrześcijańskiego, eklezjalnego i karmelitańskiego. Formacja chrześcijańska jest trwałym fundamentem formacji karmelitańskiej i duchowej. Konieczne podstawy teologiczne świeccy karmelici czerpią z Katechizmu Kościoła Katolickiego i dokumentów Kościoła” (K 33).

54. „Formacja terecjańsko-sanjuanistyczna, zarówno początkowa, jak i ciągła, pomaga rozwijać u świeckiego karmelity dojrzałość ludzką, chrześcijańską i duchową dla służby Kościołowi. W formacji ludzkiej jest rozwijana zdolność do dialogu międzysobowego, wzajemny szacunek, tolerancja, zdolność uznawania i poprawiania swoich błędów oraz zwracania uwagi innym z łagodnością i spokojem, a także zdolność do wytrwania w powziętych zobowiązaniach” (K 34).

55. „Karmelitańska tożsamość jest utwierdzana poprzez formację z zakresu Pisma Świętego i *lectio divina*, dowartościowania liturgii Kościoła, w szczególności Eucharystii i Liturgii godzin, oraz poprzez formację z zakresu duchowości Karmelu, jego historii, dzieł Świętych Zakonu, a także modlitwy i medytacji. Formacja do apostołatu opiera się na teologii Kościoła dotyczącej odpowiedzialności laikatu, a zrozumienie roli świeckich w apostołacie Zakonu pomaga uświadomić sobie, jakie jest miejsce Świeckiego Zakonu w Kościele i Karmelu oraz umożliwia praktyczne dzielenie się łaskami otrzymanymi przez powołanie do niego” (K 35).

56. „Stopniowe wprowadzanie w życie Świeckiego Zakonu kształtuje się w następujący sposób:

a) wystarczający okres kontaktu ze wspólnotą trwa przynajmniej 6 miesięcy. Celem tego okresu jest umożliwienie kandydatowi zapoznania się ze wspólnotą, jej sposobem życia i służbą Kościołowi właściwą dla Świeckiego Karmelu Terecjańskiego oraz umożliwienie wspólnocie właściwego rozeznania. Inne wymagania dotyczące tego okresu określają statuty prowincjalne.

b) po upływie wstępnego okresu kontaktu rada wspólnoty może dopuścić kandydata do bardziej ścisłego okresu formacji, który trwa zwykle dwa lata i przygotowuje do pierwszych przyrzeczeń. Na początku tego okresu formacji kandydatowi nakłada się szkaplerz. Jest to zewnętrzny znak przynależności do Zakonu i tego, że Maryja jest zarówno Matką jak i wzorem na jego drodze.

c) pod koniec tego okresu, po aprobachji przez radę wspólnoty, zaprasza się kandydata do złożenia pierwszych przyrzeczeń życia w duchu rad ewangelicznych i błogosławieństw przez okres trzech lat.

d) w ostatnich trzech latach formacji początkowej odbywa się bardziej pogłębione studium Pisma Świętego, dokumentów Kościoła, Świętych Zakonu, modlitwy i formacja przygotowująca do uczestniczenia w apostołacie Zakonu. W końcu tego trzyletniego okresu rada może dopuścić kandydata do złożenia przyrzeczeń definitywnych, że będzie żył w duchu rad ewangelicznych i błogosławieństw przez całe życie” (K 36).

57. „Świecki Zakon Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel i świętej Teresy od Jezusa jest stowarzyszeniem wiernych i stanowi integralną część Zakonu Karmelitów Bosych. Jego charakter jest zasadniczo świecki, ale może również uwzględniać uczestnictwo duchownych diecezjalnych” (K 37).

58. „Rada, złożona z przewodniczącego, trzech radnych i odpowiedzialnego za formację, stanowi bezpośrednią władzę wspólnoty. Podstawowym obowiązkiem rady jest formacja oraz kształtowanie chrześcijańskiej i karmelitańskiej dojrzałości członków wspólnoty” (K 46).

ZAŁĄCZNIK NR 2

Kryteria służące do rozeznania powołania

59. Rozeznąć powołanie to, innymi słowy, upewnić się co do woli Bożej wobec danej osoby; stwierdzić, że „Bóg ją prowadzi”. W tym rozeznawaniu należy kierować się następującymi zasadami:

- Bóg nie ukrywa się przed nami, raczej nam się objawia;
- Bóg respektuje dar wolnej woli, którą zostaliśmy obdarzeni;
- życie ludzkie wiąże się z odpowiedzialnością, to jest z wolnością odpowiedzi.

60. W procesie rozeznania biorą czynny udział trzy podmioty: Bóg, kandydat i zespół osób odpowiedzialnych za formację.

61. Ważną rolę w procesie formacji odgrywa także rada wspólnoty. Toteż obowiązek rozeznania powołania spoczywa na kandydacie, odpowiedzialnym za formację i radzie wspólnoty. Rozeznanie nie ogranicza się do jednej określonej chwili i nie dokonuje się raz na zawsze. Szczególnym czasem rozeznania są przejścia pomiędzy kolejnymi etapami formacji.

62. Do trafnego rozeznania konieczna jest znajomość kandydata przez osoby zaangażowane w formację. Jesteśmy przekonani, że Bóg, obdarzając kogoś powołaniem, uzdalnia go zarazem do odpowiedzi na nie całym swoim życiem.

63. Boże powołanie jest zawsze tajemniczą łaską, której nie można sprowadzić do zwykłego wykazu zalet. Tym niemniej istnieją pewne przymioty świadczące, że dana osoba spełnia w gruncie rzeczy wymogi powołania do Świeckiego Zakonu. Oto niektóre spośród nich:

64. W płaszczyźnie osobowej:

- osobowość zrównoważona,

- zdrowy rozsądek,
- dojrzałość emocjonalna,
- zdolność do zaufania i otwartość,
- gotowość do współpracy,
- poczucie realizmu, tolerancja i elastyczność,
- pewna znajomość samego siebie,
- wierność zasadom.

65. W płaszczyźnie życia chrześcijańskiego:

- chęć współpracy z Bogiem w duchu wiary,
- oddanie modlitwie,
- umiłowanie Pisma Świętego,
- przywiązanie do Kościoła i zaangażowanie w lokalnej wspólnocie parafialnej,
- miłość współczująca i czynna.

66. W płaszczyźnie charyzmatu terecjańskiego:

- zamiłowanie do modlitwy,
- pragnienie utrwalenia osobistej i przyjacielskiej więzi z Bogiem,
- posiadanie ducha kontemplacji i działania,
- miłość do Kościoła,
- pragnienie głębszego zapoznania się z duchowością karmelitańską.

67. Niektóre znaki przeciwne powołaniu:

- przejawy braku równowagi psychicznej,
- sytuacja rodzinna, która uniemożliwia podjęcie życia według Konstytucji,
- niezdolność do osobistej integracji z życiem wspólnoty,
- obecność męczących emocji takich jak: złość, niepokój, lęk, przygnębienie lub poczucie winy,

- fałszywe wyobrażenia o Karmelu, utrudniające przyswajanie wiedzy i rozwój osobowy,
- fundamentalistyczne lub apokaliptyczne pojmowanie Kościoła,
- członkostwo w organizacjach o odmiennej duchowości,
- członkostwo w grupach bazujących na objawieniach prywatnych.

68. Oczekiwanie, że każdy kandydat będzie posiadał wszystkie wyżej wymienione przymioty przed wstąpieniem do Świeckiego Zakonu lub na którymkolwiek etapie formacji, świadczyłoby o braku poczucia realizmu. Jednak powinien on posiadać predyspozycje do takich postaw i stopniowo w nich dojrzewać. Takie dojrzewanie w przeżywaniu charyzmatu terecjańskiego jest najlepszą oznaką powołania.

69. Świecki karmelita jest praktykującym członkiem Kościoła Katolickiego, który pozostając pod opieką Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel i inspirując się nauką św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża, oddaje się Zakonowi i zobowiązuje się do poszukiwania Oblicza Boga żywego poprzez modlitwę i służbę dla dobra Kościoła i świata.

Praktykujący katolik

70. Kandydaci mogą zostać dopuszczeni do Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych pod warunkiem, że:

- są praktykującymi katolikami,
- uznają autorytet Papieża i Nauczycielskiego Urzędu Kościoła.

71. Słowo „praktykujący” charakteryzuje osobę, która może zostać członkiem Świeckiego Zakonu. Zasadniczym kryterium praktykowania wiary katolickiej jest możliwość pełnego i świadomego uczestnictwa w Eucharystii, która jest szczytem życia i tożsamości katolickiej. Jeśli zatem dana osoba ma możliwość godnego przystępowania do Komunii świętej, może również zostać przyjęta do Świeckiego Karmelu.

72. Świecki Zakon Karmelitów Bosych jest instytucją Kościoła Rzymsko-Katolickiego, podlegającą jego prawom. Nasze prawodawstwo zatwierdza Stolica Apostolska. Z tej racji osoby nienależące do Kościoła Katolickiego nie mogą zostać członkami Świeckiego Zakonu. Ludzie należący do innych wyznań lub wspólnot chrześcijańskich – a zainteresowani duchowością karmelitańską – mogą być oczywiście zaproszeni do udziału w życiu wspólnoty w określony przez nią sposób, ale nie mogą do niej wstąpić.

Pod opieką Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel

73. Świeccy karmelici:

- dostrzegają w Maryi wzór swego życia w Karmelu;
- wspierają Kościół, darząc dojrzałą miłością Maryję i praktykując nabożeństwo do Niej w sposób jak najdoskonalszy;
- noszą szkaplerz Maryi jako zewnętrzny znak Jej macierzyńskiej opieki i poświęcenia się Jej służbie oraz impuls do życia teologiczną cnotą nadziei;
- oddają codziennie cześć Maryi poprzez jakiś akt pobożności maryjnej i upamiętniają Jej tajemnice, zwłaszcza w liturgii.

74. Istotną cechą powołania świeckiego karmelity jest zdolność do medytacji. Jej wzorem jest dla członków Świeckiego Zakonu Maryja. Ona pociąga i inspiruje karmelitę do kontemplatywnego rozumienia życia Mistycznego Ciała swego Syna, to jest Kościoła. W ramach programu formacyjnego, który kandydaci podejmują w Karmelu, ten aspekt winien być szczególnie uwzględniony i pogłębiany.

75. Szczególnym znamieniem Najświętszej Maryi Dziewicy, który winien znaleźć swe odzwierciedlenie we wszystkich powołanych do Karmelu, jest skłonność do „rozważania w swoim sercu”. Św. Łukasz Ewangelista użył tego zwrotu dwukrotnie (Łk 2,19.51), celem ukazania postawy Maryi wobec Jej Syna. Oprócz tego można praktykować inne formy kultu maryjnego, takie jak nabożeństwo szkaplerzne czy różaniec. Są one jednak wtórne w stosunku do medytacji, znamionu-

jącej postawę Maryi. Maryja pozostaje wzorem naszej modlitwy i medytacji. Pragnienie nauczania się medytacji czy też skłonność do medytacji jest cechą charakterystyczną o zasadniczym znaczeniu dla członków Świeckiego Karmelu. Być może jest ono najbardziej istotne.

Inspiracja nauką św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża

76. Świeccy karmelici:

- zgłębiają pisma świętych karmelitańskich, zwłaszcza naszych założycieli: św. Teresy od Jezusa i Jana od Krzyża; w ten sposób przepajają się duchem Karmelu;
- żywią synowskie nabożeństwo do świętych karmelitańskich i oddają im cześć w dniu ich wspomnień;
- znajdują pokarm i czerpią natchnienie z Pisma Świętego, Reguły św. Alberta i nauczania naszych świętych. Służą im one nie tylko w procesie kształtowania życia wewnętrznego, lecz także jako pomoc w wypełnianiu obowiązków swego stanu.

77. Św. Teresa od Jezusa – którą zgodnie z tradycją czcimy jako naszą Świętą Matkę – ma dla nas szczególne znaczenie. Wynika to z charyzmatu, którym została obdarzona. Św. Jan od Krzyża był pierwszym współpracownikiem naszej Świętej Matki w dziele duchowej i prawnej odnowy Karmelu w nowym wymiarze charyzmatycznym. Z tego względu nazywamy go naszym Świętym Ojcem. Zapoznanie się z historią ich życia, osobowością i – co najważniejsze – doktryną utwierdza nas w tożsamości karmelitańskiej.

78. Pisma św. Teresy od Jezusa są wyrazem charyzmatu Karmelitów Bosych. Nasza duchowość posiada bardzo głębokie podstawy intelektualne i wiąże się z doktryną. Osoba, która pragnie zostać członkiem Zakonu Karmelitów Bosych, winna przejawiać chęć czerpania wiedzy od nauczycieli Karmelu. Zakon Karmelitański posiada trzech doktorów Kościoła powszechnego: św. Teresę od Jezusa, św. Jana od Krzyża i św. Teresę od Dzieciątka Jezus.

79. Formacja świeckiego karmelity zawiera w sobie wymiar intelektualny. Istnieją także doktrynalne podstawy duchowości i tożsamości dla osób powołanych do Zakonu. Świeccy karmelici – podobnie jak zakonnicy i mniszki – powinni posiadać gruntowną formację intelektualną i doktrynalną, skoro, jako członkowie Zakonu, mają dawać świadectwo i prezentować duchowość dojrzałą i głęboką.

80. Ta baza intelektualna stanowi zaczątek postawy otwartej na uczenie się. Z kolei taka postawa prowadzi do głębszego zainteresowania Pismem Świętym, nauczaniem Kościoła i jego dokumentami. Albowiem filarem życia duchowego jest zwyczaj czytania duchownego, tradycja *lectio divina* i czas na nie przeznaczony.

Oddanie się Zakonowi i podjęcie zobowiązań (K 11 i 12)

81. Karmelici świeccy przypisują duże znaczenie regularnym spotkaniom wspólnotowym i przyznają im pierwszeństwo w swoim życiu. Tworzą one przestrzeń do wspólnej modlitwy, dalszej formacji duchowej, wzrastania w miłości braterskiej i zajęcia się sprawami wspólnotowymi. Członkowie wspólnot uczestnicząc wiernie w spotkaniach, przyczyniają się do własnego dobra duchowego i wzajemnego umocnienia.

82. Jedną z istotnych cech powołania świeckiego karmelity jest autentyczne oddanie się Zakonowi i Kościołowi. Czwarty element definicji charakteryzuje osobę, która *oddaje się Zakonowi i podejmuje wobec niego konkretne zobowiązanie*. Istnieje wielu oddanych katolików, którzy czczą Maryję lub są wręcz ekspertami od św. Teresy od Jezusa, św. Jana od Krzyża czy innych naszych świętych, ale nie zostali powołani do Świeckiego Zakonu. Osoby te mogą być kontemplatykami, a nawet pustelnikami, którzy spędzają codziennie godziny na studium i modlitwie, jednak nie mają powołania do Karmelu.

83. Jaka zatem cecha wyróżnia osoby powołane do Świeckiego Karmelu? Nie jest nią ani duchowość, ani wiedza, ani cześć oddawana Maryi. Świecki karmelita został, krótko mówiąc, pobudzony do oddania

się Zakonowi, to jest do poświęcenia się i zaangażowania w służbie Kościoła poprzez współdziałanie w realizacji celu Zakonu. To zobowiązanie podjęte w formie przyrzeczeń jest nie tylko wydarzeniem eklezjalnym i zakonnym, lecz także wydarzeniem w życiu samej osoby składającej przyrzeczenia.

84. Oddanie się bowiem Zakonowi – o czym nie można nigdy zapominać – nadaje życiu osoby specyficzne cechy karmelitańskie, jako że obejmuje równocześnie jej sytuację rodzinną, zawodową i inne pełnione przez nią obowiązki.

85. Ważnym przejawem tego oddania się jest poświęcenie się wspólnocie. Od osoby – która pragnie stać się członkiem Świeckiego Karmelu – wymaga się, aby umiała tworzyć wspólnotę, stanowić część grupy, zmierzającej do osiągnięcia wspólnego celu, okazywać zainteresowanie innym członkom wspólnoty, udzielać potrzebującym pomocy na drodze życia modlitwy i przyjmować ją od innych. Wymogi te odnoszą się także do osób, które z różnych powodów nie mogą uczestniczyć czynnie w życiu wspólnoty. Wszyscy powinni rozwijać w sobie wspomniane umiejętności społeczne w ramach formacji wspólnotowej.

Poszukiwanie Oblicza Bożego poprzez modlitwę i służbę

86. Przynależność do rodziny Karmelu jest chlubą członków Świeckiego Zakonu. Jednak przywilej uczestniczenia w duchowym dziedzictwie i łaskach wiąże się dla nas – jako członków Mistycznego Ciała Chrystusa – z obowiązkiem dawania przykładu i modlitwy za innych. Świecki karmelita poszukuje zażyłej więzi z Chrystusem w świecie, żyjąc złożonymi przyrzeczeniami, zgodnie z Konstytucjami Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych.

87. Cenną pomoc w procesie formacji stanowią comiesięczne spotkania wspólnotowe. Zgłębianie Pisma Świętego i *lectio divina* pomagają nam dzielić się z innymi bogactwem Słowa Bożego. Podobnie studium nauczania Kościoła i duchowości karmelitańskiej pomagają

nam pogłębić relacje z Bogiem i pomnażają zdolność dawania świadectwa o Królestwie.

88. Słowa – „szukać Oblicza Bożego” – wyrażają treść składanych przyrzeczeń. „Szukać Oblicza Bożego” to innymi słowy „modlić się”, „rozważać”, „pielęgnować życie duchowe”. Jednak naturę kontemplacji można najlepiej wyrazić takim oto sformułowaniem: Jest to pełna zadumy refleksja nad Słowem i działaniem Bożym, po to, żeby Go poznać, umiłować i Jemu służyć. Kontemplacyjny charakter życia karmelitańskiego skupia się na samym Bogu. Zdajemy sobie przy tym sprawę, że kontemplacja jest zawsze darem Bożym, a nie tylko rezultatem własnych wysiłków. Ten dar jest zobowiązaniem do osobistej świętości. Świeccy karmelici pragną widzieć Boga, pragną poznać Boga i uświadamiają sobie, że modlitwa i medytacja są teraz dla nich coraz ważniejsze. Przyrzeczenia stanowią zobowiązanie do nowego stylu życia, w którym „posłuszeństwo Jezusowi Chrystusowi” nadaje charakterystyczną cechę osobie i jej życiu.

89. Poszukiwanie Oblicza Bożego wymaga określonej dyscypliny w klasycznym znaczeniu słowa, które nawiązuje do wyrzeczeń ucznia [łac. *discipulus*] zgłębiającego jakąś dyscyplinę wiedzy. Zdajemy sobie sprawę, że my zawsze jesteśmy uczniami, a nigdy mistrzami. Posiadamy zmysł odczuwania podziwu i zaskoczenia wobec Bożego działania w świecie. Jednak Bóg pozostaje na zawsze tajemnicą. Dążenie do świętości jest gorącym pragnieniem serca i umysłu powołanych do Świeckiego Zakonu. Jest to zobowiązanie, które świeccy karmelici winni chętnie wcielać w życie. Mając zamiłowanie do modlitwy, odkrywają w niej swój styl życia i własną tożsamość. Dzięki tej modlitwie, dążeniu do świętości i spotkaniu z Bogiem stają się bardziej oddanymi członkami Kościoła. W swoim życiu skupiają się coraz bardziej na tajemnicy Kościoła. Wraz z rozwojem życia modlitwy, przynoszą owoce w życiu osobistym (w postaci wzrostu cnót) i eklezjalnym (poprzez apostołskie zaangażowanie).

Życie dla Kościoła i ludzkiej społeczności (K 25-28)

90. Świeccy karmelici:

- pielęgnują swe powołanie i zawsze składają dzięki za dar, otrzymany z Bożej Opatrzności, dla własnego zbawienia i dobra Kościoła;
- organizują swój dzień w taki sposób, aby poświęcić co najmniej pół godziny na cichą modlitwę, tak aby częsta osobista „rozmowa z Tym, o którym wiemy, że nas kocha” stała się podstawą całego ich życia i służby Kościołowi.

91. Modlitwa kontemplacyjna znajduje się – według świętej Teresy – w samym sercu Kościoła i jest ze swej istoty apostołska. Świeccy karmelici usiłują żyć Ewangelią w duchu profetycznej nadziei w sercu Kościoła i ludzkiej społeczności.

92. Świeccy karmelici:

- przychodzą z pomocą swoim proboszczom, a także zależnie od własnych możliwości i zdolności angażują się w życie parafii, szczególnie w dziedzinach związanych z modlitwą;
- gdy zaistnieje potrzeba, podejmują działalność i wspierają się nawzajem w grupach apostołatu, który pozostaje w zgodzie z naszym charyzmatem;
- ci, którzy nie są w stanie brać czynnego udziału w działalności apostołskiej, wspierają pozostałych członków swoją modlitwą.

93. Celem formacji początkowej i ciągłej w Świeckim Zakonie Karmelitów Bosych jest pomoc członkom w osiągnięciu dojrzałości zarówno ludzkiej, jak i chrześcijańskiej w życiu apostołskim, zgodnie z duchem i charyzmatem Karmelu, pod przewodnictwem Ducha Świętego.

Program formacji

Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

Prowincji Warszawskiej

Prot. N. 178/2013 DF

DEFINITORTOM GENERALE O.C.D.

In sessione diei 25 Novembris 2013

APPROBAVIT

Rationem Institutionis Propriam

Ordinis Carmelitarum

Discalceatorum Saecularis

presentatam a Provincia Varsaviae.

p. Saverio Cannistrà
Saverio Cannistrà OCD
Praepositus generalis

p. Alzimir F. Debastiani ocd.
Fr. Alzinir F. Debastiani OCD
Delegatus Generalis

Przedmowa Przełożonego Prowincjalnego Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych

Droży Bracia i Siostry!
Członkowie OCDS Prowincji Warszawskiej!

Z radością przedstawiam Wam polskie tłumaczenie *Ratio Institutionis Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych* oraz *Program formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej*. Opracowane przez Sekretariat Generalny ds. Świeckiego Zakonu *Ratio Institutionis* zawiera zasady przewodnie procesu formacji w całym Świeckim Zakonie. Natomiast Program formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej, korzystając z tych zasad, określa szczegółowo problematykę formacyjną na poszczególne lata. Jest on owocem wieloletniego doświadczenia oraz pracy formatorów i członków Świeckiego Zakonu teży Prowincji. Dokumenty te, zatwierdzone przez Definitorium Generalne naszego Zakonu 25 listopada 2013 roku, są ważnym dopełnieniem Prawa własnego Świeckiego Zakonu w dziedzinie formacji oraz stanowią niezastąpione narzędzie dla formatorów i rad wspólnot w wypełnianiu ich podstawowego zadania jakim jest formacja oraz kształcenie chrześcijańskiej i karmelitańskiej dojrzałości członków wspólnoty (Konstytucje OCDS, 46).

Pragnę w tym miejscu serdecznie podziękować tym wszystkim, którzy mieli swój udział w przygotowaniu tych dokumentów. Dziękuję o. Łukaszowi Kasperkowi OCD, Delegatowi Prowincjała Prowincji Krakowskiej ds. Świeckiego Zakonu oraz Panu Andrzejowi Słaboniowi OCDS ze wspólnoty w Katowicach – Śródmieściu za dokonanie tłumaczenia na język polski tekstu *Ratio Institutionis*. Dziękuję o. Stanisławowi Plewie OCD, Delegatowi Prowincjała Prowincji Warszawskiej

ds. Świeckiego Zakonu, oraz Paniom Małgorzacie Wyszyńskiej OCDS i Teresie Król OCDS ze wspólnoty w Sopocie, za opracowanie i redakcję Programu formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej.

Życzę wszystkim członkom Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej, aby korzystanie z tych dokumentów przyczyniło się do ukształtowania w Was dojrzałej osobowości, przeżywającej z radością swoje chrześcijańskie i karmelitańskie powołanie w dzisiejszym świecie.

Warszawa, 2 lutego, 2014 r.

o. Roman Jan Hernoga OCD
Prowincjał

Program formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej

Wprowadzenie

Niech więc rozważą ci przewodnicy dusz i mają w pamięci, że głównym działającym, prowadzącym i pobudzającym dusze w tej pracy nie są oni, lecz Duch Święty, który nigdy o te dusze troszczyć się nie przestaje... (Pm 3,46)

Bóg Ojciec, objawiający się przez nieustanny dar Chrystusa i Ducha Świętego, jest pierwszym i najdoskonalszym Wychowawcą tych, którzy się Mu poświęcają... (VC 66)

Członkowie Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych są wiernymi w Kościele, wezwanymi do życia w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi poprzez „przyjaźń z Tym, o którym wiemy, że nas kocha”, w służbie Kościołowi. Pod opieką Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, zgodnie z inspiracjami św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża oraz zgodnie z biblijną tradycją proroka Eliasza starają się pogłębiać swoje chrześcijańskie zobowiązanie wypływające ze chrztu. (K 3)

Zasadnicze elementy powołania Świeckich Karmelitów Terezańskich

Życie w posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi

- z czystym sercem i dobrym sumieniem
- opierając się na naśladowaniu i opiece Najświętszej Dziewicy (por. *Reguła*, akp. 2; K 9a).

Umiłowanie modlitwy

- karmionej słuchaniem Słowa Bożego i liturgią
- prowadzącej do przyjaznego obcowania z Bogiem
- owocującej wzrostem wiary, nadziei i miłości
- połączonej z apostołskim zapalem
- wiodącej do ewangelicznego zaparcia się siebie (por. K 9).

(Pełne wyszczególnienie kryteriów służących do rozeznania powołania – patrz *załącznik nr 2 do Zasady formacji Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych*, s. 150-158).

Formacja w szkole Karmelu

Formacja jest procesem stopniowym. Pod koniec każdego okresu formacji, po aprobacie przez radę wspólnoty, kandydat może być dopuszczony do następnego etapu (por. K 36).

Okres wstępny

Cele ogólne:

- umożliwienie kandydatowi zapoznania się ze wspólnotą, sposobem życia i służby Kościołowi właściwymi dla Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych

- umożliwienie wspólnocie właściwego rozeznania co do powołania kandydata (por. K 36a)

Cele szczegółowe:

- poszerzenie wiedzy katechizmowej kandydata na temat Bożego Objawienia
- pogłębienie wiedzy o Kościele, jego strukturze, hierarchii i roli świeckich
- nabycie wprawy w odmawianiu Liturgii godzin – indywidualnie i ze wspólnotą
- zaznajomienie się z historią Zakonu
- rozumienie charyzmatu i duchowości Zakonu Karmelitów Bosych, a szczególnie: Świeckiego Zakonu Karmelitańskiego, jego tożsamości, sposobu życia jego członków oraz roli w misji Kościoła
- głębokie pragnienie życia modlitwy (modlitwa liturgiczna, wspólnotowa i osobista)

Wymagania:

- zaangażowany udział w comiesięcznych spotkaniach wspólnoty
- aktywne uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach formacyjnych i realizowanie programu formacyjnego
- codzienna modlitwa Liturgii godzin: Jutrznia, Nieszpory i jeśli to możliwe, Kompleta
- usytuowanie Eucharystii w centrum życia duchowego

Tematy formacyjne:

1. Bóg wychodzi na spotkanie człowieka – Boży plan zbawienia (por. KKK 51-64)
2. Chrystus Jezus – „Pośrednik i Pełnia całego Objawienia” (KKK 65-67)
3. Kościół w planie Bożym (por. KKK 74-95)

4. Liturgia godzin (rok liturgiczny, brewiarz)
5. Historia Zakonu (prorok Elias, początki Zakonu Karmelitańskiego, Reforma terezańska, Rodzina Karmelu Terezańskiego)
6. Charyzmat Karmelu (życie w obecności Bożej, duch modlitwy, naśladowanie Najświętszej Maryi Panny, szkaplerz karmelitański jako znak przymierza Maryją, św. Józef – Opiekun Zakonu)
7. Powołanie (powołanie życiowe; powołanie do Świeckiego Karmelu; powołanie do wspólnoty; rozpoznawanie powołania)
8. Reguła pierwotna Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel, Konstytucje Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych i Statut OCDS Prowincji Warszawskiej

Bibliografia:

- Arborelius Anders OCD, *Medytacje o wierze*, Flos Carmeli, Poznań 2012
- Augustyn Józef SJ, *O życiu duchowym i modlitwie*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2003
- Ballestrero Anastasio OCD, *Charyzmat świeckiego zakonu*, Flos Carmeli, Poznań 2002
- Ballestrero Anastasio OCD, *Życ w całkowitym oddaniu się Jezusowi Chrystusowi. Rekolekcje z Regułą karmelitańską*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Benedykt XVI/ Joseph Ratzinger, *Wprowadzenie w chrześcijaństwo*, Znak, Kraków 2012
- *Charyzmat Karmelu w życiu osób świeckich*, t. 1-2, Stanisław Plewa OCD (red.), Flos Carmeli, Poznań 2008
- *Cztery wieki Karmelitów Bosych w Polsce 1605-2005*, Andrzej Ruszała OCD (red.), Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2005
- Gasnier Michel OP, *Józef milczący*, Flos Carmeli, Poznań 2013

- *Katechizm Kościoła katolickiego*, wyd. II. popr., Pallottinum, Poznań 2012
- *Liturgia godzin. Codzienna modlitwa Ludu Bożego*, t. 1-4, Pallottinum, Poznań 1986-2006
- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2009
- Prażkiewicz Szczepan OCD, *Wzięli Maryję do siebie. Duchowość maryjna Świętych Karmelu*, Flos Carmeli, Poznań 2011
- *Prawo własne Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej* (Reguła pierwotna i Konstytucje OCDS), w: *Modlitewnik. Prawo własne*, Flos Carmeli, Poznań 2007
- Ruszała Andrzej OCD, *W dobrych zawodach. Rozeznanie i walka duchowa w życiu chrześcijańskim*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1999
- Statut Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej, Flos Carmeli, Warszawa-Poznań 2011
- Wider Dominik OCD, *Ideał Karmelu w jego podstawowych wymiarach*, Kuria Krakowskiej Prowincji Karmelitów Bosych, Kraków 2002
- Wider Dominik OCD, *Myślę o Karmelu*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2003
- Wider Dominik OCD, *Prawie wszystko o Karmelu*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1980
- Wider Dominik OCD, *Już idę Ojcie. Rozważania o Bogu Ojcu oparte na życiu i słowach Jezusa Chrystusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2009
- Zawada Marian OCD, *Spadkobiercy ognistych rydwanów*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1998
- Zawada Marian OCD, *Tren królewskiej szaty. Teologiczne aspekty szkaplerza karmelitańskiego*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2000

- Zieliński Jerzy OCD, *Maryja w życiu Karmelu*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2001
- Zieliński Jerzy OCD, *Pomyłki w życiu duchowym*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2010
- Zieliński Jerzy OCD, *Prawa duchowego wzrastania. Dla serc szukających dojrzałości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Zieliński Jerzy OCD, *U źródeł duchowości karmelitańskiej*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2013
- Zieliński Jerzy OCD, *W znaku szkaplerza*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2000

Okres do pierwszych przyrzeczeń

Rok I

Cel ogólny:

- zdobycie formacji koniecznej do poznania motywów, treści i celu ewangelicznego stylu życia, jaki podejmuje osoba pragnąca złożyć przyrzeczenia (por. K 12)

Cele szczegółowe:

- doświadczanie narastającego pragnienia wierności życiu modlitwy według nauczania i przykładu Świętej Matki Teresy
- zgłębienie prawdy, że Karmel kontempluje Maryję jako Matkę, Siostrę i wzór pełnego poświęcenia się Królestwu Bożemu
- pełniejsze rozumienie roli sakramentów inicjacji chrześcijańskiej i sakramentów uzdrowienia w rozwoju życia wiary (por. KKK 1210)
- uświadomienie sobie, że nawrócenie *domaga się przekonania o grzechu* (por. KKK 1848)

Wymagania:

- zaangażowany udział w comiesięcznych spotkaniach wspólnoty
- aktywne uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach formacyjnych i realizowanie programu formacyjnego
- codzienna modlitwa Liturgii godzin: Jutrznia, Nieszpory i – jeśli to możliwe – Kompleta
- codzienne praktykowanie modlitwy myślniej – przynajmniej przez pół godziny
- regularne korzystanie z Pisma Świętego jako pomocy w modlitwie
- wzrastanie w miłości do Najświętszej Eucharystii
- wstępna praktyka wyrzeczenia

- udział w rekolekcjach lub warsztatach formacyjnych

Tematy formacyjne:

1. Życie św. Teresy od Jezusa i jej dzieło (*Księga mojego życia*)
2. Naśladowanie Jezusa Chrystusa w Świeckim Karmelu Terezańskim
3. Modlitwa początkujących (modlitwa ustna, modlitwa myślna, czytanie duchowe, rozmyślanie)
4. *Lectio divina* – teoria i praktyka rozważania Pisma Świętego
5. Modlitwa terezańska (1) – struktura podstawowa. Warunki modlitwy
6. Najświętsza Maryja Panna; pobożność maryjna w świetle tajemnicy Chrystusa i Kościoła (K 31)
7. Chrześcijaństwo jako dar i zobowiązanie. Tajemnica łaski
8. Sakramenty inicjacji chrześcijańskiej: chrzest, bierzmowanie, Eucharystia. Konsekracja chrzcielna
9. Grzech (następstwa grzechu pierwotnego, istota i skutki grzechów osobistych, konieczność umartwienia)
10. Sakramenty uzdrowienia: sakrament pokuty i pojednania oraz namaszczenia chorych

Bibliografia:

- Adamska Janina Immakulata OCD, *Święta Teresa od Jezusa*, Flos Carmeli, Poznań 2011
- Alvarez Tomas OCD, *Komentarz do „Księgi życia” świętej Teresy od Jezusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2009
- Alvarez Tomas OCD, *Święta Teresa od Jezusa uczy modlitwy*, Flos Carmeli, Poznań 2003
- Arborelius Anders OCD, *Mistrzynie przyjaźni. Rekolekcje ze św. Teresą od Jezusa*, Flos Carmeli, Poznań 2013

- Augustyn Józef SJ, *Sakrament pojednania*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2000
- Casey Michael, *Lectio divina. Sztuka świętego czytania*, W drodze, Poznań 2006
- *Charyzmat Karmelu w życiu osób świeckich* (t. 1-2), Stanisław Plewa OCD (red.), Flos Carmeli, Poznań 2008
- Ciak Wojciech OCD, „*Rozwój modlitwy według św. Teresy od Jezusa*”, w: *Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein*, nr 2, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2007
- Dajczek Tadeusz ks., *Rozważania o wierze. Z zagadnień teologii duchowości*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2012
- Dąbek Tomasz Maria OSB i in, *Aby rozważyć Pismo Święte*, Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów, Kraków 2011
- Gabriel od św. Magdaleny OCD, *Mały katechizm życia modlitwy*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, wyd. V, Kraków 2012
- Garnet Mary OCD, *Aby bardziej kochać. W szkole modlitwy św. Teresy od Jezusa*, wyd. II, Flos Carmeli, Poznań 2016
- Gogoła Jerzy Wiesław OCD, *Od Objawienia do zjednoczenia. Wykład teologii modlitwy*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2005
- Gogoła Jerzy Wiesław OCD, *Teologia komunii z Bogiem: synteza teologii duchowości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Guardini Romano, „Wprowadzenie w modlitwę”, w: *Droga do nowego życia*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1982
- Herraiz Maximiliano OCD, *Wprowadzenie do „Księgi mojego życia”*, wyd. II, Flos Carmeli, Poznań 2014
- *Jezus Chrystus, jedyny Zbawiciel świata wczoraj, dziś i na wieki. Oficjalny dokument Papieskiego Komitetu Obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000*, Księgarnia św. Jacka, Katowice 1997

- *Katechizm Kościoła katolickiego*, wyd. II. popr., Pallottinum, Poznań 2012
- Lafrance Jean, *Miłość moim powołaniem. Droga duchowa św. Teresy z Lisieux*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 1996
- Marchetti Albino OCD, *Zarys teologii życia duchowego*, t. 1-3, Barbara, Kraków 1996
- Martin George, *Jak czytać Pismo Święte*, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 1993
- Martin George, *Czytanie Pisma Świętego jako Słowa Bożego*, Polskie Towarzystwo Teologiczne, Kraków 1984
- McGetrick Matthew OCD, *Medytacja dla współczesnych mężczyzn i kobiet*, wyd. II, Flos Carmeli, Poznań 2014
- Miriam od Krzyża OCD, *Modlitwa nieustanna*, wyd. III, Flos Carmeli, Poznań 2015
- *Modlitwa w codzienności*, Flos Carmeli, Poznań 2009
- Muszyński Henryk Józef bp, *Biblia – księga natchniona*, Gaudentinum, Gniezno 1995
- *Pierwsze kroki na modlitwie*, wyd. II, Flos Carmeli, Poznań 2016
- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2009
- „Prawo własne Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej (Reguła pierwotna i Konstytucje OCDS)”, w: *Modlitewnik. Prawo własne*, Flos Carmeli, Poznań 2007
- Renault Emmanuel OCD – Abiven Jean OCD, *Modlitwa terezańska*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2007
- Ros Garcia Salvador OCD, *Sposób modlitwy św. Teresy od Jezusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Salvail Ghislaine, *Na rozdrożach Świętych Ksiąg. Wprowadzenie do Lectio Divina*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 1997
- Staniek Edward ks., *W trosce o sumienie. Rozważania nad Dekalogiem*, Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 2002

- Steggink Otger OCarm, *Teresa. Duchowy i psychologiczny portret Teresy od Jezusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2011
- Stinissen Wilfrid OCD, *Droga modlitwy wewnętrznej*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2000
- Stinissen Wilfrid OCD, *Panie, naucz nas modlić się. Ku modlitwie milczenia*, W drodze, Poznań 2003
- Stinissen Wilfrid OCD, *Słowo jest blisko ciebie*, W drodze, Poznań 2001
- Stinissen Wilfrid OCD, *Spowiedź – sakrament pojednania*, W drodze, Poznań 2002
- Stinissen Wilfrid OCD, *Spowiedź. Sakrament odpuszczenia grzechów*, W drodze, Poznań 2010
- Świderkówna Anna, *Aby zrozumieć Pismo Święte*, Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów, Kraków 2009
- Świderkówna Anna, *Co to jest Pismo Święte?*, Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów, Kraków 2003
- Świderkówna Anna, *Rozmowy o Biblii*, t. 1-4 (*Narodziny judaizmu, Prawo i prorocy, opowieści i przypowieści, Nowy Testament*), PWN, Warszawa 2009
- Teresa od Jezusa św., *Księga mojego życia* (wyd. krytyczne), wyd. II, popr., Flos Carmeli, Poznań 2010
- Wider Dominik OCD, *Błogosławcie Pana zawsze i za wszystko*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2006
- Wider Dominik OCD, *Zapatrzeni w Chrystusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2003
- Wider Dominik OCD, *Zawsze się módlcie*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1999
- Zawada Marian OCD, *7 pieczęci zła*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2010

- Zawada Marian OCD, *Medytacja karmelitańska*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, wyd. III, Kraków 2011
- Zieliński Jerzy OCD, *Największe tajemnice duszy. Spotkanie z własnym wnętrzem*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2011

Rok II

Cel ogólny:

- umocnienie zobowiązania chrzcielnego do służby Kościołowi w wierności charyzmatowi karmelitańsko-terezjańskiemu, co wyraża się w przyrzeczeniu *dążenia do ewangelicznej doskonałości w duchu rad ewangelicznych czystości, ubóstwa i posłuszeństwa oraz błogosławieństw* (K 11)

Cele szczegółowe:

- uznanie, że kierownictwo duchowe jest niezbędne do wzrostu w życiu wewnętrznym
- przyjęcie, że *istnieje w Kościele różnorodność posługiwania, ale jedność posłannictwa* (DA 1,2)
- urzeczywistnianie komunii życia z Bogiem i jedności z ludźmi poprzez codzienną Eucharystię

Wymagania:

- zaangażowany udział w comiesięcznych spotkaniach wspólnoty
- aktywne uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach formacyjnych i realizowanie programu formacyjnego
- codzienna modlitwa Liturgii godzin: Jutrznia, Nieszpory i – jeśli to możliwe – Kompleta
- codzienne praktykowanie modlitwy myślniej – przynajmniej przez pół godziny
- regularne korzystanie z Pisma Świętego jako pomocy w modlitwie

- codzienne uczestnictwo – w miarę możliwości – w Eucharystii (*Statut OCDS* 18 b)
- wstępna praktyka wyrzeczenia
- udział w rekolekcjach lub warsztatach formacyjnych
- poznawanie siebie poprzez codzienną praktykę rachunku sumienia (por. *Statut OCDS* 18 h)
- comiesięczne przystępowanie do sakramentu pokuty i pojednania oraz zadbanie o stałe kierownictwo duchowe (*Statut OCDS* 19 a)

Tematy formacyjne:

1. Poznanie samego siebie (pokora podstawą życia duchowego). Rachunek sumienia
2. Kierownictwo duchowe, jego cele i zadania
3. Modlitwa terecjańska (2) – dynamizm modlitwy, trudności na modlitwie i środki zaradcze
4. Eucharystia – centrum życia chrześcijańskiego
5. Sakramenty w służbie komunii: kapłaństwo i małżeństwo (elementy duchowości małżeńskiej, wierność obowiązkom stanu)
6. Świecki karmelita w służbie Bożego planu. Dokumenty Kościoła na temat świeckich. Apostolat Zakonu
7. Ewangeliczna rada czystości
8. Ewangeliczna rada ubóstwa
9. Ewangeliczna rada posłuszeństwa
10. Błogosławieństwa ewangeliczne

Bibliografia:

- „Apostolat świeckich”, w: *Apostolstwo. Encyklopedia Katolicka*, t. I, TN KUL, Lublin 1989
- Bortkiewicz Paweł ks., *Być chrześcijaninem wobec wyzwań czasu i świata. Elementy teologii duchowości wiernych świeckich*, Instytut Duchowości Carmelitanum, Poznań 1993

- Augustyn Józef SJ, *Kwadrans szczerości. Wprowadzenie do modlitwy codziennego rachunku sumienia*, WAM, Kraków 2011
- Augustyn Józef SJ, *Praktyka kierownictwa duchowego*, wyd. IV, WAM, Kraków 2006
- Augustyn Józef SJ, *Rady ewangeliczne. Nie tylko dla osób zakonnych*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2001
- Benedykt XVI – Kard. Joseph Ratzinger, *Miłości można się nauczyć. Małżeństwo i rodzina na drodze życia*, IW PAX, Warszawa 2013
- *Charyzmat Karmelu w życiu osób świeckich* (t. 1-2), Stanisław Plewa OCD (red.), Flos Carmeli, Poznań 2008
- Gabriel od św. Marii Magdaleny OCD, *Mały katechizm życia modlitwy*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2002
- Ghiglione Gianni, *Dar dla wszystkich. Ubóstwo, czystość i posłuszeństwo w życiu świeckich*, Wydawnictwo Salezjańskie, Warszawa 1998
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Kierownictwo duchowe*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1999
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Od Objawienia do zjednoczenia. Wykład teologii modlitwy*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2005
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Rady ewangeliczne. Teologia, praktyka, formacja*, wyd. II zm. i poszerz., Karmelitański Instytut Duchowości – Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2003
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Teologia komunii z Bogiem: synteza teologii duchowości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Jan Paweł II, *Encyklika Ecclesia de Eucharistia* (17 kwietnia 2003)
- Jan Paweł II, *Mężczyzną i niewiastą stworzył ich. Odkupienie ciała a sakramentalność małżeństwa*, Tadeusz Styczeń SDB (red.), KUL, 2011

- Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska Christifideles Laici* (30 grudnia 1988)
- Kandyda od Eucharystii (Maria Barba), bl., *Rozmowy Eucharystyczne*, Flos Carmeli, Poznań 2010
- *Kapłaństwo u świętych Karmelu*, Jerzy Wiesław Gogoła OCD (red.), Karmeliński Instytut Duchowości – Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2011
- Kapusta Teofil Stefan OCD, *To czyńcie na moją pamiątkę*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1987
- *Katechizm Kościoła katolickiego*, wyd. II. popr., Pallottinum, Poznań 2012
- Kuras Boguchwała OSU, *Do was należy Królestwo Niebieskie*, Wydawnictwo „M”, Kraków 1998
- Lewandowski Jerzy ks., *Eucharystia, Dar i Ofiara*, wyd. II uzupełnione, Apostolicum, Ząbki 2005
- Lubowicki Kazimierz OMI, *Duchowość małżeńska w nauczaniu bl. Jana Pawła II*, Bratni Zew, Kraków 2012
- Maliński Mieczysław ks., *Zrozumieć Eucharystię – żyć Eucharystią*, TUM Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, Wrocław 1997
- Maria Eugeniusz od Dzieciątka Jezus OCD, „Roztargnienia i oschłości w nauczaniu św. Teresy od Jezusa”, w: *Chcę widzieć Boga*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1998
- Nowak Mieczysław ks., *Bogactwo Mszy Świętej*, Biblioteka „Niedzieli”, Częstochowa 1997
- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2009
- Sambor Paweł OFM, *A kiedy zabrakło winy... W poszukiwaniu duchowości małżeńskiej*, Esprit, Kraków 2012
- Sarmiento Augusto, *Małżeństwo chrześcijańskie. Podręcznik teologii małżeństwa i rodziny*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2008

- Sicari Antoni Maria OCD, *Rady Jezusa dla każdego. Czystość, ubóstwo i posłuszeństwo w życiu świeckich*, Flos Carmeli, Poznań 2005
- Sobór Watykański II, *Dekret o apostolstwie świeckich Apostolicam Actuositatem* (18 listopada 1965)
- Staniek Edward ks., *Kazania katechizmowe. Kościół i sakramenty. Wady, cnoty i modlitwa*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2005
- Stinissen Wilfrid OCD, *Chleb, który łamiemy*, Hlondianum, Poznań 2000
- Stinissen Wilfrid OCD, *Terapia duchowa*, W drodze, Poznań 2001
- Szkodoń Jan bp, *Odpowiedzi na pytania o kapłaństwo. Dla duchownych i świeckich*, Bratni Zew, Kraków 2007
- Szlegier Henryk ks., *Oto wielka tajemnica wiary. Rozważania o Mszy Świętej*, Medius, Białystok 1996
- Wons Krzysztof SDB, *Jak żyć Słowem Bożym na co dzień?*, Salwator, Kraków 2010
- *Sztuka kierownictwa duchowego*, Józef Augustyn SJ (red.), wyd. II rozszerzone, WAM, Kraków 2013
- Zawada Marian OCD, *Podstawy architektury duchowej: pokora*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2006
- Ziembicki Ignacy ks., *Spotkania z Chrystusem Eucharystycznym*, Wydawnictwo i Drukarnia Diecezji Sandomierskiej, Sandomierz 1997

Okres do przyrzeczeń definitywnych

Rok III

Cel ogólny:

- uzmysłowienie sobie istnienia etapów życia duchowego poprzez własne doświadczenie postępu i przemiany duchowej

Cele szczegółowe:

- pogłębiona świadomość niezaprzeczalnego i usilnego Bożego zaproszenia do udziału w Jego Boskim życiu
- uformowanie postawy zawierzenia siebie Bogu i umierania sobie w szczerym poszukiwaniu prawdziwej wolności
- poznanie życia i doktryny Świętej Naszej Matki, Teresy od Jezusa, poprzez lekturę *Drogi doskonałości* i *Zamku wewnętrznego*, które są owocem jej własnego doświadczenia mistycznego
- uświadomienie sobie, że modlitwa wewnętrzna *nie polega na tym, aby wiele myśleć, ale wielce miłować* (4 M 1-7)
- postępowanie z determinacją na drodze do doskonałości chrześcijańskiej
- coraz doskonalsze życie ideałami Karmelu
- świadomość, że autentyczna odpowiedź na Boże wezwanie do życia w zjednoczeniu z Nim przejawia się w miłości bliźniego

Wymagania:

- zaangażowany udział w comiesięcznych spotkaniach wspólnoty
- aktywne uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach formacyjnych i realizowanie programu formacyjnego
- zgłębianie wyznaczonych tematów formacyjnych
- codzienna modlitwa Liturgii godzin: Jutrznia, Nieszpory i – jeśli to możliwe – Komplet

- codzienne praktykowanie modlitwy myślniej – przynajmniej przez pół godziny
- regularne korzystanie z Pisma Świętego jako pomocy w modlitwie
- codzienne uczestnictwo – w miarę możliwości – w Eucharystii (*Statut OCDS* 18 b)
- praktyka wyrzeczenia
- udział w rekolekcjach lub warsztatach formacyjnych
- poznawanie siebie poprzez codzienną praktykę rachunku sumienia (por. *Statut OCDS* 18 h)
- przekraczanie swoich ograniczeń i słabości poprzez systematyczną spowiedź i kierownictwo duchowe (*Statut OCDS* 19 a)

Tematy formacyjne:

1. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Droga doskonałości* 1-14
2. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Droga doskonałości* 15-23; modlitwa skupienia, modlitwa odpocznienia, modlitwa zjednoczenia
3. Nawrócenie – doświadczenie terecjańskie
4. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Zamek wewnętrzny* – wprowadzenie
5. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Zamek wewnętrzny* – trzy pierwsze mieszkania
6. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Zamek wewnętrzny* – mieszkania czwarte
7. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Zamek wewnętrzny* – mieszkania piąte
8. Doktryna św. Teresy od Jezusa – *Zamek wewnętrzny* – mieszkania szóste i siódme
9. Udział świeckich w trzech funkcjach Chrystusa: kapłańskiej, prorockiej i królewskiej
10. Cnoty kardynalne i moralne

Bibliografia:

- Alvarez Tomas OCD, *Komentarz do „Drogi doskonałości” świętej Teresy od Jezusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2010
- Alvarez Tomas OCD, *Komentarz do „Twierdzy wewnętrznej” świętej Teresy od Jezusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2011
- Firszt Grzegorz OCD, „Całą ufność swoją położyłam w Bogu». Nawrócenie św. Teresy z Avila”, konferencja wygłoszona w Domu Macierzystym „Elia-num”, Czerna, 7 lutego 2010 r. http://www.elia-num.pl/page/materialy/konferencje/2010-02_Czerna/konferencja.pdf (dostęp: 6 czerwca 2013)
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Od Objawienia do zjednoczenia. Wykład teologii modlitwy*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2005
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Teologia komunii z Bogiem: synteza teologii duchowości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Irek Waldemar ks., „Uczestnictwo laikatu w podstawowych funkcjach Kościoła”, *Wrocławski Przegląd Teologiczny*, nr 1, 16 (2008); także: <http://www.pwt.wroc.pl/pliki/wpt/200801-05.pdf> (dostęp: 6 czerwca 2013)
- Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska Christifideles Laici* (30 grudnia 1988)
- *Katechizm Kościoła katolickiego*, wyd. II. popr., Pallottinum, Poznań 2012
- Marchetti Albino OCD, *Zarys teologii życia duchowego*, t. 1-3, Barbara, Kraków 1996
- Maria Eugeniusz od Dzieciątka Jezus OCD, *Chcę widzieć Boga*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1998
- Maria Eugeniusz od Dzieciątka Jezus OCD, *Jestem córką Kościoła*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1984

- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2009
- Sagardoy Antonio OCD, *Mistyka, która wyzwala – św. Teresa od Jezusa*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2005
- Teresa od Jezusa, św., *Droga doskonałości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2006
- Teresa od Jezusa, św., *Zamek wewnętrzny* (wyd. krytyczne), Flos Carmeli, Poznań 2009
- Staniek Edward ks., *Kazania katechizmowe. Kościół i sakramenty. Wady, cnoty i modlitwa*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2005
- Stinissen Wilfrid OCD, *Droga modlitwy wewnętrznej*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2000
- Stinissen Guido OCD, *Modlitwa obecności ze św. Teresą z Avila*, Kairos, Kraków 1998
- *Święta Teresa od Jezusa mistrzynią doskonałości*, Sergiusz Niziński OCD (red.), Flos Carmeli, Poznań 2012
- *Święta Teresa od Jezusa mistrzynią życia duchowego*, Jerzy Wiesław Gogola OCD (red.), Karmelitański Instytut Duchowości – Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2002

Rok IV

Cel ogólny:

- całkowite powierzenie Jezusowi Chrystusowi swego człowieczeństwa we wszystkich jego wymiarach w celu zjednoczenia z Nim przez miłość

Cele szczegółowe:

- poznanie życia i doktryny Świętego Naszego Ojca Jana od Krzyża poprzez lekturę *Drogi na Górę Karmel* i *Nocy ciemnej*
- rozwijanie w sobie podobieństwa duchowego do św. Jana od Krzyża

- dokonanie jednoznacznego, szczerego wyboru na rzecz miłości Boga
- przyjęcie prawdy, że jeśli ktoś szuka Boga, to Umilowany szuka takiej osoby o wiele bardziej
- umiejętność odrzucania wszystkiego, co może stanowić przeszkodę w działaniu Boga w ludzkiej duszy
- pragnienie życia wiarą, nadzieją i miłością jako żywy wyraz zjednoczenia z Bogiem

Wymagania:

- zaangażowany udział w comiesięcznych spotkaniach wspólnoty
- aktywne uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach formacyjnych i realizowanie programu formacyjnego
- zgłębianie wyznaczonych tematów formacyjnych
- codzienna modlitwa Liturgii godzin: Jutrznia, Nieszpory i – jeśli to możliwe – Kompleta
- codzienne praktykowanie modlitwy myślniej – przynajmniej przez pół godziny
- regularne korzystanie z Pisma Świętego jako pomocy w modlitwie
- codzienne uczestnictwo – w miarę możliwości – w Eucharystii (*Statut OCDS 18 b*)
- praktyka wyrzeczenia
- udział w rekolekcjach lub warsztatach formacyjnych
- poznawanie siebie poprzez codzienną praktykę rachunku sumienia (por. *Statut OCDS 18 h*)
- przekraczanie swoich ograniczeń i słabości poprzez systematyczną spowiedź i kierownictwo duchowe (*Statut OCDS 19 a*)

Tematy formacyjne:

1. Cnoty teologalne – wiara, nadzieja, miłość
2. Dary i owoce Ducha Świętego związane z cnotami teologalnymi

3. Życie św. Jana od Krzyża i jego dzieło
4. Doktryna św. Jana od Krzyża. *Droga na Górę Karmel – Księga Pierwsza, Noc czynna zmysłów*
5. Doktryna św. Jana od Krzyża. *Droga na Górę Karmel – Księga Pierwsza, Noc bierna zmysłów*
6. Doktryna św. Jana od Krzyża. *Droga na Górę Karmel – Księga Druga, Noc czynna ducha – oczyszczenie rozumu przez wiarę*
7. Doktryna św. Jana od Krzyża. *Droga na Górę Karmel – Księga Druga, Noc czynna ducha – oczyszczenie pamięci przez nadzieję*
8. Doktryna św. Jana od Krzyża. *Droga na Górę Karmel – Księga Druga, Noc czynna ducha – oczyszczenie woli przez miłość*
9. Doktryna św. Jana od Krzyża. *Noc ciemna – Księga Druga, Noc bierna ducha – oczyszczenie bierne rozumu, pamięci i woli*
10. Doktryna św. Jana od Krzyża. Powołanie do zjednoczenia z Bogiem (ideał mistyczny Karmelu). *Droga na Górę Karmel – Księga Druga*, rozdz. 5

Bibliografia:

- Adamska Janina Immakulata OCD, *Krzak gorejący Kościoła*, Pallottinum 1994
- Ballestrero Anastasio OCD, *Wiara, nadzieja i miłość drogą do świętości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2000
- Cummins Norbert OCD, *Wprowadzenie do nauki św. Jana od Krzyża*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Teologia komunii z Bogiem: synteza teologii duchowości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Jan od Krzyża, św., *Dzieła*, wyd. VIII, Karmelitów Bosych, Kraków 2010
- *Katechizm Kościoła katolickiego*, wyd. II. popr., Pallottinum, Poznań 2012

- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2009
- Poinset Marie-Dominique OP, *Stromą ścieżką. Opowieść o życiu św. Jana od Krzyża*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1991
- Ruiz Salvador Federico OCD, *Mistyk i nauczyciel. Święty Jan od Krzyża* (cz. 1), Flos Carmeli, Poznań 2008
- Ruiz Salvador Federico OCD, *Święty Jan od Krzyża. Pisarz – Pisma – Nauka*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2011
- Stinissen Wilfrid OCD, *Noc jest mi światłem. Święty Jan od Krzyża na nowo odczytany*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2010
- *Św. Jan od Krzyża – Życie, osoba, dzieła*, praca zbiorowa, Flos Carmeli, Poznań 2007
- Wider Dominik OCD, *Do pełni miłości. Rozważania na marginesie dzieł św. Jana od Krzyża*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1985

Rok V

Cele ogólne:

- poznanie i życie „małą drogą” w głębokim zaufaniu miłosiernej miłości Boga
- przygotowanie do uczestnictwa w zbawczej misji głoszenia Dobrej Nowiny i wprowadzania Królestwa Bożego

Cele szczegółowe:

- zrozumienie, że świętość nie jest owocem naszych wysiłków, ale pochodzi z Bożego działania (doktryna św. Teresy od Dzieciątka Jezus)
- docenienie roli wspólnoty we własnym rozwoju duchowym
- zaangażowanie się w głęboką relację z Najświętszą Maryją Panną

- przyjęcie św. Teresy od Dzieciątka Jezus jako wzoru życia naukami Świętych Rodziców Karmelu
- odpowiedź z miłością i wielkodusznym zaangażowaniem na własne powołanie oraz ożywienie obowiązków stanu duchowości Karmelu
- podjęcie służby w Kościele i świecie w duchu charyzmatu tercjańskiego

Wymagania:

- zaangażowany udział w comiesięcznych spotkaniach wspólnoty, służba w diakoniach
- aktywne uczestnictwo w comiesięcznych spotkaniach formacyjnych i realizowanie programu formacyjnego
- zgłębianie wyznaczonych tematów formacyjnych
- codzienna modlitwa Liturgii godzin: Jutrznia, Nieszpory i – jeśli to możliwe – Kompleta
- codzienne praktykowanie modlitwy myślniej – przynajmniej przez pół godziny
- regularne korzystanie z Pisma Świętego jako pomocy w modlitwie
- codzienne uczestnictwo – w miarę możliwości – w Eucharystii (*Statut OCDS* 18 b)
- praktyka wyrzeczenia
- udział w rekolekcjach lub warsztatach formacyjnych
- poznawanie siebie poprzez codzienną praktykę rachunku sumienia (por. *Statut OCDS* 18 h)
- przekraczanie swoich ograniczeń i słabości poprzez systematyczną spowiedź i kierownictwo duchowe (*Statut OCDS* 19 a)

Tematy formacyjne:

1. Modlitwa zjednoczenia – kontemplacja

2. Karmelitańskie milczenie i samotność jako elementy drogi duchowej
3. Rodzina, młodość, Karmel i dzieła św. Teresy od Dzieciątka Jezus
4. „Mała droga świętości” św. Teresy od Dzieciątka Jezus
5. Doktryna św. Teresy od Dzieciątka Jezus (droga zawierzenia – etapy)
6. Spotkanie z Bogiem przez Maryję w duchu nauki św. Teresy od Dzieciątka Jezus
7. Zaangażowanie się w służbę Kościołowi jako „apostoł” i „misionarz” – nauka Kościoła o świeckich (*Christifideles laici*)
8. Życie wspólnotowe – dar i zadania (przyjęcie na siebie zobowiązań wobec wspólnoty i Zakonu)
9. Duchowość codzienności świeckiego karmelity (rodzina, praca, czas wolny)
10. Święci i błogosławieni Karmelu. Wskazówki duchowe dla świeckich płynące z życia i nauczania świętych karmelitańskich. Rodzina u Świętych Karmelu

Bibliografia:

- *Aby lepiej poznać św. Teresę z Lisieux. Doktryna*, Otto Filek OCD (red.), Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1999
- Adamska Janina Immakulata OCD, *Wszyscy kochać mnie będą. Święta Teresa od Dzieciątka Jezus*, wyd. III popr., Maria, Nowa Ruda 2005
- Adamska Janina Immakulata OCD, *Dlaczego właśnie Kundusia z Siwcówki?*, Flos Carmeli, Poznań 2011
- Arborelius Anders OCD, *Ogłocona i przeobrażona. Maria Antonina de Geuser*, Flos Carmeli, Poznań 2012
- Bortkiewicz Paweł ks., *Być chrześcijaninem wobec wyzwań czasu i świata. Elementy teologii duchowości wiernych świeckich*, Instytut Duchowości Carmelitanum, Poznań 1993
- Gaucher Guy OCD, *Agonia Teresy*, Kairos, Kraków 1999

- Gaucher Guy OCD, *Dzieje życia. Teresa Martin – siostra Teresa od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Gaucher Guy OCD, *Mała Święta z Lisieux*, Flos Carmeli, Poznań 2005
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Mistycy i mistyka Karmelu*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2007
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Sekret Świętej Teresy z Lisieux. Elementy duchowości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1997
- Gogola Jerzy Wiesław OCD, *Teologia komunii z Bogiem: synteza teologii duchowości*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2012
- Gonzales Luis Jorge OCD, *Psychologia św. Teresy z Lisieux*, Flos Carmeli, Poznań 2007
- Jan Paweł II, *Posynodalna adhortacja apostolska Christifideles Laici* (30 grudnia 1988)
- Maria Eugeniusz od Dzieciątka Jezus OCD, *Twa miłość wzrosła wraz ze mną*, W drodze, Poznań 1996
- Karmelitański Ruch Szkaplerza, *Powołani razem do świętości*, Flos Carmeli, Poznań 2008
- *Katechizm Kościoła katolickiego*, wyd. II. popr., Pallottinum, Poznań 2012
- *Ku Bogu obecnemu w duszy – bł. Elżbieta od Trójcy Przenajświętszej*, Sergiusz Niziński OCD (red.), Materiały z sympozjum (13-15 listopada 2006 r.) o bł. Elżbiecie od Trójcy Przenajświętszej, Flos Carmeli, Poznań 2007
- Lafrance Jean, *Droga ufności św. Teresy z Lisieux*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2003
- Marchetti Albino OCD, *Zarys teologii życia duchowego*, t. 1-3, Barbara, Kraków 1996

- Meester Conrad de OCD, *Elżbieta od Trójcy Świętej. Biografia*, Flos Carmeli, Poznań 2008
- Philipon Michał Maria OP, *Trójca Święta w moim życiu. Doktryna duchowa Siostry Elżbiety od Trójcy Przenajświętszej*, Flos Carmeli, Poznań 2002
- Philippe Jacques, *Mała droga ufności Teresy z Lisieux*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2012
- *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, Edycja Św. Pawła, Częstochowa 2009
- „Prawo własne Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej (Reguła pierwotna i Konstytucje OCDS)”, w: *Modlitewnik. Prawo własne*, Flos Carmeli, Poznań 2007
- *Rodzina u świętych Karmelu*, Jerzy Wiesław Gogola OCD (red.), Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2013
- Teresa Benedykta od Krzyża/Edyta Stein, św., *Kobieta – jej zadanie według natury i łaski*, Bernardinum, Tczew – Pelplin 1999
- Teresa Benedykta od Krzyża/Edyta Stein, św., *Autobiografia w listach 1916-1942*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2000
- Teresa od Dzieciątka Jezus, św., *Dzieje duszy* (wyd. krytyczne), Flos Carmeli, Poznań 2005
- Teresa od Dzieciątka Jezus, św., *Listy*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2004
- Teresa od Dzieciątka Jezus, św., *Rękopisy autobiograficzne*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2013
- Teresa z Los Andes, św., *Dzienniczek. Listy*, Flos Carmeli, Poznań 2012
- *Św. Teresa Benedykta od Krzyża – kobieta i karmelitanka bosa*, Materiały z sympozjum (10-12 października 2000), Flos Carmeli, Poznań 2001
- Sancho Fermin Francisco Javier, *Edyta Stein. Część 1: Życie*, Flos Carmeli, Poznań 2009

- Sancho Fermin Francisco Javier, *Edyta Stein. Część 2: Pisma*, Flos Carmeli, Poznań 2010
- Sobór Watykański II, *Dekret o apostołstwie świeckich Apostolicam Actuositatem* (18 listopada 1965)
- *Statut Świeckiego Zakonu Karmelitów Bosych Prowincji Warszawskiej*, Flos Carmeli, Warszawa-Poznań 2011
- Stinissen Wilfrid OCD, *Panie, naucz nas modlić się. Ku modlitwie milczenia*, W drodze, Poznań 2003
- Stinissen Wilfrid OCD, *Prosta droga do świętości. Śladami św. Teresy z Lisieux*, W drodze, Poznań 2001
- Stinissen Wilfrid OCD, *Wieczność pośrodku czasu*, W drodze, Poznań 1997
- Szkodoń Jan bp, *Odpowiedzi na 101 pytań o duchowość w życiu codziennym*, WAM, Kraków 2003
- *Św. Rafał Kalinowski – świadek wierności*, Materiały z sympozjum (5-7 listopada 2007 r.) o św. Rafale Kalinowskim, Flos Carmeli, Poznań 2008
- Zawada Marian OCD, *Zaślubiny z samotnością*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 1999
- Żychiewicz Tadeusz, *Rafał Kalinowski*, Wydawnictwo Karmelitów Bosych, Kraków 2007

